

A - a

- a *prep.* á³; àn².
- a'a *ad.* áabò; á'á;
excl. á².
- a'ada *n.* ì'vétà, *see:* vétá.
- a'ana *n.* d'rèbó .
- abassama *n.* k'bagágáú; v'ténó.
- abin *pro.* dándán, *see:* dán.
- abin wuya *n.* tòrkómá.
- abinci *n.* c'yàakò.
- abincin da akashirya na rokon aljannu
n. d'gìgá.
- abke *n.* hòpò.
- aboki *n.* kwèsè².
- abore *v.* zàngá .
- abota *n.* c'kwèsè².
- abu *n.* k'rí; k'rihì.
- abu lusasshe *ad.* kóbót.
- abu tsofo *adj.* ùtù
- abu wani iri *adj.* sùksùkù.
- abubuwa *n.* káyá.
- abun da ya wuce ikon dan Adam *n.*
d'gìgbù.
- abuya *n.* jányé.
- acca *n.* dàngàrnà; pòocò; vùrú.
gonar ~ *n.* wáalà.
- acuraki *n.* pànsánhwelá.
- ada'a *n.* c'bòmò.
- adabali *n.* c'dópó , *see:* dópá¹; v'kùdú.
- adabir *n.* gùmí gyòzíné, *see:* m'gùmù.
- adaka *n.* k'bíndigàì.
- adako *n.* d'bákcè.
- adala *n.* hòdkàsín.
- adana *v.* mègà.
- adani *v.* mègà.
- adau *n.* àngà ángà.
- adawa *v.* dàma².
- adda *n.* k'àddá.
- addaba *v.* pòtámskà.
- addabari *n.* k'làbà.
- addakari *n.* ù'kàkálá.
- addu'a *v.* cèpká.
- adiko *n.* d'díikò; ríddàhí; d'yánká.
- adila *n.* d'gàgà , *see:* gágá; k'tòosò.
- adindima *n.* bòkkàdkwá.
- ado *n.* c'wàlgò.
yi ~ *v.* c'kwètámsè.
- adudu *n.* k'àdùdù.
- adungure *v.* mútkskú.
- aduruku *n.* ándùrùkù.
- aduwa *c'* bàró;
n. bàró.
- adda'ami *n.* c'yàakò.
- adde *n.* d'gàntá .
- afa *v.* bitàm c'hwín.
- afalalu *n.* mágazé.
- a'falu *n.* ù'pùsú.
- afangali *n.* d'ùbgcú.
- afi *n.* ù'bítú;
v. pàkàmsú.
- afurgugu *n.* búsámtón¹.
- afurguma *n.* lèvún lèvúnè; yáagàmyá.
- afuwa *n.* d'kwísí; m'zèí.
- aga *adj.* hwédí.
- agagu *n.* tórkamá.
- agaji *n.* d'séetè;
v. gàdgá.
- agalanda *n.* d'hwélsè.
- agammu *ad.* kòdóp; kúdúp.
- agana *n.* s'gáagò.
- agara *n.* k'tàn.
- agaza *v.* gàdgá; séetè.
- agedu *n.* mòdkséí.
- aggai *v.* kèránkà.
- agogo *n.* à'gógógó.
- agudí *n.* d'hyú.
- agufi *n.* biikí.

aguje

aguje *v.* **bùzù**.
 agulu *n.* **hàagùlǎ**.
 agushi *n.* **à'gwísí**.
 agwagwa *n.* **àgwàgwá**.
 ~n daji *n.* **hùgù**.
 agwidu *n.* **mákátá**.
 aibu *n.* **m'làmbà**.
 aika *v.* **cómtè**.
 aika-aika *n.* **ù'bàrkátàì**.
 aikataiya *c'* **yòm̀kò**.
 aikatau *n.* **à'ém̀kò**, *see:* **èm̀à²**.
 aike *n.* **còm̀à**;
v. **còm̀á**.
 aiki *n.* **à'ém̀kò**, *see:* **èm̀à²**;
à'yòm̀kò; **à'yòm̀kò**.
 aikacen gida *n.* **s'bíkí**.
 aikatu mara dacewa *v.* **émskè**.
 dau w. ~ *v.* **kàbà**.
 ~n maya *n.* **m'gósó**.
 aimaka *n.* **mágyózò**.
 aime *v.* **hwíipsà**.
 ajalgali *n.* **c'còktò**.
 ajauru *n.* **dámrà swàuné**.
 aji *cm.* **ì'**.
 ajiya *n.* **d'kìgbù**; **k'sín**;
v. **kìgá**.
 ~ kusa *vt.* **pègá**.
 yi ~r zuciya *id.* **fèu**.
 ajiye *v.* **gìgá¹**;
vt. **pàgàsá**.
 ~ daidai *v.* **tògàdsá**.
 akaifa *n.* **v'gànè**.
 akanza *n.* **c'kwàgmà**.
 akasi *n.* **d'hórmò**.
 ake *v.* **tá²**.
 akori kada *id.* **lèmbé lèmbé**.
 aku *n.* **àkú**.
 akul *excl.* **màak yó!**
 akuya *n.* **gwèlè**.
 ~n al'ada *n.* **gwèlvàn-dùngú**.
 ~n surukanci *n.* **gwèláv-c'ménè**.
 akwa *n.* **k'sáanè**.
 akwai *v.* **èlló**.
 akwati *n.* **k'kwàtè**.

almutsusai

akwiya *n.* **gwàngé**; **wéemà**.
 aƙarkashin *n.* **m'hàkrò**.
 ala gammana *adj.* **wàdmàl**.
 al'ada *n.* **d'ài**; **v'dà**; **v'kìmà**;
d'kwàasà; **d'lòmó**;
màcúngàgà; **ù'òlò**; **c'pèi**;
sákàn táabà; **sákd'gáa**;
np. **Bèlèdímá¹**;
v. **gáadò²**.
 ~r gargajiya *n.* **d'bítí**.
 alade *n.* **àlédè**.
 aladigo *n.* **k'yògòobí**.
 al'ajibi *n.* **c'hètè**.
 alakwayi *n.* **d'càgà**.
 al'ala *v.* **náasè**.
 alawa *n.* **àlgàdwà**; **yònkànmènèkè**.
 alayyaho *n.* **tòhámhò**; **zìtìkò**.
 albasa *n.* **d'àlbísà**.
 ~r kuru *n.* **kwànábk-d'kàdè**; **lègè**;
sàpmènèkè.
 ~r kwadi *n.* **lègè**.
 albasar-gizo **mògàd'mòlò**.
 alfahari *n.* **m'lògò**; **d'mà**.
 algasa *v.* **tápá²**.
 algashi *n.* **ù'yòoró**.
 alhurmatu *n.* **d'mà**.
 aljan *n.* **k'ákù**.
 alkajiya *n.* **v'róngà**.
 alkawari *v.* **kìnmàn làkò**.
 ~n noma *n.* **d'bòhé**.
 alkawari (marar) *n.* **bàsá d'kwèrmà**.
 alkinta *adv.* **sássà¹**.
 alkususu *n.* **s'lúklúkù**.
 allaka *n.* **d'bèn**; **bérgé**.
 allayaho *n.* **tòpámhò**.
 allura *n.* **v'tàmswá**.
 almanani *n.* **péktàmpé**.
 almara *n.* **d'bírbìt**; **mísàmí**.
 alminjir *n.* **d'kátàwà**.
 almosa *n.* **ì'váná**.
 almubazzari *adv.* **bátás**.
 almuru *n.* **ù'yàatà²**; **ì'yáatká**.
 almutsusai *n.* **rínnáscé**.

alwasa	<i>ad.</i> fàtàp.	araha	<i>ad.</i> k'lèvé; <i>n.</i> v'kùdú.
amai	<i>n.</i> ù'cògnò; c'gò.	arala	<i>adv.</i> túskà.
amaja	<i>n.</i> yòbó.	arangama	<i>v.</i> sìpínkì, <i>see:</i> sìpà ² .
amali	<i>n.</i> m'hyànà; zèkrè ² .	aras	<i>adj.</i> gàdàrgàdrù.
amamegi	<i>n.</i> pókró.	arashi	<i>n.</i> c'rétó.
ambato	<i>v.</i> tàná ² .	arbain	<i>num.</i> kwèc-ílà.
ambo	<i>n.</i> m'zàmà.	arewa	<i>adv.</i> ànà làkúkú.
amfani	.	arja	<i>n.</i> kòbà ² .
ba ~	<i>adv.</i> rwàf.	aro	<i>v.</i> mògò.
amince	<i>v.</i> yaccè.	artai	<i>n.</i> c'wín.
amma	<i>conj.</i> àmmá; <i>part.</i> là ² .	arwa	<i>excl.</i> ináakà.
amo	<i>id.</i> bòkrò bòkrò.	arziki	.
amon faduwa wani iri	<i>id.</i> bòp.	yi ~	<i>vi.</i> kùmù , <i>see:</i> kùmá.
amsa	<i>excl.</i> m'hm; <i>v.</i> kàbà ; sèsè .	arzuta	<i>vi.</i> kùmù , <i>see:</i> kùmá.
~ ganyata	<i>v.</i> hèvè.	as	<i>adv.</i> ás.
amshe	<i>v.</i> rùmú.	asabari	<i>n.</i> k'gwìn ; k'síbíllí.
amshi	<i>v.</i> ómsè.	asalatu	<i>n.</i> bùcbùcù; hàkhàkà.
amshin kira irin na mata	<i>excl.</i> úu.	asali	<i>n.</i> d'ètè ; d'máccá; d'tàkà ¹ .
amya	<i>n.</i> k'gùusù; kàkád c'swèn.	asanci	<i>n.</i> d'Lélà.
an kwan biyu ya dadè	<i>n.</i> illávkà.	asani	<i>n.</i> d'tàkà ¹ .
an sulala mai	<i>id.</i> wèmwèmè.	as-as	<i>excl.</i> ás ás.
ana nan, ana nan	mánnàmmánnà.	ashe	<i>excl.</i> àsé.
angalawa	<i>adv.</i> gòngrèe.	ashirin	<i>n.</i> d'kwèzè; <i>num.</i> kweçe.
angara	<i>n.</i> ì'càgnà.	asigiri	<i>n.</i> k'tàkà.
angulu	<i>n.</i> hàagùlá.	asiri	<i>n.</i> m'hènné .
angurya	<i>n.</i> v'gwàanà ³ .	halin ~	<i>n.</i> m'hwèené.
anini	<i>n.</i> v'àníní ; v'àníní .	tonawa ~	<i>v.</i> pèèkò .
anita	<i>adv.</i> tàasàmlà.	tsegunta ~	<i>v.</i> sòlà.
aniya	<i>n.</i> d'hángá.	asisita	<i>n.</i> hwíndí.
anjima	<i>adv.</i> hòrávhwà.	aska	<i>n.</i> ì'lélà.
ankara	<i>v.</i> kínt ù'cón.	aske	<i>v.</i> òlá.
annoba	<i>n.</i> pókró; rwànrwánnà .	soma ~	<i>wa v.</i> kèpè .
antaya	<i>n.</i> vùrú; <i>v.</i> èskké.	aski	<i>n.</i> ù'gèezà; ù'rigàmsà; swàtà; <i>v.</i> òlá.
ara	<i>v.</i> lèké ¹ .	assalatu	<i>n.</i> ù'pùn; <i>v.</i> hákásà.
aradu	<i>n.</i> gyurí mènké; s'òbò; v'radó; <i>v.</i> ténó; wàl; <i>v.</i> tènè ; tènè .	assha	<i>excl.</i> á'á; á'án.
arafo	<i>v.</i> wáklà ¹ .	atishawa	<i>n.</i> háccì.
		atumurmur	<i>n.</i> zúgdá.
		aturfan	<i>n.</i> d'gòngò.
		auduga	<i>n.</i> lèndé.

auki *n.* m'hyá.
 auna *v.* règsá.
 aura *n.* bíngí;
v. gáa¹.
 auranya *n.* c'gàì.
 aure *n.* c'gàì.
 auta *n.* bèsetè.
 awo *n.* màakò.
 awwali *n.* d'tàkà¹.
 aya *n.* ù'ésásá.
 aya aya *n.* mó¹.

ayaba *n.* máyàná.
 ayaya *n.* hézhéze³.
 ayyara *n.* hézhéze³.
 aza *v.* dòdà; dwèdáká; pècò;
 sàkàsá¹; tòosè.
 azaba *n.* m'còkò.
 azaizaita *n.* ù'hùlù.
 azakari *n.* d'dòká.
 azanci *n.* s'verè.
 azukuku *n.* bètèbétè.

B - b

ba *part.* à⁷; dá¹; tà³;
vt. át.

~ kome *pro.* ànyè.

ba bai dai ba *adv.* nòvànòvrò.

ba da *v2t.* nésè.

ba fasawa *adv.* gè².

ba haka ba *excl.* wàdéedá.

ba ni *excl.* nèné.

ba rabe *ad.* hòdán.

ba ruwa na *excl.* hòom rí za da.

ba tsayawa *adv.* gè².

baba *n.* bàabá²; cètò; màamá.

babajuji *n.* kòntótòró.

babba *adj.* rórká;
n. d'dámrá; m'lògò.

~n amali *adj.* zìikámzì.

~n murfi *n.* d'ùbgú.

babbaka *v.* pòppò; ràdá.

babbake *v.* rúbù.

babbauci *n.* d'Lélà.

babu *ad.* á'à; báabò;
v. ádá; zádá.

babule *n.* kónkó tòró.

babura *v.* gèlgké.

baci *excl.* ináakà.

bacikkida *n.* bòtà¹.

bada
 ~ wuri *v.* hèské.

badagela *n.* ì'vàná.

badakkara *np.* k'Lélà.

badakkare *np.* k'Lélà.

badami *n.* v'léngé.

badau *v.* dúsmù.

baddala *vt.* vòdàsá, *see:* vòdà.

bado *n.* k'gwídbí.

badusa *n.* bòtà¹.

badáda *v.* gàgù.

badarai *n.* rínnánùtùsù.

badi *adv.* dàhè; dānlàiné.

bafillace *np.* K'Bózóri.

bafillata *np.* K'Bózóri.

bafur *n.* gògà.

bagaja *n.* c'còktò.

bago *n.* m'sákí.

bai dai *ad.* kāmđán.

bai daya *id.* gātàrgàtrù; hwàa³.

bai tsaya daidai ba *ad.* pákádknāa.

baibaye *n.* c'bèmkò;
v. bèmè.

baiyana murna wani iri *n.*
 hwèerámhwèe.

baje *v.* wázkà.

baka *n.* k'táu.

~n gizo *n.* róngà.

tsarkiyān ~ *n.* wèđán táu.

bakace *v.* gèlé; ù'pákdó; ràktá.

bakarariya *n.* pèsmò.

bakata v. **kòntkò**.
 baki n. **k'nwá**.
 bakin tumbi n. **c'zàrà**.
 ɗaɗan ~ v. **kwédámse**.
 ~n sunsu n. **k'dòmó**.
 ~n wuta n. **v'sàkcà**.
 yi ɗaɗar ~ an. **s'gàlmà**.
 baki baki np. **dòmka à rímkà**.
 baki sama wani iri adv. **bóngbóngó**.
 bakunashi n. **ègnè**.
 bakunci n. **cílú**.
 bakwai num. **tàn illà**.
 baki
 ~n ciki v. **cècàmsé**.
 ~n jini n. **ù'gyózò**; v' **rón**.
 baki-baki adj. **rìmrìmu**.
 bakim biri n. **dàpt-rímú²**.
 bakin ɗan-danya n. v' **òrmá**.
 baƙo n. **hàmcè**.
 baƙon dauro n. **kwèetè**.
 baƙondauro n. **c'kúrumbúsù**.
 baƙosani an. **d'hwìnsù**.
 baƙwanci n. **d'hàmcè**.
 bala v. **mòzà**.
 balaga n. **ù'kòdkà**; c' **làglù**.
 balam n. **ù'kàkálá**.
 balbala id. **làplàpà**.
 balgace adv. **wàzàl**.
 balgacen n. **d'gyóobò**.
 balkwatoji n. **zàngkí**.
 ballo n. **d'gwèn¹**.
 ballode n. **dàkkáarè**.
 bambakwali n. **k'rágdá**.
 bamban ad. **pèkàdknèè**.
 bambanta v. **kàakànsì**.
 bamburun n. **tórhógò**.
 bamota n. **m'còkó**.
 ban yi wa kaina balle wani v. **bàaká**.
 banda v. **zátdá**.
 bangaje n. **c'kèmgò**.
 bangara v. **dúsmù**.
 bangara bandau n. **à'dùsmù**.

bangaza v. **kyòokó**.
 bangi n. **sòotò**.
 bango n. **ùrú**.
 bani kai adj. **kèràmkèrmò**.
 banka n. **d'dùvisì**;
 v. **dùvisì**.
 bankada v. **gwèdàsá**.
 bankara v. **gàlùsú**.
 bankashi an. **s'bí**.
 banki n. **bìntàlmá**.
 bankara v. **bèzè**; **gètòsò**.
 bankararre adj. **bèzèm**, see: **bèzè**.
 bankare v. **ópka**.
 bankwalkwal id. **yàmàmà**.
 bansanyi v. **túdsì**.
 bantala v. **hàtànná**.
 bante n. **d'bènté**; **d'kèmpé**.
 banza n. **ù'kàkálá**.
 banzan adv. **pàsànkàkálá**.
 bappa n. **màgàzé**.
 bara adv. **wè dèùné**, see: **wè**.
 ba'ra ba'ra adj. **kèràmkèrmò**.
 baraci v. **règsá**.
 baraizai n. **rìndì**.
 barakaci n. **zòngá bàtùrè**.
 barandami n. **d'bàràndàmí**.
 baras id. **káu¹**.
 barasa n. **gógró**; **hòmán hwèlà**, see:
 m'hò; **m'kyá**.
 barbada v. **bárgà**.
 barbada v. **búlkù**; **bùlú**; **rúrù**.
 barbaje n. **ràn**.
 barbara n. **ì'kòlé**.
 barbaro ad. **kólkóló¹**.
 barci n. **m'lávà**.
 ɗakin ~ n. **kúdòndò**.
 yi ~ vi. **lávà**.
 bardo n. **gòràb d'lándá**; **gòràb yàahì**.
 barewa n. **kèlfé**.
 bargo n. **k'kùntú**.

bari *v phrase. cá¹;*
vt. làgà ; lègsé.
 ~ kuka *v. rèsá.*
 ~ saura *v. kálti.*
 ~ wuri dungurungun *v. dáklà.*

barima *n. d'ùbgcú.*

barin ciki *n. d'rwagasi.*

bariya *adv. hónúnè.*

barka *excl. pyà.*

barkatai *adj. bàrkànsàa; cwàp;*
pìndpìndù;
id. hàdgo.

barkono *n. cèetá; à'tárgú; tàtàsé;*
zángáné.

baro *n. nwádàn táabà, see: k'nwá.*

baroro *n. k'yàagò.*

basakkare *n. sébgè.*

basur *n. v'gwàanà³.*

bata *n. d'tacó .*

batafashi *n. rère-núcòpò, see: rère.*

batarnaƙa *n. tànáki.*

batsa *n. d'álá.*

batsa-batsa *adv. nàknàkà.*

batsam *n. ù'kàkálá.*

batsatsa *adv. yòdòdò;*
id. jèk; jèktèl .

batsatse *adv. jwèdèdè.*

batsiya *n. sibà.*

batta *n. d'bàttà; d'gúrgù.*

battala *v. náasè .*

battatan *n. à'táaltáalà.*

batu *n. d'gómá .*

baturuturu *ad. hòróng.*

baudá *v. dàsà.*

baudè *v. hwàtà; kòndkò.*

bauji *n. v'làkò.*

baushe *n. váawà.*

baushi *n. váawà.*

bauta *n. m'còkó; k'risù.*
 bauta *vi. gòlmó.*
 ~n aure *n. gòlmó.*

bawa *n. còkó .*
 wanda ya sai da bayi *n. c'koolò.*

bawali *n. m'bàsá.*

baya *adj. dìmá¹;*
n. d'cìnà; à'ísá;
v. térgà.
 ~n gari *n. ù'kàdè; pàngá.*

bayala *n. k'hòdé.*

bayanguri *n. dùngú .*

bayar *.*
 ~ da *v. nèsá.*
 ~ fiye da *vt. pàtàsá, see: pàtà.*

bayas *v2t. né.*

baye *n. ì'kòlé; ù'kòlósò.*

baza *n. bànánkà;*
v. nàràsá; yáarà.

bazata *id. líp.*

bazawa *adj. nèèù;*
n. d'bàsà.

bazawara *n. zàmsà.*

bazo-bazo *adv. tuktùkù²;*
id. jèk;
v. gwèc-hèèkké, see: v'gwé².

bazu *n. bànánkà;*
v. bàarà .

bebe *n. béébé¹.*

bece *an. c'bètkò;*
v. kwà.

beganta *v. kárúyàaká.*

bege *n. sákkù cón.*

begwa *n. kwèzè; yùgù.*

beje *n. bàazá.*

belbela *n. bógàmbò.*

beli *n. v'lèké.*

bi *vt. gàbà ; gàbà .*
 ~n ƙafa *n. m'kékó¹.*
 ~n sawu *an. m'kékó².*

bi da bi *adv. gàbòn s'gábò.*

bi rana *n. òbál-gyózó, see: òblá.*

bice *v. kwírmà; sirí.*

bida *n. v'kàndámà;*
v. hòbò.

bididdigi *n. gòlhàngò.*

bidigis *adv. cák.*

bidik *adj. màaká , see: mà².*

bida *v. hàbà; hòbgá.*

bif

bif *id.* **pùk²**.
bigimi *n.* **k'pèkè**.
bijibiji *adj.* **védvédé**.
bika *n.* **dàpt-bìkà²**.
biki *n.* **d'bití; òòm nù'gòvò; òòrò**.
bilu *n.* **k'són**.
bindi *n.* **twèré**.
binne *v.* **sàgà**.
bira *v.* **bùrkskú**.
birbiri *n.* **kàdàrí**.
birdí *n.* **v'hyùndù**.
birdífi *id.* **hwíu**.
biri *n.* **dàptà²**.
jan ~ *n.* **dàpt-gyózó²**.
biri-biri *n.* **kòoncé**.
birime ganga *n.* **dàpt-rímú²**.
birincin kula *v.* **kínt ù'cón**.
biringizau *n.* **kíndpùsìní**.
birji *n.* **òglò**.
birjik *id.* **ròòm**.
birkè *v.* **kìckílnì**.
birkita *v.* **mùtksù**.
birne *an.* **c'swègè**.
bisa *adv.* **jà¹; tás; zéngám**.
bishakkil *n.* **néte**.
bishiya *n.* **cé**.
bisimilla *excl.* **hába¹**.
biso *v.* **sàgà**.
bita *v.* **gábtè**.
biya *n.* **ù'còhò²; còpá**.
~ gawa jingur *n.* **ricàd'hí**.
biya rana *n.* **gwèdá gwèlè**.
biyar *num.* **tán**.
biye *adv.* **tíi**.
biye da lamari *adv.* **zèbòo**.
biyu *num.* **íllà**.
bizna *v.* **bití**.
bobuwa *n.* **ràn**.
bodari *n.* **búdúrí**.

bukka

bohania *n.* **bòmà¹**.
boka *n.* **ká nù'gòcò**.
bokanci *n.* **ù'gòcò**.
bola *n.* **k'wà**.
bolombolom *n.* **ríknù màcò**.
bore *v.* **zàngá**.
bororo *n.* **àm kùutkù, see: kùutù; d'làglá**.
boto *n.* **d'sipì**.
botsotso *adv.* **dùsdùsù**.
bubbuci *n.* **dàdgo¹**.
bubu *n.* **v'kòlgò**.
budaddun idanu *id.* **gyórot**.
buddari *n.* **búdúrí**.
budiri *id.* **sòkàd-sòkàd**.
bududdugi *n.* **gòlhàngò; sàaré**.
budum-budum *id.* **kyòmpkyòmpò**.
buduniya *n.* **ù'gèzgezè**.
budurwa *n.* **wà wántá, see: wà³; yàadaató**.
bude *n.* **ù'gwédásá; d'hàká²; v. àkà; àbàsá; àpàsá; gwédásá; hàká²; pé¹**.
~ haƙora *adj.* **yás; v. ékéé**.
~ ido *adv.* **hòol**.
~ wa *adv.* **byàtata; wâun**.
buduma *n.* **tàkkádbatá**.
buga **bùumàm yón; v. báaká; dímanà; dùvìsì; gipá; kyótmò; rádga; vt. tèmó²; vòsà**.
~ kusa *v.* **kàa²**.
bugagge *n.* **m'hyáaká**.
buge *v.* **pòkònnò; vt. vòsà**.
buge-buge *id.* **kyàs**.
bugu *n.* **d'bí**.
buha *n.* **sógè**.
buhu *n.* **k'bàhú; v'réngé**.
buhugari *id.* **hwízz**.
buja-buja *id.* **kyòmpkyòmpò**.
bukata *vt.* **tònò**.
bukka *n.* **k'lúudù**.

bukut

bukut *id.* **fyáin**; **párát**.
 bulah *n.* **v'làkó**.
 bulala *id.* **swáp**.
 kwala wa ~ *v.* **bú**.
 bullashe *v.* **kìckílì**.
 bullo *n.* **k'dàabè**.
 bulma *n.* **d'mózó**.
 bunda *v.* **zúzgù**.
 bundum *adv.* **cwèbée**.
 bunduma *v.* **kivú**; **zùskà**.
 bunga *n.* **bòtà¹**; **d'kwìirù**.
 bunku *v.* **cúkkà**; **pòtà**.
 bunsuru *n.* **gwèbè**; **gwèláv-s'kèmé**;
 gwèláv-nù'òló; **gwèlv-ân-wá**.
 buntsura *v.* **bèdè³**.
 bunu *n.* **c'wáalà**.
 bununi *n.* **ù'kwèré**.
 ~n rimi *id.* **pùkàa** .
 bura .
 ~r da aka yiwa kaciya *n.* **d'kyángní**.
 bura kogo *n.* **vèvlòsóo**.
 burabaya *n.* **cón-ómò**.
 bura-bura *ad.* **hátáp**.
 burar jaki *n.* **gàmb-c'lòn**;
 jàkkámtádnà; **kágágâuno**;
 kátánà.
 burar kare da ure-iren su *n.*
 d'dèbkóbó.
 burara *v.* **kírámsà** .
 burarjaki *n.* **wénwèrè**.
 buratsai *adv.* **jùjjùjjù**.
 burau *n.* **m'hàlá¹**.
 burbura *v.* **dwìkìkì**.
 burbuta *v.* **kècé**.
 burduddugi *n.* **rùdúdù¹**.
 burduduwa *n.* **gàu**.
 burdidi *id.* **hwíu**.
 burdumene *adj.* **mògòm**.
 burga *n.* **c'wèbé**.
 burgaga *vt.* **vògà**.
 burgami *n.* **k'bàì**.
 burgu *n.* **dìkù** ; **swéénà**.

butuku

burkuta *v.* **kyòmpskò**.
 burkutu *n.* **m'kyá**; **m'sàsà**; **ù'yàngá**;
 m'zèmsná;
 v. **kyòmpskò**.
 burma *n.* **d'hákò**;
 v. **hòbà¹**; **tùrùs**.
 burme *v.* **dùrúskù**.
 burodi *n.* **d'bèréedì**; **d'veró**.
 bursune *n.* **c'mègá**.
 burtsa *n.* **bètèk c'wín**.
 burtsai *id.* **jèktèl** .
 burtu *n.* **dúnkù**.
 burtumi *n.* **k'gùusù**.
 burtuntuna *n.* **kwàn**; **k'yù**.
 burum *id.* **mòdódò**.
 burunta *v.* **págrà**.
 buruntu *id.* **gèzgèzè**.
 busa *id.* **sùc**;
 v. **hùlù** .
 ~r iska *id.* **féf**;
 v. **bàtèsé**.
 busar *adv.* **pùs²**;
 v. **hóo**.
 busassar jikin abu *n.* **m'hàgè**.
 busassar kubewa *n.* **kyókró**.
 busasshe *v.* **hòokò**.
 bushara *n.* **v'sìrìwà**.
 bushe *adj.* **kwángràmm** ;
 n. **pòktò**.
 bushe sosai *id.* **kángràmm** .
 bushewa *v.* **hó¹**.
 bushewa kwarai *id.* **kádádá**.
 bushewar jiki *adv.* **ràdbàl**.
 bushi *v.* **kòsò²**.
 bushiya *n.* **rìsì**.
 buso *v.* **dúkà**; **dúskà**.
 busur-busur *adv.* **wágdá wágdá**.
 butaci *id.* **kàmpàl**;
 n. **ù'wèré** .
 butari *v.* **vìná** .
 butsutsu *id.* **wàp²** .
 butu-butu *v.* **pùktú¹** .
 butuku *n.* **wèè wé**.

butur butur *adv.* wágdá wágdá.
 bututu *ad.* fòróró.
 buwa *n.* càkcáké.
 buwaya *v.* hyáskè.
 buya *adv.* pùlàà;
id. kiràà;
v. tàgàsá.
 buyagi *n.* m'kòlgò; *v.* kòlgò.

buyaya *adj.* bèzèm, *see:* bèzè;
id. gòmàa.
 buzai *n.* bègà².
 buzurwa *adj.* swèp.
 buzuzu *n.* bìmbì; gyòbó; gyòbó-tàti.
 bwani *n.* kòbà².

B - 6

babaki *adv.* ràbàbà.
 baburka *n.* d'babú.
 bace *v.* táglà.
 bacin rai *an.* d'hwìnsù.
 bagura *adv.* dégdégé;
v. wàdà.
 bagure *v.* pèsà; wèkdé .
 bakwato *n.* d'gàdà; d'kónkó; d'yà.
 bakyalu *v.* gāgū .
 balau *adv.* fúu;
id. fòo.
 balgace *v.* pèsà.
 balgazu *n.* m'yátrá.
 balle *v.* àkàskà; sòlàsá.
 balli-balli *id.* vùkvùk.
 balobalo *ad.* pèkàdknèe.
 bambara *v.* pòdmà.
 bambare *v.* òkòsò.
 bambaroki *n.* k'kòkàrwá.
 banta *n.* hyàarùgù.
 bantala *v.* dākāsá.
 bantale *v.* pùgù.
 bantara *v.* twèké.
 bantare *n.* d'gàlá; *v.* gālá;
v. twèké.
 bara *v.* àkànná; bàkànná; bàkàrkà;
 bàkrà; pèsé.
 barabusai *n.* m'yátrá.
 barawo *n.* hìví.
 barbarwa *adj.* zàpzàpà² .
 barbashi *n.* m'yátrá.

bare *v.* kèsà; lwàtà .
 bargon kai habo *n.* m'hyóngró.
 bari *id.* kàpkàpà.
 barke *v.* púrtkà; púrtù.
 barya *n.* làgù.
 barza *n.* cākà²;
v. bádgà; bàklá, *see:* bàká.
 soma ~wa *v.* kèpè .
 bata *v.* kòtò; tām̀bà; yángkà;
 s'yàngò;
vt. ná¹; yángskè.
 ~ lokaci *v.* kyùulsì; nàbà ; tòolsá.
 ~n dabo *v.* míràmsì; mitá.
 bauna *n.* kbò¹ .
 baure *n.* rēmbá; rēmbá-bídò; rēmbá-
 tēesè; rùmkù; m'sidì; vòsò.
 bauri *n.* m'sín.
 bawo *adj.* hwâu ;
n. k'kwà.
 bera *n.* dúrgú; gwéebà¹; hyànhyán
 rìsì; kwìntád zòorè; làgù;
 sènkè.
 beri .
 beran daji *n.* nìnmú.
 beru *n.* úncùbù.
 bikince *id.* kyúu¹.
 billa *id.* pàp;
v. dántà.
 billa wani iri *adv.* vác.
 bincina *v.* òkònnò.
 bingili *n.* ì'kápsá.
 boye *v.* làbèsé; tàgàsá; zèsé.
 bula *n.* d'làndà.

bulce v. **lót**.
 bulguta v. **pódmà**; **pògà**.
 bulla v. **dántà**.
 bullo *id.* **kyósó**.
 bulsa *id.* **mòt**.
 bulso v. **mòtò**.
 bultse v. **vót**.
 buluk-buluk *id.* **bòkbòk**.
 bungu n. **d'kàglá**.
 buntu yankwane v. **vávkà**.

bunture *id.* **wánkálwánkál**.
 burma n. **d'kátáwà**; **d'kattáwà**.
 burma hanci n. **gèdàngwé**.
 burme v. **dùrúskù**; **tùrùs**.
 burmi n. **k'kòbò**.
 bute v. **báskà**.
 buya *an.* **c'hwéké**;
 v. **hòkà²**.

C - c

cababbe *adj.* **cwèin**.
 caba *id.* **bònbonò**.
 cabalbali n. **c'còktò**.
 cabe n. **c'kágó**.
 caca n. **gwámí**; **c'zégó**.
 cacafa *adv.* **mìsmìsì**.
 caccaga v. **dòkò²**.
 ~ koyaushe *an.* **s'dwèklò**, *see:*
dòkò².
 caccaka v. **kyùktù**; **nàktá**.
 cafe v. **gwà¹**.
 cafka v. **bégò**.
 cafkata v. **kivú**.
 cafke v. **bégò**.
 cai *adj.* **veràné**.
 cakacaka *id.* **dàràk**.
 cakan sami gwararam *id.*
káram-káram.
 cakasam dindiris *adj.* **swèp**.
 cakaure *id.* **yàzàzà**.
 caki n. **ì'zàngá**.
 cakudá v. **kèbànté**; **nàmàsá**.
 cakulkuli n. **c'dùgù**.
 cakwa n. **dàpà⁴**.
 cakwali n. **c'còktò**.
 cambala *id.* **gírgírí**.
 camfo n. **k'làbà**.
 can *adv.* **ánlú**; **táanzó**.

car *adv.* **távtává**;
id. **tévtévé**.
 carangwada *id.* **hònònò**.
 caras *adj.* **càs²**.
 carki n. **màgúrwà**.
 carkwada v. **sòpánà**.
 cas *adv.* **ás**.
 casa v. **sòolá**.
 casa'in *num.* **kwèc-náasán-óopá**.
 cashewa *ad.* **ràkàkà**.
 cashi v. **sòolá**.
 ce v. **zé**.
 cediya n. **dáadà**.
 cefana n. **d'kómá**.
 cefe v. **sám̀bà**.
 cekadé v. **hègé**.
 ceta v. **gwáá**.
 ceto v. **gwáá**; **gwáamì**.
 mai ~ n. **ká d'gwáamà**, *see:*
gwáamì.
 cewa *conj.* **ái**.
 ci n. **ù'yáo**;
 v. **géplà**; **ryà**;
vt. **yà²**.
 ~ ba kari v. **yà d'kálà**, *see:* **d'kálà**.
 ~ gaya v. **èplé**.
 ~n keta *ad.* **móco**.
 zarin ~n abu v. **làmlàmà**; **tórmò**.
 ci fara n. **sòoró**.
 ci gaba v. **pàppàsà**.

ci ni da zugu *n.* **góngówáali**; **kòknò**;
kònyó; **ròktó**.

ci sannu-sannu ba harshe wuta *v.* **kùutù**.

ci wa rai *vt.* **máatà**.

cibanya *n.* **d'bàsè**; **d'góndó**.

cibci *n.* **d'gwe²**.

cibi *n.* **d'háblá**.

cibilbilo *n.* **sòkàm-tòró**.

cibirbira *n.* **kwèngó**.

cibiya *n.* **d'góndó**.

na ~ *n.* **d'góndó**.

cibra *n.* **bàr zóorè**.

cibi-cibi *id.* **zòt**.

cicciba *v.* **ràbgsá**.

ciccifi *v.* **mískà**.

ciccika *id.* **hwiilì hwiilì**.

ciccira *v.* **sòlàmsà**.

cida *adj.* **vògvògò**;
adv. **jìjìjìjì**;
id. **còròrò**; **kògògò**; **kùgùgù**;
kùu; **rùtùtù**;
n. **d'dúmú**, *see:* **dùmánkà**;
v. **dùmánkà**.

cif *adv.* **kwé¹**.

cigaba *v.* **tàtáskà**.

cigita *v.* **pèèkò**.

cigiya *n.* **bòlgò²**;
v. **hòbgá**.

cigoro *n.* **gwiisi**.

cigul *adj.* **kègrú**.

cik *adv.* **gàt²**; **sàad**;
id. **tìték**.

cika *ad.* **ràkràkà**;
adj. **d'tàkà**;
v. **híisi**; **híkà**.

~ gurbi *v.* **sòtò**; **swègé**.

~ tatil *adv.* **rómromó**;
kusan cikakke *id.* **làklàkà²**.

cika baki *an.* **c'màanà**.

cika saura *n.* **ù'kyáabá**; **zóngá bàtùrè**.

cikakken mutum *n.* **kòngí**.

cike *adv.* **mák**.

ciki *n.* **àbú**; **d'bàtà**; **k'bàtà**; **k'bùcú**;
d'háblá; **d'ùbú**; **yùbù**.

baikin ~ *v.* **cècàmsé**.

ciwon ciki *n.* **sámkò**.

ta ~ **kasa** *adv.* **m'sìpknù**.

yi wa ~ *v.* **ùbàrsì**.

ciki ya tura *id.* **kógógó**.

cikin *adv.* **àn mí**;
n. **míi**

cikirkita *adj.* **bùzùzù**.

cikwikwiya *v.* **kyo**.

cilakowa *n.* **cénkàrè**.

cile *n.* **d'twèrè**.

cilga *v.* **hàpá**; **hòpkò**.

cililiga *n.* **góndód nù'cón**.

cililliga *n.* **ràngáv-nù'cón**.

cilla *n.* **s'bàkávto**.

cilmi *n.* **d'ùbgú**.

cima *v.* **ítkù zázkà**.

cin je magi *n.* **d'jànknà**.

cina *n.* **v'còbrò**.

cinawuya *n.* **dìmílmílù**; **sòkàm-tòró**.

ci-na-wuya *n.* **cíncàr**.

cingirin gata *v.* **hòdksé**.

cini *adj.* **révrévé**.

ciniki *n.* **c'hwàalà**; **c'kásúwàncì**.

cinikkai *n.* **s'yòpó**.

cinkisa *v.* **sóvò**.

cinnaka *n.* **rùsmú**.

cintuwa *an.* **c'kúmú**;
v. **zàamskà**.

cinya *n.* **ì'kùtù**; **tàunìkùtù**.

cip *adv.* **rigíp**.

cira *id.* **mét**;
v. **òbgò**; **sàkàsá**;
vt. **hòlò**.

~n haki *an.* **c'tàbà**.

~r shishshiniya *n.* **v'òmò**.

cirara *adv adj.* **múrmúru**.

cirbe *vn.* **kàrà²**.

cire *adv.* **vód**;
v. **káa¹**;
vt. **hòlò**.

ciriniya *n.* **wétrí wétrí**.

ciriri *n.* **ògò²**; **ògò-gyózó**, *see:* **ògò²**.

cirkaka *adv.* **ték**.
 cirma-cirma *adv.* **yóngyóngó**.
 ciro *v.* **pàasá**.
 ciroki *n.* **dòrkó**.
 cisur *v.* **wèkdé**.
 cit *id.* **wét**.
 cito *n.* **d'bèn**.
 citta *adv.* **zàám nàcú**;
n. **d'kámru**.
 ciwo *n.* **gàagó**; *m'***hàlá²**; *hyón²*;
kàngù; *m'***sònò**.
 jin ~ *v.* **hwéssè**.
 ~n ciki *n.* **sámk s'còtà**.
 ~n kaji *n.* **kókró**.
 ~n sanyi *n.* **kwàaná²**; *m'***sònò**.
 ciyawa *n.* *v'***gwé²**; **gyòdó**; **màhínìkì**.
 ciyayya *v.* **hòmò**.
 ciza *v.* **èpè**; **hàgà**; **jàkánà**.
 cizga *id.* **yáp**;
v. **kòsò¹**.
 coci *n.* **k'còoc**.
 cokali *n.* **ì'kwèlcó**.
 cokana *n.* **s'tàkà**.
 cokoko *id.* **zùnkrùm**.

colob *id.* **gévgevé**.
 cubus *adv.* **cúnksi**.
 cubus *adv.* **cúnksi**;
v. **kíbìs**.
 cufa *v.* **bòdkó**; **bòló**; **gwáabà**; **hità**;
hóbsò; **sèkàmsè**; **sòpà**.
 cufanya *v.* **hàbgsí**.
 cukwikwiye *v.* **gándkà**; **sàknà**;
vt. **àlkské**.
 cungula *v.* **dòrònno**; **tòkò**.
 cunkus *id.* **wícíci**.
 cunna *v.* **sònò**.
 cura *v.* **bòdkó**; **kwátkà**.
 curi *n.* **ì'bònkállò**.
 cusa *v.* **sòvò**.
 cushe *adv.* **vèd**;
id. **kwád**;
v. **mèeté**.
 cuta *n.* **gàagó**;
v. **càkàskà**.
 cuu *id.* **rìdìdì**.
 cuwa-cuwa *id.* **kècèkècè**.
 cuye *n.* **d'nàagò**.

D - d

da *conj.* **dà²**;
n. **ì'tòoké**, *see:* **tó¹**;
prep. **á⁴**;
v. **lákà¹**; **zábè**.
 ji ~ *v.* **ósskò**.
 da dama *n.* **d'bùtàskài**.
 da (in lists) *conj.* **nà³**.
 da lauje cikin haki *n.* **gàtúnlàndà**.
 da sanyin rai *n.* **c'kwirí²**.
 da'awa *n.* **à'dèmlò**.
 dabaibaya *n.* **c'dàngò**.
 dabaibaye *v.* **dángà²**.
 dabainiya *id.* **gègèkè-gègèkè**.
 dabam *v.* **kàgkànsì**.
 dabam-dabam *id.* **s'gó s'gó**, *see:* **gó**.
 daban *adj.* **bèrcè**; **d'hyàn**.

dabaran kokawa *an.* **c'mùlgù**;
n. **bànglá**; *v'***bùzù**; *k'***dòkò**;
*v'***èmà**; *v'***hyà**; *v'***kàtà**; *v'***kwà**;
*k'***pàntà**;
v. **àrà**.
 dabaza *n.* **ù'bàklà**.
 dabba *n.* **ù'tùsù**.
 ~n jeji *n.* **nàamá**.
 dabbare-dabbare *adj.* **sìdksìdkù**;
id. **dàkdàkà**; **kèbkèbè**;
kyàbkyàbà.
 dabbaya *n.* **d'bàklábnà**.
 dabge *n.* **m'zàbá**.
 dabgi *n.* **bìcú**; **kwèbé**.
 dabino *c'***bàró**.
 dabugi *n.* **kwèbé**.
 dabul-dabul *id.* **kìprikìpìrì**.

daba v. **gònà**.
dababa adv. **jààù**; **yààù**;
id. **dàràk**.
daba-daba id. **hàm¹**; **mèsmèsè**.
dabarbar adj. **hòokkâu**.
dabaro n. **k'dùmdùmnù**.
dabas adv. **bòm**; **mò²**;
id. **kyòm**; **màm**.
dabe n. **à'gónó**; **d'pùgè**.
dace adv. **gèbèskè**;
excl. **pírò**;
v. **hwèpksá**.
dadai adv. **pák**.
dadama adv. **sóvsóvo**.
dadashi n. **d'mázò**.
daddaga n. **v'záu**.
daddakawa v. **jàbgsá**.
daddale v. **dámtà**.
daddauna id. **pàp**.
daddawa n. **d'làndà**.
~r batso n. **c'wàndè**.
daduma v. **máagà**; **sìpínkì**, see: **sìpà²**.
dada v. **tèmèsè**, see: **tèmè**.
dadadde n. **m'gòsá**.
dadai adv. **pídù**;
n. **d'máccá**.
dadadada n. **í'kàsí**.
dade v. **gòskà**; **lèné¹**; **màlá**; **nàbá** ;
zwèpé.
dadi adv. **dóotó**;
n. **d'kèmé** ; **d'kèmnènnè**.
dadin dadawa v. **cúktì**.
dafa v. **bóo**; **dàa**; **pètà**; **rìsà**;
ròmpsò; **tàatá**.
dafuwan shinkafa n. **bózrò**.
dafara n. **ròtòtò**.
dafardu v. **dèpékè**.
dafawa v. **déklè¹**.
dafi n. **m'làbá¹**.
kibiya mai ~ n. **deeld m'laba**.
dafke v. **sèràmsà**; **zwìkàlsà**.
dafu v. **énkà**.

daga prep. **àn²**;
v. **kùzàsá**; **vèkà**.
daga sama zuwa kasa adv. **rócócó** .
daga-daga n. **kóocò**; **v'sèn**.
dagajamba adv. **kòpkòpò**.
dagaje adv. **kòpkòpò**.
dagarya n. **kyòpò**.
dage v. **rwáasà**.
dage abu sama adv. **zèndèl**.
dagi n. **k'dàksá**; **d'kàsè**.
dagumi n. **v'dágá** ; **c'túntú**.
dagwalgwalo adv. **kùnkùnù**.
dagwan dagwan id. **mèsmèsè**.
dai excl. **è²m**.
daidai ad. **tàmtàmà** ;
adj. **rógé**;
adv. **dígdígí¹**; **vàm**;
id. **kwíng** ;
n. **m'rèksè**;
v. **tògdá**.
ajiye ~ v. **tògàdsá**.
daidai wani iri n. **d'pàmàskài**.
daidaici adv. **rèksèi**.
daidaita adv. **byà**;
v. **màaksí**.
daidaita shawara v. **tèrsè**.
daidaitawa adj. **dàs**;
v. **tègdé** .
daidaito v. **còcàbsá**; **hónsà**.
daidai-waidai adv. **ráp**.
daidaya n. **rùmbù**.
daidi n. **c'tà**.
da'imi adj. **hál yè émtè**.
da'ira n. **d'gárgátà**; **d'gyaara-**
gyaara; **v'rigú**.
yi ~ v. **gyaarà**.
daji n. **k'bòbá**; **k'gèná**; **d'kàdè**.
daka v. **dwíklá**; **rádgà**.
daka zurce v. **bìdgsí**.
dakaf id. **kánggrám** .
dakaka id. **bìbìbì**; **bìi**.
dakalin n. **ù'kàn** .

Dakarci *n.* **c'Léla**.

Dakarkari *np.* **k'Léla**.

sani yare ~ *n.* **c'lélòjì**.

dakata *v.* **vàlá**.

dakatawa *vn.* **làgsì**.

dake *vt.* **dó¹**.

daki duka *v.* **sòolá**.

dako *n.* **òbál-ùsù**, *see:* **òblá**.

dakusa *v.* **díntà**; **díntkà**.

~d da *v.* **díntsá**.

dakushe *id.* **kwìrìp**.

dakwanniya *id.* **lèlèlè**.

dakasari *n.* **kyùnkùtù**.

dakau *id.* **káu¹**.

dakeke *v.* **pís**.

dakikanci *n.* **m'kìpí**; **m'kyùkrù**.

dakiki *ad.* **yàakí yàakí**;
n. **kàkkà**; **kyùkrù**.

dakwa-dakwa *id.* **dót**.

dala *n.* **hyáagèngè**.

dalaki *n.* **d'bèn**; **d'càkà²**; **d'lègè**.

dalala *n.* **ù'lón**.

dalaya *v.* **kùkàbsá**; **kùpù**.

dalili *n.* **d'ètè**.

ba ~ *adv.* **ì'hòì**.

dallara *v.* **dàpánkà**.

dama *adv.* **dâmá**;
id. **lálábè**.

hannun ~ *n.* **kómá s'tò**, *see:*
à'kómá.

rashin ~ *v.* **pìtlá**.

damagi *n.* **hwèlá nás wáalà**.

damatsiri *n.* **òbál-kwìgcí**, *see:* **òblá**.

dambubu *n.* **k'hyùrù**.

dambara *v.* **zwìkàlsà**.

dambare *v.* **làká²**.

damfara *v.* **làkànsá**.

damfare *v.* **làkná**.

damina *n.* **ù'gwèsé**.

damisa *n.* **gwiimì**.

damke *v.* **gèggé**.

damme *adv.* **ànlè**.

damo *n.* **ùnù²**.

damu *n.* **jógó**.

damuka *id.* **cwícwí**.

damuwa **táp s'nwá**;
adv. **yàwágé**;
id. **hássà**;
n. **d'ósskè**, *see:* **òsó**;
v. **óskè**.

dandaba *v.* **dámtà**.

dandaka *v.* **pódmò**; **ròpò**; **tèmè**.

dandall *n.* **v'rùmù**.

dandangina *adv.* **gídgídí¹**.

dandanta *v.* **hyògádsà**.

dandoko *n.* **dwàgágarì**.

dangana *n.* **c'códó**;
v. **còdà**;
vt. **tàdásà**.

dangantaka *n.* **ù'hànù**.

dangarama *n.* **v'rùmù**.

dangi *n.* **ì'gùtí**; **ù'hànù**; **ì'hwèdè**.

dangida *n.* **v'càrí**.

dangoli *id.* **lènk súsú**;
n. **m'yàamá**.

dangoliya *id.* **lènk súsú**.

dangwala *v.* **dàcà**.

dangwara *v.* **kòdò**.

dani *n.* **hùg-dórfò**, *see:* **hùgù**.

daniniya *n.* **ù'gùdgdùdù**.

dankali *n.* **d'kúnkú**.

dankam *adj.* **swéén**.

dankaro *v.* **sòolá**.

danka *adv.* **dádò**;
v. **bá¹**; **bàdá**; **bòpò**; **kámtà**.

dankankare *n.* **ì'pòpè**.

dankara *v.* **dàgá**.

dankare *v.* **dàpârskè**; **dèvà**.

dankari *v.* **dòkàsá**.

danke *v.* **gèggé**.

danko *n.* **m'lón**.

danna *adv.* **tée¹**;
v. **kyà**; **kyáamsà**, *see:* **kyà**; **kyù**;
lèpè²; **lò**.

dansakuka *n.* **ù'yòoró**.

dansanda *n.* **dwàagàrí.**
 dansasa *v.* **nèbé.**
 danshi *v.* **hyùmúkù.**
 dantse *n.* **d'kòmtà; c'tàmpò.**
 danya *n.* **wàrwàrà.**
 danye *adj.* **pòtò.**
 danyu *adj.* **pòtò.**
 dar *id.* **kyàan.**
 dara *n.* **ù'dàrgè; d'zèmná.**
 daraja *n.* **k'gwìn .**
 daram *id.* **kyòm.**
 darambuwa *n.* **v'cínkè .**
 dare *n.* **gyòpó.**
 dargaza *n.* **èn.**
 dari *n.* **dàrì.**
 dariya *adv.* **mògmògò;**
id. **hàhàhàà; híhíhíi;**
v. **mógtà; námsà.**
 darni *n.* **gàgnè; sà¹.**
 darsa *v.* **mìsá.**
 darzaje *v.* **sùvú.**
 dasa *v.* **kàa² .**
 dasashi **ká c'bàbú, see: d'bàbú;**
n. **c'bàbú.**
 daskare *v.* **géndkà.**
 dasori *ad.* **fótró ;**
n. **bàblá; d'bàbú.**
 dasusu *n.* **kwèetè.**
 datsa *n.* **d'gyúngù;**
v. **pèsà.**
 datsa' gididdiba *v.* **gèdèsé.**
 datsiya *n.* **d'zòhè.**
 datti *id.* **wàp² ;**
n. **c'kóptó.**
 dauda *n.* **c'kóptó.**
 daude *id.* **zùnkùrùm.**
 dauje *n.* **d'kóosè.**
 daukewa *v.* **ù'kwárgú.**
 dauki *v.* **déetè.**
 daura *v.* **gàgá.**
 ~ da *n.* **d'víiví.**
 daura da *vt.* **pègá.**

dauri tamtam *adv.* **king.**
 daurin-ciyawa *n.* **gàgád c'zán.**
 dausashe *n.* **ù'làná.**
 dautu *adv.* **yàngà yàngà .**
 dauza *v.* **tàméské.**
 dawa *n.* **gàagàró; góstàmgó;**
gwàngé; gwàng s'cé; hàbdò;
hàpàná; v'hì hí c'kènè, see:
v'hì; hí gyózíné, see: v'hì; hí
púsúní, see: v'hì; is górbà;
mòtà²; pérmá; ràabá;
yàngòrkó; zàmtà; zàwà.
 ~ ta fitad da kai *n.* **d'bùrù.**
 dawaye *v.* **hyállà.**
 dawiya *ad.* **pùkpùkù; pùktí-pùktí.**
 dawo *vi.* **dòogá.**
 ~ gida *v.* **yà² .**
 dawurwuri *n.* **s'gètà.**
 dazun *adv.* **bèezó.**
 debi elan *n.* **gèevè.**
 defana *adv.* **rèksèi;**
v. **bésà.**
 dengeshi *id.* **kángás.**
 dibi *n.* **sàkàm d'gá.**
 dibi-dibi *adv.* **kùkkà kùkkà.**
 diddiga *ad.* **hàbhàbà.**
 diddige *n.* **d'kíntù.**
 diddika *v.* **kùggtkú.**
 didim *adj.* **s'rimcíp.**
 diga *n.* **cìdkó; k'dígà.**
 dige *v.* **pàdá.**
 dika *v.* **cómá.**
 dila *n.* **bánkàlá.**
 dima *v.* **lòkò.**
 dindimi *n.* **m'kàràmpómà.**
 dinga *adv.* **málé.**
 dinshe *n.* **k'ròzgo k'zàgtá.**
 dintsa *n.* **d'kómá.**
 dinya *n.* **dórfò.**
 dira *n.* **swìrktíp;**
v. **sùu.**
 dirjewa *v.* **càkésè.**
 dirka *n.* **v'zàagó.**

dirtse

dirtse *v.* **càkà**¹; **pòtánkà**.
 dissa *n.* **c'gàblá**.
 dofa *v.* **kàaká**.
 doddoyan fadama *n.* **mègmègè**.
 dodo *n.* **gèntàdgá**;
v. **dóokàv-lòngò**.
 dodon kodí *n.* **kòrándómó**.
 dodorido *an.* **c'màanà**.
 dode *v.* **úbgu**.
 dogara *v.* **gé**¹; **gwèzè kyùutí**.
 dogare *v.* **kyùutí**.
 dogo *n.* **m'zìsá**.
 doguwa *n.* **ròngà**.
 dohulo *n.* **v'kàarè**.
 doka *v.* **gìpá**.
 doki *n.* **dókò**¹.
 ~n Allah *n.* **dáptá**¹.
 ~n kara *n.* **dókv k'wèn**, *see:* **dókò**¹.
 ~n wasa *n.* **dókv k'wèn**.
 dokin kofa *n.* **v'bèdgcó**.
 dokofo *adj.* **kìngrìm**.
 dole *n.* **wèdwèdánádúut**;
v (aux). **dúutú**¹.
 dole-dole *n.* **tàkámmlànkù**.
 dolo *ad.* **kìpí**;
n. **dòotòpó**.
 domana *n.* **kwàn**.
 domin *conj.* **rémán**.
 domin *conj.* **dóm**.
 don son rai *n.* **d'tònké**.
 dona *v.* **zwèmékè**.
 dori *adv.* **ànlè**.
 dorina *n.* **hyòmsó; ràkàsá**¹.
 doro *ad.* **dúngdúngú**;
id. **dóngdóngó**.
 doron zabo *n.* **gàmb dáwáké**.
 dosa *v.* **kwèkté**.
 doshiro *n.* **kyùkrù**.
 doya *n.* **d'lòn**².
 tarin ~ *n.* **d'kwìrù**.
 duba *ad.* **dàntràm; fyàflàam;**
gwèrgwèrè; pàlòò;
adj. **bègtèm; hùlbèè; hwèrém**;

dumbaru

adv. **dòndònò; ècèem**;
id. **dús**¹; **gòlgòlò; gòtargòtrò;**
gòdròs;
n. **ù'gòcò**; **hòbgò**;
v. **gòndà**;
vt. **gòtó; pékè**.
 ~ da kyau *v.* **kèksá**.
 dubi baya *v.* **bèlédímá**².
 dubi can *v.* **gòtó**.
 dubi siffa *id.* **gìvlàm**.
 duba wani iri *ad.* **dàntràm**.
 dube-dube *ad.* **rèngrèngò**.
 dubedube wani iri *id.* **gòrgòrò**.
 dubi *v.* **tàpá**².
 dubura *n.* **dùgù; lónwìdì**.
 dugu *v.* **gwàam d'nwá**.
 dugum *adv.* **ték**.
 duhu *ad.* **cìrìim**;
adj. **cíp**¹;
adv. **bùutàa**;
n. **ì'cùmùnkùnnù**.
 duhu-duhu *ad.* **bùkbùkù**².
 duka *adv.* **kwé**¹;
an. **s'bí**;
n. **d'bíri**;
v. **bàaká; hòpànná; kùdú**.
 ~ da tafin hannu *n.* **d'dàkànná**.
 ~n kowa *pro.* **kówè**.
 yi wa ~ *v.* **bú**.
 duke *id.* **kìdìp**.
 dukuku *id.* **làlèlè**.
 dukum-dukum *adv.* **tàmbitàmbì**.
 duka *ad.* **hàcbò**;
adv. **kùlàg**;
v. **àlbá; dèkè; kàgá**¹; **kìdìsí;**
kwidí; tàdá.
 dudduka *adv.* **kwìgrìi**.
 duku-duku *adv.* **kwìgrìi**.
 duke *adv.* **kwègbòò**.
 dukundukun *v.* **dèkànskè**.
 dukusa *n.* **v'swáa**.
 dullu *n.* **d'lòn**¹.
 dulmuya *v.* **kyùulsí; yà**².
 дума *n.* **hònò**.
 duman dutse *n.* **gèzèngènnè**.
 dumbaru *v.* **pòtà**.

dumtsi *n.* *k'hyùrù.*
 dunduɓa *n.* *bòkké.*
 dunduɓu *adv.* *d'kyúksi.*
 dunduniya *n.* *d'kyúntù.*
 dundurus *n.* *k'càazcàazni.*
 dungu-dungu *n.* *yàbyàbà.*
 dungwi *n.* *mákátá.*
 duniya *n.* *d'yán .*
 dunje *n.* *k'zàgtá.*
 dunkule *n.* *d'pùtù.*
 dunk-uli *adj.* *bírbírí.*
 dunkula *v.* *kwátkà.*
 dunkule *n.* *d'bònkó;*
v. *kómtà.*
 dunkuli *adj.* *ɗák ;*
n. *ì'bònkállò; d'kwátkà .*
 durgubi *adv.* *kùnkùnù.*
 duri *n.* *d'gàɗá; d'yà.*

duriya *n.* *m'gàncò .*
 dusa
~r giya n. *c'bèdé.*
 dushe *v.* *zázkà .*
 dushi *ad.* *tàmtàmà .*
 dushi-dushi *adv.* *bùutàa; pùutàa.*
 duskura *v.* *mùtù.*
 dussa *n.* *c'gàblá.*
 dususu *n.* *c'gàblá.*
 dutse *n.* *ù'dòkò; d'hyòn² ; rògó;*
d'tàaré.
~ mai gangare n. *ì'dwékcè.*
 karamar dutsin nika *n.* *d'nàacò.*
~n aradu n. *gyùrí mènké.*
~n wuya n. *ɗákò.*
 wurin *~ n.* *kwérgà.*
 duwu *n.* *vègè¹.*

D - ɗ

ɗa'a *n.* *v'gègè².*
 ɗabi *n.* *ù'gùbù.*
 ɗaci *n.* *d'gàago .*
 ɗaɗa *v.* *kwáɗámsè.*
~n baki v. *kwéɗámsè.*
 ɗaɗaɗa *n.* *yàntánpánnì .*
 ɗaɗara *v.* *hyátánkà; hyùkdù.*
 ɗaɗɗaka *v.* *hòbà¹; pèkà.*
 ɗaɗɗoya *n.* *jàu; ménlántà; sóodó.*
 ɗaɗɗoyar kare *n.* *zàu.*
 ɗafe *v.* *hòon; yòkná.*
 ɗaga *adj.* *kèlfèe;*
v. *bèngsá; kùzàsà, see: kùzú;*
pèkà; zèlé.
~ hannu v. *gèmgésé ; yángkà.*
 ɗage *id.* *tévtévé;*
v. *sáɗkà.*
 ɗagogo *v.* *ɗàngɗàngù.*
 ɗagwarwa *adv.* *ɗágráa.*
 ɗai *num.* *d'ɗán.*
 ɗai-ɗai *adv.* *ɗàn v'ɗàn.*

ɗaidaye *id.* *swàràp;*
v. *àkàskà; pàgàsá; sòlàsá.*
 ɗaita *adj.* *pyòtò;*
n. *d'gámà.*
 ɗakaka *adv.* *cébé.*
 ɗakali *n.* *d'góngónò¹.*
 ɗake *v.* *dwàtámsé.*
 ɗaki *n.* *k'kùrú.*
~n barci n. *kúdòndò.*
~n kira n. *ù'kyòpò.*
~n sanwa n. *kùrk s'tò.*
 ɗalibi *n.* *kan laasi, see: làasà.*
 ɗama *v.* *gòlkà.*
 ɗama guraji *n.* *cón-ómò.*
 ɗamadanye *n.* *k'yòomò.*
 ɗamaniya *adv.* *sèksèkè.*
 ɗamara *n.* *c'gàgnù.*
 ɗamasa *adj.* *ròfròfò.*
 ɗamba *n.* *ù'yòorò.*
 ɗame ɗame *n.* *kómá sùtù, see: à'kómá.*
 ɗan *n.* *hwàtkà.*

ɗan baki *n.* **sémbàrè**.
 ɗan gida *n.* **òbál-ùsù**, *see:* **òblá**.
 ɗan mazarin-iya *n.* **dàcámhò**.
 ɗan raguwa *n.* **úncùbù**.
 ɗandana *v.* **lèkè²**.
 ɗandangina *id.* **gìdgidì²**.
 ɗandana *id.* **gèmgèmè**.
 ɗandano *adv.* **cèmcèmè**.
 rashin *~ adv.* **zàngzàngò**.
 ɗango *n.* **mázákí**.
 ɗani *n.* **dórfò**.
 ɗanjimawa (da) *adv.* **óskò**.
 ɗankafe *v.* **dàpârskè**.
 ɗankale *v.* **lé**.
 ɗankwali *n.* **d'ɗánkwálí; d'yánká**.
 ɗankwaro *n.* **dènglèesú**.
 ɗantayi *n.* **d'rwaasi**.
 ɗanyata *adj.* **nòbnòbò**.
 ɗanye *adj.* **íyòré; yòoró-c'vá;**
 n. **d'gámà**.
 ɗanyu *n.* **m'gámà**.
 ɗara *v.* **pàtà ; sòdò**.
 ɗarara *n.* **ì'kwéetkè**.
 ɗare *id.* **hákkaa;**
 v. **pàtà** .
 ɗari *num.* **zàngú; kwèc-tán**.
 ɗaro *v.* **kóptkè** .
 ɗarsawa *id.* **dòkdòk**.
 ɗarshi *v.* **dòk**.
 ɗata *n.* **v'cèná; v'gwèntà;**
 à'tántábò.
 ɗau *id.* **kwát**.
 ɗauka *v.* **dèrgsé; kíkàa;**
 v2t. **cétà**.
 ~ ka wuce *v.* **làlàsá**.
 ɗauka cewa *n.* **k'kéeké**.
 ɗauka wuya *adv.* **kùnkùnkú**.
 ɗauke *v.* **èlèsé; tàkáskà**.
 ɗauki *vt.* **òmó²**.
 ɗaura *vt.* **pègá**.
 ɗaura (v) *n.* **d'tàcò** .
 ɗauraya *v.* **zòbgó**.

ɗaure *n.* **d'sòlàsà;**
 v. **gàgá**.
 ~ ka isa *v.* **tòosó**.
 ɗauri *n.* **d'àtá; d'gàgà** , *see:* **gàgá;**
 d'gàgè .
 na *~ ad.* **dèhnê** .
 ɗawainiya .
 yi *~ id.* **tèstèsè**.
 ɗawainya (yi) *id.* **kìdkìdì** .
 ɗaya *ad.* **hónhónó ;**
 n. **k'mègmègè ;**
 num. **cîn²; d'dán**.
 ɗazu *adv.* **bèebè²** .
 ɗeba *v.* **ìbà**.
 ɗebe *v.* **kwàasá; òbó ; séndè**.
 ɗebi *v.* **gàsà**.
 ɗiba *v.* **gàsà; gèsé; kwèbé; òlò² ;**
 pùlù; zàkà .
 ɗibga *v.* **zwikálsà**.
 ɗibi *n.* **d'sákcò**.
 ɗiga *adj.* **càdcàdà**.
 ɗigan ruwa *id.* **cècècè**.
 ɗigawa *adv.* **ródódó**.
 ɗige *v.* **dòk**.
 ɗigirgire *adv.* **s'hyàngàrnà**.
 ɗigo-ɗigo *id.* **dàkrà dàkrà**.
 ɗik *v.* **dòk**.
 ɗikata cika gurbi *n.* **c'soto**.
 ɗim *id.* **bùk**.
 ɗima *id.* **pùk²;**
 v. **dàkànná**.
 ɗimbi *n.* **d'kùsù²**.
 ɗingishi *adv.* **àngàl; tàngàm;**
 id. **náad náadé;**
 v. **tànglà**.
 ɗinka *v.* **kòpà**.
 ɗinki *n.* **d'kwàndókò;**
 vt. **zilà**.
 ~n Alla *n.* **àró**.
 ɗinya *n.* **rwàn**.
 ɗirka *v.* **pàa** .
 ɗiwa *n.* **àmá¹**.
 ɗoɗar *adj.* **vés;**
 id. **gyóon**.

dokanta

dokanta *adv.* **hyòdhyòdò**.
 dokarin dokoko *id.* **yàmàmà**.
 dokoko *adj.* **kìngrim**.
 dokwarokwaro *adj.* **kìngrim**.
 dokoko *v.* **kùgú**.
 dorowa *n.* **gòló**; **k'gòló**.
 dos *adv.* **zìgdip** ;
v. **jàm**.
 doyi *n.* **m'dwángrí**.
 dúddù *n.* **làgpúsú**, *see:* **làgù**.
 duma *an.* **s'bí**;
vt. **vòsà** .
 dumi *n.* **hùrùndùmnù** .

fafutuka

jin ~ *v.* **hàná**.
 dumi-dumi *id.* **cùdcùdù**.
 dundu *n.* **bèbkè**.
 dún'gu dúngu *n.* **mádìgì**.
 dura *v.* **zùskà**.
 duriyan faduwa *id.* **zùgùp**.
 dusa *n.* **wèè wé**.
 duskwikiw *id.* **mòdódò**.
 duwai *n.* **wádká**.
 duwawu *n.* **c'wìdì**.
 dwai *id.* **kwèng**.

E - e

e *excl.* **hà**; **tò²**.

F - f

facal *id.* **pácàl**.
 face *v.* **vìná** .
 fadakar *v.* **kàagá** .
 fadama *n.* **k'sèvà**.
 fadam-fadama *adv.* **sànkàlsànkàl**.
 fadanci *n.* **hàu²**.
 fade a malfalki *an.* **u'vátò** .
 faduwa *id.* **kántál**.
 fada *n.* **ì'dúmí**;
v. **âtársè**; **dàmà²**; **dèmé**; **dùmú**;
kárámsè; **pyàaksá**; **vátá**; **zé**.
 ~ kogi *v.* **dúvkù**.
 fada, yi *v.* **sàkánkà** .
 fadafa *v.* **yàtàsá**.
 fadakar (da) *v.* **nàpàsá**, *see:* **nàpà**;
saaadrìnà.
 fadi **wàp²** ;
adj. **tèrbès**;
adv. **wènkél**;
id. **fòrtòp**; **hwès**; **kók**; **pìtál**;
pùzàl; **rwègèp**; **swérét**; **tázàl**;
wàgdàp;
n. **m'làmbà**;
v. **dimà²**; **kóbà¹**; **vátá**; **vékée**;

zútkù;
vi. **hyá¹**;
vt. **hétà**.
 faduwar rana *adv.* **hyòomàdhwén**;
v. **ríbgà**.
 motsin faduwa *id.* **fèrèp**; **fòf**; **kwâu**;
kwèk.
 faduwa *n.* **d'kòbá** , *see:* **kóbà¹**.
 amon ~r kaya *id.* **bàs**.
 fafa *v.* **bà⁴**; **yátámkà**.
 fafaka *adv.* **d'birámbíntù**; **fàgn-fàgn**;
id. **gàpgàpà**;
v. **tàbgá** .
 fafake *v.* **yátámkà**.
 fafaranda *n.* **gwén**.
 fafaratan *n.* **d'kálà**.
 fafasfafas *adv.* **àntámàntámà**.
 fafau *adv.* **pídù**.
 faffaka *adv.* **pàkpàkà**; **vèdvèdè**;
id. **fàffàffà**; **fiffiffi**;
v. **pàpksí**.
 faffanniya *adv.* **pàkpàkà**.
 fafunga *adj.* **yàtàtà**.
 fafutuka *v.* **gwétlè**.

- fage *n.* d'**bàgrà**.
- fahari *an.* c'**màanà**;
n. **lògám d'hí**.
- fahimta *v.* **kéesè**.
- fahinta *v.* **kéesè**.
- faida *n.* m'**hòsò**.
- faifai *n.* k'**péipéi**.
- faka *v.* **hàpànká**; **pàkà**.
- fakara *n.* **òbkò**; **òbk-d'gwé**, *see:*
òbkò.
- fakat *n.* c'**tàabó**.
- fake *v.* **hòkà²**.
- fake-fake *adj.* **wàdmàl**.
- fako *n.* m'**kwé** ;
v. **pàkò**.
- fala-fala tsatsaye *id.* **gìngàa**.
- falama *adj.* **nòdòt**.
- falfalniya *id.* **màkàkà**.
- falka *n.* m'**hwèngcè**;
vi. **pàdká**.
- fallasa *v.* **àdàsá**.
- fama *adv.* **yákká**;
id. **kidkidi** ;
v. **tónésè**.
- famfama *n.* **kògk d'hí**, *see:* **k'kògò²**.
- famfamfam *id.* **pámpàmpám**.
- famfara *n.* d'**kónó**.
- famfariya *an.* c'**kónkónò**;
n. d'**kèzá**.
- fami *v.* **tónésè**.
- fance *v.* **kòsò¹**.
- fandaƙa *v.* **dáskskà**.
- fandal *id.* **hòmbàm**.
- fandam *id.* **hòmbàm**.
- fandare *v.* **hàtà**.
- fangali *n.* **gwén**.
- fangali ƙardafé *n.* d'**kè**.
- fangami *adv.* **rócócó** .
- fangima *id.* **gyòrgyòrò**.
- fankacece *id.* **bàrà̀m**.
- fankameme *adj.* **kingrim**.
- fankam-fayau *adv.* **hwàs**.
- fankami *adj.* **yàtàtà**.
- fankankan *adj.* **yàtàtà**.
- fankashali *adj.* **màatàsàlá**.
- fanko *id.* **kàkálá**.
- fansa *n.* d'**gwágmà**;
v. **tòssò**; **tòvò**.
- fanshe *v.* **sòtòsò**.
- fantsara *n.* **càkà²**.
- fanya *an.* c'**gásrá** .
- fara *adj.* **pòdkò**;
n. **bàttármà¹**; **búmb-s'gwé**;
bùnkù; **còntò²**; **dássi**; **éma¹**;
kóng dwaac'yà; **kòngó²**;
mágyángórò; **málòdè**;
mánàkò; **pàktà³**; **pátá¹**; **pùktù²**
; **rùktù**; **rwànrwànnà** ;
sàkàsà²; **sùudè**; **swéngé**;
v. **gòlámkò**; **òkò**; **tàkèsè**;
vt. **fàarà**; **hwèsà**.
- farar ice *n.* **tàmskwàari**.
- fara aikatawa *v.* **zèbè**.
- faram-faram *adv.* **hàrà̀m hàrà̀m**.
- farangaitu *adv.* **yóngyóngó**.
- faranta *v.* **pùsàsá**.
- faranti *n.* k'**téllé**.
- farar gwana *adj.* m'**kègá**.
- farauta *n.* **gèdgò**; **ù'gwée** ; **hìrì**;
m' **hòbà²**;
v. **bàzà**; **bàggù**; **bàrgù**; **hòbò**.
- farce *n.* v'**kùkbù**.
- farfa *v.* **kwà**.
- farfadiya *n.* v'**lálàlà**.
- farfado *vi.* **cècká**.
- farfada *vi.* **sìká** .
- farfado *vi.* **sìká** ; **zàgádkà**.
- farfajiya *n.* v'**lállàllà**.
- farfarniya *id.* **gìdgìdì²**.
- farfarwa *adv.* **gàdgàdà**.
- farfashe *v.* **wázkà**.
- farga *v.* **kwármà**.
- fargaba *n.* **bùgám d'hórmò**; v'**gèlà**;
ràkàsà².

- fari *ad.* pàdpádá¹;
adj. í'pùsí.
ba ~ ba sosai *adj.* pùspùsù.
~n karfe *n.* kòm k pùskní, *see:*
k'kòmò.
yi ~ *v.* pùsúkù
- farin maciji *n.* òbál-ùsù, *see:* òblá.
- farji *n.* d'gàdá; d'kónkó; d'yà.
- farka *n.* m'hwèngcê;
v. gápskà; zàgá²;
vi. pàdkà.
- farko *adv.* bà³;
n. d'ètè .
- far ki *ad.* hòdán.
- farmaki *v.* zòpàrsé.
- farsa *n.* c'lèpkò;
v. bóokò.
- fartanya *n.* k'gàlmá; d'kwintà.
- farto *n.* àrám gyòzò, *see:* àrmá¹.
- faru *n.* pòndò.
- fasa *id.* bàd; kàgàt ; tús;
v. càktá; kùzàsá; kùzàsà, *see:*
kùzú; pùrùsú; rò mò; ròsò;
tùsù; wázgkà.
karar ~wa *id.* hwíu.
- fasaha *n.* s'vèrè.
- fasawa *n.* d'kwizí.
- fasha-fasha *id.* lèbèè; mù¹.
- fashar-fashar *v.* bákákkà.
- fashe *id.* dùs²;
n. ù'gyòzò ; hò má;
v. càktá; còsò púrtkà; púrtù.
mai sau kin ~wa *ad.* gázàrgàzrò.
- fashi *n.* c'gédó;
v. kùzú.
- faska *v.* càkà¹; càkánkà.
- faskara *v.* bàkà ; bàkèsé; zwáakà.
- faskara toyi *n.* kwèètè rùsmú.
- faskare *n.* c'pàatáabà.
- faske *v.* càkà¹.
- faski *ad.* fàtàp;
adj. yàtàtà;
adv. yàmàmà;
id. bàrà m.
- faso *n.* k'bàkà .
- fassara, yi *vt.* pánksá .
- fat *adj.* páad.
- fata *n.* k'sóplá.
- fata *n.* k'wèdé.
- fatalwa *n.* gèntàdgá; d'hórmò .
- fatantana *v.* géd m.
- fatar kawa *v.* gwétlè.
- fatari *n.* d'gétì.
- fatutuka *adj.* zàp zàpà² .
- fau *id.* làp.
- faufau *v.* dáatà.
- faye *v.* páskà.
- fayewa *v.* páskà.
- fedé *v.* bàkà ; mò n.
- feduwa *n.* hwèndò.
- feluwa *n.* k'sàpùlàgò.
- fera *v.* kùkàbsá; kùpù.
- fesa *adv.* càcàlà;
id. pàav;
v. cèelè; pìsá .
- fetane *v.* ràktá.
- fici-fici *adj.* fyàk fyàkò.
- ficiko *adv.* bàlbàlà².
- fid da dure *v.* pàpká .
- fidda *v.* àu.
- fiddin *adv.* málé.
- fidiye *n.* bìikí.
- fiffiga *v.* kósmò.
- fiffika *adv.* pàkpàkà; pàkpàkà.
- fiffike *n.* ù'kàpó .
- fifice *v.* pàtà .
- fifiko *v.* pàtà .
- fifirniya *n.* ù'kàrè.
- fifita *v.* hùrbù; pàtà .
- figa *id.* lák.
- fige *v.* káa¹.
- figil *ad.* èssé.
- fi'ili *n.* à'émkò , *see:* èmà².
- fika *n.* zágá¹.
- fike *v.* révtsá.
- fil *n.* v'pí.

fila filan kifi kege

fyu

fila filan kifi kege *n.* k'zòzògò.
filani *n.* k'pélétò.
fili *n.* d'bòngnè.
karamin ~ *n.* d'pòdè.
filo *n.* róngáncé.
fira *v.* rìgà².
firgigi *adv.* zòngzòngò.
firgita *v.* kwárámsè.
firigtace *id.* bàngbàngò.
firiri *adj.* pèréré.
firisa *n.* v'sirìwà.
firisti *n.* mágàzí.
firji .
yi ~ *id.* fèu .
firkaki *id.* kàmpàl.
firmitsa *n.* káksà;
v. màgàlsá.
firmitsi *id.* kàkté.
fita *vi.* rwá¹.
fitar *v.* rùtì .
~ da *v.* àvà¹.
fitar (da) *v.* bùtù.
fitar da *v.* nákkà.
fitar kafa *adv.* hyòorò.
fiti-fiti *n.* kàkkàrnà.
fitila *n.* tásá¹.
fitila'murda *v.* mìgà.
fitina *n.* d'dàamké;
n phrase. àlám c'kàtà.
fito **rwán**, *see:* rwá¹;
n. hwèndò.
fitoda *vt.* nàká .
fitowa *ad.* pàdpàdà².
fitsari *n.* m'bàsá.
jin ~ *n.* d'bàskù.
fiyaye *n.* m'pùkrù.
fiyayya *v.* sòdò.
fiye *v.* kèpéské.
fizga *id.* pép;
v. rùmú.
fizge *id.* lák.
fizke *v.* lámkà.

foto *n.* hòtó.
fuffuka *id.* fàlfàlà.
fuj atan *id.* kádás.
fuj'a *id.* kákrá-kákrá.
fuja'a *id.* kákrá-kákrá.
fumfuna *n.* bùkùrkù.
funfiris *v.* pís.
fur *id.* fùr.
fura .
datsan ~ *n.* tòndómò.
furcici *adv.* jùjjùjjù.
fure *n.* dòk jánká, *see:* jánká;
k'pàrú.
sabin ~ *n.* rimi *n.* nàkò.
fure ta huda *v.* pàlá.
furfura *n.* v'bùnù.
furfure *v.* sésó.
furfutu *adv.* hwàs.
furja-furja *adv.* hàrààm hàrààm.
furta *vt.* vècé.
furtutu *id.* dàràk.
furu-furu *adj.* bùdgbkú.
furum-furma *n.* d'kùrbò .
furza *v.* pìsá .
fusata *an.* s'lèbè.
fushi *an.* d'hwìnsù; s'lèbè;
n. m'dèbè;
v. rénkà.
tashi da ~ *v.* pàpká .
yin ~ *v.* hwìnsà.
fushi ko tura *adv.* bóngbóngó.
fuska *n.* à'cú.
duban fuska *adj.* bègtèm.
fuska da wani kamanni *id.* mègèèm.
fyada *v.* vyàdà.
fyadadda *v.* vòdónkò.
fyade *v.* hàpànká.
fyalla *v.* gélk án kwèèvè.
fyanka *n.* sámknìhwén.
fyato *v.* vìná .
fyu *adv.* yààn.

G - g

- ga
 ~ tan *id.* **tòkór tòkór.**
 ~ tanku *id.* **tòkór tòkór.**
- gaba *adv.* **hwìcì** ;
n. **gèndèbè.**
- gaba daya *adv.* **kwé¹** ;
adv id. **húk.**
- gaba-baya *adv.* **tàdètàdè .**
- gabani *n.* **bùkà.**
- gabanya *adj.* **rédiédé.**
- gabara *adj.* **dògó.**
- gabas *n.* **á'cònà .**
- gabasaya *n.* **gàd áknà.**
- gabasciya *n.* **rwàmmà d'hwén.**
- gabashi *n.* **rwàmmà d'hwén.**
- gabda *n.* **d'kàkà.**
- gabo *n.* **k'gàgà.**
- gaba *n.* **bilà²** ; *d' dòprò* ; *d' dòprò* ;
d'gyúngù ; *d'kórkóro.*
- gace *an.* **c'gásrá .**
- gaci *n.* **zón.**
- gada *n.* **ù'kán** ;
v. **gáadò².**
- gadagi *n.* **gwàràgwá.**
- gadi, yi *v.* **règdá .**
- gado *n.* **gáadò¹** ; *ù'zàngè* ; *k'zègà.*
 ~n *kasa n.* **k'bàgà** ; **k'yàná.**
- gadu *n.* **dèké.**
- gada *n.* **d'gèdmò** ; *v' lèlgò.*
- gadau-gadau *id.* **kàlfàa.**
- gafarta *n.* **d'kwìsí** ;
v. **kwìsí.**
- gafiya *n.* **swéénà.**
- gaftara *v.* **wàdánkà.**
- gaga *v.* **rímiskì.**
- gagara *v.* **áksè** ; **hyáskè** ; **pàtà** ;
zwáqskì.
- gagari ta cewa *v.* **tétè**
- gagautsa *adj.* **kàgàrkàgrù.**
- gaggaba *v.* **gécma².**
- gaggafa *n.* **bàtkè** ; **zìpàrmà.**
- gaggauta *v.* **gágskà** ; **màzgsé zòlksé.**
- gaggautsa *ad.* **hàgàr-hàgrù** ;
id. **gàgàrdàdrù.**
- gaggawa *id.* **hàgàt** ;
n. **kwèevè.**
- gago *n.* **ì'gwámhá .**
- gaho *id.* **fúfúfú** ; **mòs.**
- gaibi *n.* **s'hàu.**
- gaibu (abu na) *n.* **d'kìnbù.**
- gaida *n.* **s'gáagò.**
- gaigai *adv.* **táa.**
- gaisuwa *adj.* **hòosò** ;
excl. **m'hm** ;
greeting. **hòoc'kàlà** ;
n. **d'pòossò.**
- gajaba *n.* **c'còktò.**
- gajeran kashi *n.* **k'hyùrù.**
- gajere *n.* **kwècnà** ; **òbál-kwècnà**, *see:*
òblá.
- gaji *vi.* **pó.**
- gaji dajira *v.* **kwéntè².**
- gajiri *n.* **kèkkè.**
- gajiya *n.* **m'pò.**
 bada ~ *n.* **c'kàlà.**
- galabaita *v.* **ròzòò.**
- galadima *n.* **gàadémà.**
- galau *ad.* **hòróm** ; **hòróng.**
- galena *n.* **m'pí .**
- galla *n.* **gwèrgwéré.**
- galmi *n.* **m'làlgà.**
- galulu *n.* **m'yàamá.**
- gama *v.* **dòpá²** ; **dùvìnsí** ; **dwèpá** ;
vt. **bèsé.**
- gama fada *n.* **bègnà².**
- gama fada marga *n.* **gèzèngènnè.**
- gamade *n.* **d'kútù.**
- gamajigo *n.* **cìdkò.**
- gamatoro *n.* **zóm gwìgbí** ;
zómvánbàró.

gamawa

gamawa *vt.* **táasa**.
 gamba *n.* **k'kàmplà**.
 gamdu *n.* **rikàd gwèdá**.
 game *adj.* **dàpri**;
v. **dàmà¹**; **dàmènsé**; **dàmàrsí**;
dùvìnsí.
 game da *n.* **ì'bèsékè**.
 game wuri daya *v.* **swèensé**.
 game-game *n.* **c'kàtà**, *see:* **d'kàtà²**.
 gamji *n.* **dàbà**; **kàmà**.
 gamka *n.* **hyàarè**.
 gamko *n.* **d'kàrgà**.
 gamo *n.* **d'gwàancó**;
v. **kyúntù**.
 ~ katar *v.* **zìbtkì**.
 gamraka *n.* **hòrángá**.
 gamsheka *n.* **rùn**.
 gamsheka *n.* **rùn**.
 gamuwa *n.* **d'gwàanà**.
 ganawa *n.* **m'hènné**.
 gandagaura *adv.* **jàdkàl**.
 gandara *adv.* **jónónó**.
 ganda *n.* **k'lànkàcì**.
 gane *v.* **kéesè**.
 rashin ~ *ad.* **tàktétàktè**.
 ganewa *v.* **gwàam d'nwá**; **pámá¹**.
 ganga *n.* **d'bòorò**; **d'gàngá**; **d'hìnà**;
d'hwèlkè; **d'hwèrkè**; **v'kírú**;
d'púkkàmpurí; **d'tòofé**.
 amon ganguna *n.* **c'zàrì**.
 fafe ~ rufe *n.* **c'ròbnò**.
 karar ~ *id.* **kírkítíkàtàp**.
 ~n yara *n.* **d'bàatí**.
 ~r jiki *n.* **d'bìrgù**.
 ~r mutuwa *n.* **hìnd àn wá**, *see:*
d'hìnà.
 ~r sarki *n.* **hìnd c'gomo**, *see:* **d'hìnà**.
 gangama sautu *ad.* **gàdàm gàdmù**.
 gangan *n.* **d'bùmbù**; **d'kwánknà**.
 ganganima *v.* **c'rigú**.
 gangara *n.* **d'cìzgcìzgnì**, *see:* **cìzá**;
m'tàttàdà;
v. **sárgà**; **sóodà**; **vìlkkà**.
 gangaradda *v.* **sóodsà**.
 gangara-gangar *id.* **kágráp kágráp**.

garas garas

gani *adv.* **hyànyànà**;
v. **hèné**; **hèntè**.
 ~ sosai *id.* **kyárát**.
 ~n sabo wata *v.* **pèlá**.
 ~n zuciya *n.* **dàpáncé**.
 ganin dama *n.* **c'hàzà**.
 ganjar *n.* **dòndóokà**.
 ganni *n.* **d'kúrbò**.
 gansakuka *n.* **ù'yòoró**.
 gansarwa *n.* **d'bòká**.
 gantaka *n.* **ù'pùsú**.
 gantamau *n.* **d'húutú¹**.
 gantsara *adj.* **màaká**, *see:* **mà²**.
 gantsararre *ad.* **kóbót**;
adj. **béf**; **kúmbkúmbú**.
 gantsavarre *v.* **dòsò**.
 gantsika *n.* **c'nàamángèdè**.
 gantsina *n.* **làpká**.
 ganuwa *n.* **k'làasà**; **sàlá**.
 ganwo *n.* **dàatá**.
 ganya *n.* **d'bòhé**.
 ganyata *n.* **d'bàné**.
 ganyau-ganyau *adj.* **yàkàkà**.
 ganye *n.* **bàhámà**; **gàgád c'zán**;
m'gèggé; **hìràrmù**; **hìrìsì**;
hwúunàamnà; **jònàjò**; **kòmnnú**
còpò; **lòmbò nú'còpò**;
màhìnikì; **púkpúknàamnà**;
k'vá; **vògsíndì**; **wèrè**.
 wani irin ~ *n.* **làaká**.
 ganye (ban da) *adv.* **sèndsèndò**.
 ganzaki *n.* **Bèdé¹**.
 gara *n.* **gìgà²**; **órgò**; **tèktéké¹**.
 gidan ~ *n.* **d'dàn**.
 manyan ~ *n.* **kàpè**.
 shekan ~ *n.* **d'bètè**.
 uwar ~ *n.* **gomv d'dan**, *see:* **gòmò**.
 gara (v) *v.* **màccà**.
 garafuni *n.* **biibí**.
 garai *adv.* **kwándás**;
id. **kyádás**; **kyándás**.
 garandiyà *id.* **yàzàzà**.
 gararamba *n.* **rigàlcù**;
v. **bàarbàarì**; **gàagù**; **káalcù**.
 garas-garas *id.* **kàu kàu**, *see:* **káu¹**.

garaye

garaye *id.* hò².
 garda *n.* kámpàlá.
 gardama *v.* bibá.
 gardama, yi *v.* sàkánkà .
 gardi *n.* d'hàngù.
 garera *n.* k'cèngà.
 gargada *v.* zízgà.
 gargadi *v.* sàadrìnà.
 gargara *n.* s'sàdàmsè.
 gargare *n.* v'pòdé.
 gargaza *n.* bùrù; dáazòmò; dàká¹.
 gari *n.* hyùmá k'bèbò; m'hyùn.
 ~n dutse *n.* hyàgàl.
 ~n dōrowa *n.* m'kwín.
 wayewar ~ *v.* zànskè.
 gari (gaari) *n.* ì'lé.
 ~ ya waye *v.* kwàakà .
 garjen giwa *n.* d'gèná.
 garkuwa *n.* k'cùmù.
 garma *n.* d'kàrmà.
 garmaje *id.* làlùu.
 garnaƙa *adj.* rìkrìkì.
 garu *n.* k'làasà; k'sàlá.
 garwashi *n.* d'kàngù.
 garwaya *adv.* kùtknú;
v. gèmgsé ; hàbsá.
 gasa *v.* zóo .
 ~ tukunya *v.* zòmà.
 gashi *n.* k'kènè ; k'kènè ;
v. páprà.
 ~n baki *n.* ù'gètè; kèp yògò.
 ~n ido *n.* ù'gyòmbò .
 ~n tsuliya *n.* v'kòmà.
 gaskata *n.* s'gàbà ;
v. hèrgsá.
 gaskiya *adv.* kégé¹.
 a ~ *adv.* gè².
 gata nan gata nan *n.* kwírkwíryá.
 gatari *n.* ì'gyùrù.
 gato *n.* d'gàdá; d'kónkó.
 gatse *an.* c'gásrá ;
n. c'màakà.
 gaudé *n.* gòglò; gòglò hyán.
 gaurai-gurai *ad.* hàbhàbà.

gididdba

gauraka *n.* hòrángá.
 gauraya *v.* bòló; càbgá; gwáabà;
 hàbgá; sàmánsà; sèmènsé;
 wátárskà; wéékè.
 gauri *v.* sòokó.
 gausasa *v.* sòokó.
 gauta *n.* v'gwèntà.
 ~n kura *n.* gwènt-mòló;
 gwèrgwèntà.
 ~n turawa *n.* gwèrgwèntà.
 gawa *n.* d'wá.
 gawayi *n.* m'rìnà; yón¹.
 gawo *n.* kòoká; kwàari¹; rápè.
 gaya *vt.* vècé.
 gayau *adj.* yàkàkà.
 gayya *n.* gànyá; d'hésé; m'sèvé.
 gayyato *v.* bàná; bànnà.
 gaza *v.* pàrántà.
 gazaguru *v.* pàtà .
 gazargazar *adv.* jùjjùjjù.
 gefe *n.* v'kàbó; v'kóo; pàatè²;
 v'pèerè;
v. pyàa.
 gefen *adv.* rìgtù.
 gega *v.* hàdèsé.
 gemu *n.* s'raŕu.
 gero *n.* nàatà.
 gewaiwainiya *v.* rígánà.
 gewaya *n.* m'álá;
v. dáskà ; kètékè; kwà²; rìgà² ;
 rìgàmsá.
 gewayo *v.* rígtà; rìgú.
 gibce *v.* lédkè.
 gibta *v.* lédkè.
 gibzai-gibzai *adj.* swàayá.
 gibi *n.* d'bàbú.
 gicci *v.* pátrà .
 gicciye *n.* k'gámá .
 giciya *v.* sàblá.
 gida *n.* bácò; ù'bù .
 mai ~ *n.* ká nù'bù.
 mutan ~ *n.* án úbù.
 gididdba *vt.* hyàlká .

- gididdiba v. **pèsà**.
- gifta v. **sàblá**.
- gigar n. **d'kàmpàréegè**.
- gigara v. **hyùkdù**.
- gigice adv. **zòngzòngò**;
id. **hwàù**;
v. **rìmskì**.
- gije n. **d'tàndì**.
- gilgije n. **k'wècé**.
- gilgilwa id. **lòglògò**.
- gilgiza v. **zúzgù**.
- gillau n. **kólóndì**.
- gilma adv. **váf**;
vt. **bédgà**.
- gilo n. **gòngòrìmè**; **màràrú**;
v. **gàagù**.
- gina v. **lòsè**; **má¹**.
- gindaya v. **édgà**.
- gindi n. **c'wìdì**.
- gingace v. **sòkámkà**.
- gingatau v. **bègná¹**.
- gini n. **ì'kàhè**; **à'mà¹**; v' **rùmù**.
- ginshike v. **kògàrkò**.
- ginshiki n. **bámcò**; **k'bámcò**.
- gira n. **ù'gyòmbò**; **kyòpò**.
- girbi n. **kémó**; **kémé**.
- girde n. **d'mùtìsì**.
- girgida v. **pákdá**.
- girgije v. **tèksè**.
- girgiza adv. **jìjìjìjì**;
v. **yàktá**; **zízgà**.
- giriptu n. **wàv c'rèšè**.
- giriri id. **pidìdì**.
- girka v. **pètà**.
- girma adj. **áswàaná**;
n. **c'gùbù**;
v. **bàngàrkà**.
- girmama n. **c'dámrá**.
- mafi ~ n. **d'hwèngè**.
- mai ~ adj. **dámrá**;
n. **gàtàmगतmó**.
- ~n abu adj. **dìngriim**;
id. **házházá**.
- san ~ adv. **rònkóm¹**.
- yana da ~ v. **pètálkè**.
- gishiri id. **kánáná**;
n. **gùmígyòzìnè**; **m'gùmù**.
- git id. **wét**.
- giwa n. **lògmó**.
- giwar-ruwa n. **dánbàrè**.
- giya n. **m'kyá**; **ù'wàamà** .
dusar ~ n. **c'bèdè**.
- giyayya n. **óndò**.
- gizago n. **ì'hyòbó**.
- gizaka n. **hàdá²**.
- gizgaya v. **hèlkè**.
- gizogizo n. **k'ákù**; **dàdgàmlèndé**.
- goba n. **gwéebà²**; **d'gwéebà²**.
- gobe n. **bùkú**.
- gobe-gobe n. **bùkbúkú¹**.
- goce n. **d'mùtìsì**.
- gocewa v. **mùtìsì**.
- gode v. **bómkò**.
- goga v. **gwàansá**; **tàktá** .
- goge v. **bà⁴**; **hàdá¹**; **hòkmá**; **sòpà** ;
tàktá ; **ùsá**.
- goggo n. **dàpt-díkà²**.
- goggoga v. **hàdgá**.
- goho n. **bíngí**.
- gojinjima n. **dàpà³**; **kókkóbì**.
- golmo n. **gòlmó**.
shiga shekara na biyu a ~ n.
c'bòoyí.
- shugaban yan ~ n. **gòmván gòlmò**,
see: **gòmmò**.
- ubannin ~ n. **c'bàabánà**.
- goma num. **óopá**.
- gona n. **ù'bèlà**.
karshen ~ n. **v'súpú**.
~r acca n. **wáalà**.
- gora n. **v'gòbò**; **d'kwá**.
- gori n. **kàkkádmúusù**;
v. **hyáakà**.
- goro n. **v'góorò**.
- goshi n. **d'cùmku**; **k'dòntò**.
- gota v. **pàtà** .
- gu n. **d'bà**.

guba

- guba *n.* *m'làbá*¹.
gubala *n.* *hénù d'kèmè*.
gubre *v.* *àmánkà*; *gìpá*.
guda *adj.* *gárgará*;
n. *règò*.
guddu *n.* *kwèdè*².
gudu *adv.* *zènzèmè*;
n. *ù'kúzá*;
vi. *sòmá*¹.
ba ya ~ *id.* *síndim* .
guduma *n.* *dòkò*; *k'hámà*; *témó*.
gudumawa *n.* *sòmá*².
gudummuwa *n.* *c'tósó*.
gudunka *n.* *v'gòdà*.
gudai *n.* *sèrgnè*.
gudidí *v.* *zòmò*.
guga *n.* *gùugá*; *k'sàkó*.
gugawa *v.* *sèdè*.
gugguba *v.* *hàpàsá*.
guggunta *v.* *kèkdé*.
guguwa *n.* *ì'gìpí*.
guha *v.* *gìvá*.
guhi *v.* *gìvá*.
gujiya *n.* *gwàan-bírbírnì*².
gulbi
cikan ~ *n.* *ù'wèré* .
tukan ~ *n.* *ù'wèré* .
gulbe *v.* *pòoká*.
gulgule *adv.* *caám*.
gullewa *v.* *mùtìsì*.
gulliya *n.* *d'mùtìsì*.
gulme *n.* *d'kyùrú* .
guluba *n.* *d'rèmbá*.
guluwi *n.* *d'gìtì*.
gum *id.* *kyùrmì*.
guma *id.* *kyùrmì*.
gumale *n.* *k'dòntò*.
gumbi *n.* *hìlá* .
gumbudá *v.* *pùtámsú*.
gumburi *n.* *d'hwélsè*.
gumba *v.* *èpárskè*.

gurde

- gumfare *id.* *kyùrmì*;
v. *yátámkà*.
gumi *id.* *kánáná* ;
n. *d'cú*; *d'sámkò*.
gumki *n.* *m'gìlà*².
gumre *v.* *àmánkà*; *kyùrámsì*.
gumurzum *id.* *kìprikìpì*.
gumus *v.* *èpárskè*.
gumzayya *v.* *kápárskè*.
guna *adj.* *màaká* , *see:* *mà*²;
n. *k'dá*;
v. *mà*².
gunaguni *n.* *s'cèntò*².
gunce *v.* *kàsànná*.
gunda ruwa abaki *v.* *gútù* .
gundule *v.* *gédá* .
gundumbuli *n.* *d'bíri*.
gundun-gundun *adv.* *bàngrànm*.
gundura *n.* *dàná*;
vt. *máatà*.
gundá *n.* *òdàncé*.
gungume *n.* *d'kùngù*.
gunguni *id.* *hwènhwèen*.
gungurci *n.* *m'lèmè*.
gungurtsa *v.* *rwàasmàn dìná*.
guni *v.* *rémtà*.
gunini *v.* *céntkà*².
gunji *adj.* *vògvògò*;
id. *còròrò*; *kùu*;
v. *dùmánkà*.
gunka *v.* *hòbà*¹.
gunki *n.* *cèpkò* ; *m'gìlà*¹.
guntsu *n.* *yàanán kùbù*.
guntu *adj.* *gát*¹.
guntu-guntu *adj.* *wézwézé*.
guntum abu *id.* *yát*.
gura *v.* *hwìrkí*.
gurami *n.* *gàgnè*.
gurayan dandi *adj.* *wàdmál*.
gurbace ba *n.* *m'rèsá*.
gurbata *v.* *gèmgsé* .
gurde *n.* *d'mùtìsì*.

gurdumu

gurdumu *n.* **kàkkàrnà**.
gurde *v.* **yábkskè**.
gurfana *v.* **kùgťkú**.
gurgu *n.* **lèmě**.
gurjagunda *n.* **làngò**.
gurjiya *n.* **rón**.
gurnani *v.* **c'gàgò**.
gursungumi *n.* **d'rwín**.
guru *n.* **d'bùgcú; v'dágá; v'gùdù**.
guruma *n.* **v'kàkò**.
gurungurtsi *n.* **gòdàrgàdrù**.
gurza *v.* **hàtanná**.
gusa *v.* **hád; hòdgó**.
gushe *v.* **èlé**.
guso *vi.* **hòdgá**.
gutse *v.* **gèdksé**.
gutsura *v.* **bòsà¹**.
gutsure *d'geda;*
n. **d'gúngù; d'páalá**.
guza *n.* **hyunhyun**.
guzgus *n.* **dàngàrnà**.
guzma *n.* **k'ràkkà d'batà**.
gwabje *vt.* **tàsà**.
gwabsa *v.* **tàmà**.
gwabza *v.* **tàmà**.
gwaba *v.* **kàaká**.
gwada *v.* **gáa hàngò; kwèsákà;**
nàpàsá, see: nàpà.
gwafa *n.* **k'gámbá; ù'gámbá**.
gwafi *n.* **v'hyùndù**.
gwafsa *vt.* **tàsà**.
gwaggo *n.* **dàpt-bìkà²; màamá**.
gwaggwaba *id.* **mòk**.
gwagwarmaya *id.* **kìdkìdì**.
gwagwiya *v.* **hàgà**.
gwai *adv.* **dàntàa**.
gwaiwa *n.* **d'nàagò**.
gwaji *n.* **m'mògò;**
v. **táksè; tàpá¹**.
gwal *id.* **mòol**.
gwalam *adv.* **dàntàa**.

gyada

gwalam kalailaice *v.* **swáan**.
gwalisa *n.* **c'gèdmò**.
gwalitsa *n.* **c'bòlò**.
gwalitse *v.* **nèktè**.
gwalma *n.* **d'kyùrú**.
gwalmada *v.* **mùtù**.
gwalo *n.* **làpkù**.
gwama, jaba *v.* **sàkésè**.
gwamace *ad.* **gàtarnò**.
gwami *adj.* **gáplá¹;**
n. **d'kyùrú**.
gwamutsa *n.* **c'gèdmò**.
gwanda *n.* **gwándà; d'wèckè**.
gwanda ('ya'yan) *n.* **d'gwándà**.
gwandar daji *n.* **lándá; yàdúdú**.
gwangwala *n.* **kènbè; v'kènbè**.
gwangwale *n.* **lándá**.
gwangwani *n.* **d'góngó**.
gwani *n.* **gwàní**.
gwanki *n.* **gèevè**.
gwano *n.* **pìndù**.
gwara *n.* **hyàarùgù**.
gwaraf *id.* **fàràp; kwàràp; kwèrèp**.
gwara-gwara *ad.* **dòntdòntò;**
mònmòngò;
adj. **dògròt**.
gware *v.* **tèmèsé, see: tèmè**.
gwargwada *n.* **gòng gicè**.
gwar-gwar *id.* **gòrgóró**.
gwarje *n.* **v'kèngní; zàrì**.
gwarzo *n.* **àràmm gyòzó, see: àrmá¹**.
gwauro *n.* **bòmsé; dikù**.
gwausa *v.* **hàpànká**.
gwayyo *v.* **kògárkò**.
gwaza *n.* **d'gwáazá**.
gwazarma *n.* **tàkàmmálànkù**.
gwiwa *n.* **d'rwín**.
~r hannu *n.* **kòkò**.
gyabji *n.* **èpà**.
gyada *n.* **v'gwàanà²**.
gindin ~ *n.* **k'zàbà**.

gyambo *adv.* **yòzòzò**;
n. **d'làglá**.

gyangyada *id.* **yák yák**.

gyangyare *n.* **k'yàatáyà**.

gyara *v.* **àmǵá** ; **bàtksá** ; **hyállà**;
màngsá;
vt. **mámgsá**.

gyaran *v.* **hyàalá**.

gyare *n.* **cèrgstó**; **ràrmù**.

gyashi *n.* **d'gàsà**;
v. **gàsá**.

gyat *adv.* **gàt²**.

gyatsa *n.* **ì'gàdù**.

gyatse *n.* **ì'gàdù**.

gyatta *v.* **kòkó¹**.

gyatuma *n.* **k'ràkkà d'bàtà**.

gyazama *n.* **hìlámíáká**.

H - h

habaici *adv.* **c'bílbílù** ;
n. **c'rétó**.

haba *n.* **k'làkámíákú**; **d'làklákù**.

habar kada *n.* **hábàr kàdà**.

hada *v.* **bàpá**; **c'bápó**, *see:* **v'bápcò**.

hadani, mai *ad.* **hèròhèrò**.

hadari *n.* **mènkè**; **v'yàn**.

hadida *n.* **c'kàtà**, *see:* **d'kàtà²**;
v. **zòmò**.

hadiye *v.* **tórámkò**.

hada *n.* **d'kàrgà**;
v. **càbgá**; **dòpá²**; **dwèpá**;
gàgèsé; **gwáabà**; **kámgsá**;
kèbànté; **sèmènsé**; **swée**;
wèrànsá.

hadama *n.* **hàgámà**; **k'hálé**.

hadami *n.* **ù'wèré**.

hadari .

hadari, ba *n.* **ù'yòró**.

hadèhadè *id.* **hòbhòbò**.

hadiya *id.* **gòt**; **gùt²**;
v. **ù'pákdó** ; **tòlò**;
vn. **d'tólcò**, *see:* **tòlò**;
vt. **tòló**.

hadiye *id.* **lùc**.

motsin ~ *id.* **gògròt**; **gùrùt**;
gwàgràt.

hadu *id.* **gíríp**;
v. **gàméské**; **gwáantà**;
vi. **wèrá**.

hagance *n.* **d'bèrò**.

hagu *adj.* **bèrò**.

hagu da dama *adv.* **pàspàsò**.

haguguwa *n.* **yáu d'kòbà**.

haifu *v.* **ògá**;
vt. **màtà**.

haifuwa *v.* **pòtò**.

haihuwa *n.* **c'gággánsí**.

haila *n.* **ù'cìnà**; **v'dà**.

hajijiya'jiri *v.* **rigánà**.

haka *v.* **rèná**.

ba ~ ba *excl.* **hòdún dá**, *see:*
hòdánbò.

haka ne *excl.* **hòdúnè**.

hakananne *excl.* **hòdánbò**.

hakane *excl.* **hòdúngé**, *see:* **hòdánbò**;
v. **ítàn**.

hakarkari *n.* **v'kàbò**.

haki *n.* **ákskùtù**; **v'gwé²**.

ciran ~ *an.* **c'tàbà**.

irin ~ *n.* **v'sìbì**.

tsiron ~ *n.* **húulàgù**.

wani irin ~ **vèsó**;
n. **gèngé²**; **d'gwé-zòndè**,
see: **v'gwé²**; **gyúmbèlàrà**;
hòròmbàì; **hwàktà²**;
hwándàrá; **illámmáláká**;
júmbèlàrà; **kèkè**;
màtámhò; **nàagád zòmò**;
ù'pátàllè; **pèrèrè**;
pìlammáláká; **rùgù**;
sòotádàs; **wàanáamà**;
wèwé.

hakikanta *v.* **hèrgsá**; **vèdsá**.

hakimce *id.* **gùsùm**.

hakin wuya

hakin wuya *n.* v' **lèké**.
haƙa *v.* **hìnà**; **lòosé**; **tàsàbsá**.
haƙo *n.* **ì'hyòrkò**; **m'kwé** ;
v. **rènà**.
~n **daki** *n.* **d'sà**.
haƙori *n.* v' **nìná**.
babban *n.* **k'nìná**.
bude haƙora *adj.* **yás**;
v. **ékée**.
ciwon ~n matauna *n.* **d'gàgà**.
halamta *v.* **kàamc'nàpó**.
halbi *v.* **s'tàa**.
gwajin ~ *n.* **m'mògò**.
hali **á dè**;
adv. **dòtàm dòtmò**;
n. v' **gègè²**; **hálé**; v' **hálé**;
ì'vétká, *see:* **vètá**; **d'vèvké**.
~n nuna *v.* **hàlgká**.
halin *n.* **m'dèbè**.
halin bori *adv.* **kás ná wádá**.
halin matsayi *adv.* **dòtrèe**.
halin zaman jin daɗi *n.* **d'kèmcné**.
halitta *n.* **dánkúnyà**.
hama *n.* **dókcò**; **k'hámà**; **témó**.
hamama *adv.* **yàmbàs**.
hamami *n.* **cès**.
hamas *v.* **làkàmsù**.
hamata *n.* **d'hàpà**.
hambama *n.* **kònkà**.
hambaradda *v.* **tázà**.
hamdala *n.* **pùsúu c'dèbè**.
hamfuda *v.* **mùglú**; **òká**.
hamila *n.* **hàmállà**; v' **làbà**.
hama *n.* **d'ámdárkà**; **hàm²**.
hamsin *num.* **kwèc-ìlàn-óopá**.
hamuƙi *adv.* **yàaƙ**.
hamus-hamus *id.* **hàmhàmà**.
hamutta *n.* **d'hàpà**.
hana *v.* **hòlà**.
hananiya *v.* **àmánkà**.
hanci *n.* **m'kwéetè**; **d'wén**.
karan ~ *n.* **kòràd wén**.
hancini *n.* **kòsó**.

harayi

handama *n.* **c'zòrmò ísà**;
v. **pùtámsú**.
hangara *n.* **d'kwirí**; **d'nwá**.
hangu *n.* **tàkám málànkúnù**.
hangula *v.* **èlávka** ; **pàpká** .
hanhai *id.* **bèbbèe**.
hanhamniya *id.* **làklàkkì**.
hanji **c'bàtá**;
n. **k'mènà**.
hankaka *n.* **yògò**.
hankali *n.* **hánkàlì**.
ɗauke ~n w. *v.* **kétámsè**.
magana rashin ~ *n.* **dúsmá** .
rashin kasa ~ wurin yin abu *adv.*
kwàpàrkwàprò.
hankalta *adv.* **sássa¹**.
hankufa *n.* **bògkàdhí**.
hankoro *v.* **èlávka** .
hannanta *v2t.* **nése**.
hannu *n.* **à'kómá**
abin ~ *n.* v' **cínkè** .
dunkulallen ~ *n.* **d'kòmtà**.
ɗaga ~ *v.* **gèmgésé** ; **yàngká**.
gwiwar ~ *n.* **kòkò**.
kwadon ~ *n.* **dòkò³**.
hansari *n.* **gùdù**; **sòotò**; **sóotámhò**.
hanta *n.* **d'dèbè**; **gèdmò**.
hantan kuturu *n.* **gàd áknà**.
hantsa *n.* **dàgnò**.
hantsaki *n.* v' **àbà** .
hantsi *n.* **ì'lànà**.
hanu *n.* **kòsmàhyùn**.
hanwawa *n.* **kwàntámé**; **kwénté¹**.
hanya *n.* **k'lèvé**.
barauniyar ~ *n.* v' **dùkù**.
hanzari *id.* **hàbàt**.
yi ~ *n.* **áté até**.
hanzarta *v.* **zàgìsì**.
hanzarto *v.* **pàdàacú**.
har *conj.* **hál**;
id. **hâ²**.
har yana rawa *id.* **dàgdàgà**.
harawa *n.* **c'zán**.
harayi *n.* **tàlà**.

harba

harba v. **gèttá**; **òlò²**; **sàdámse**; **sélkè**.
 ~ ka sama v. **gwèrá**.
 harbi sama adv. **kònkád yáakì**.
 ~wa kamar na fara id. **bátt**.

harbi n. **d'màkà**.
 ma~ n. **tàgè**.

harda n. **d'sà**;
 v. **pàtárskà**.

harde n. **c'gággánsí**;
 v. **gágánkà**;
 vt. **àlkské**.

hargagi n. **lèlgò**.

harge v. **tòlò**.

hargi n. **v'gágcò**.

hargitse id. **kyúu¹**.

hargowa n. **ù'hólà**;
 v. **àmánkà**.

harigido n. **d'gúdgù**.

harkiya n. **rùkánbòncò**.

harkuma adv. **gàgènkè**, see: **gàgá**;
 v. **sìpínkì**, see: **sìpà²**.

harmutsi id. **kàkté**.

harshe n. **d'réme**; **d'réme**.
 ~n wuta n. **d'rem dan hwela**, see:
hwèlá.

hartatande n. **c'gàmngàmà**.

harya n. **lègè**.

harzuka an. **d'hwínsù**;
 n. **kòus'lèbè**.

hasa v. **dàhàsá**; **dàpànsá**; **kèré**.

hasada n. **d'hyùbù**.

hasafi n. **m'hòsò**.

hasara adv. **réme**

hasashe n. **c'réto**.

hasa'u n. **nàamàd hwén**.

haska adv. **wàlwàlà**;
 id. **myàaz**; **pyàaz**;
 v. **dàhàsá**; **hàràskà**; **zàràskà**,
 see: **d'zàn**.

haske adv. **tádás**;
 n. **d'yán**.

hasken wuta n. **d'zàn**.

haso v. **yàam nù'kàré**, see: **ù'kàré**.

hatsi ta yi ido v. **ékkè**.

hudewa

hau v. **èlá**;
 vi. **làlgà**.

hauka id. **còscòsò**;
 n. **m'làlà**; **m'nà**.
 mahaukaci n. **làgò**.
 mai shigar ~ v. **ù'kyàankyáan**.

haura v. **hwénksò**.

Hausa n. **c'gánà**; **k'kógò¹**.

haushi id. **hàu³**; **wâu**;
 n. **ténó**.
 nuna ~ v. **sónúndèbè**.

hausuna v. **wátárskà**.

hautsuna adv. **kèbgnè**;
 v. **hàbgá**; **kùtksá**.

hauya n. **k'dòhé**; **d'dògò**; **d'mènkè**.

hauza n. **gòngòrimè**.

havgitsi adj. **kyàiin**.

hawa v. **sàkà**.
 ~n itace id. **làlàlà**.

hawaiya n. **kwàntàmé**; **kwénté¹**.

hawaye n. **c'ísá**.

hayaki adv. **pùs²**.

hayaki n. **cès**; **c'hwàakù**; **d'hyón¹**.
 fitar ~ adv. **mùs-mùs**, see: **mùs**.

hayaniya v. **gúdgkà**.

hayecan sama v. **dèngsó**.

hazbiya n. **lèpé¹**.

hidima .
 yi ~ id. **tètèsè**.

himma n. **d'hángá**.

holoko n. **k'pàl góvgè**.

homa n. **m'lògò**; **k'yàa**.

hora v. **vèná**.

hori adj. **kàgádkà**.

horiyo adj. **kàgádkà**.

horo v. **vérmá**.

huce v. **kimàsá**.

hucewa v. **sáalà**.

huda id. **kyòs**;
 n. **kámpàlá**;
 v. **còkò**; **kyòró**; **kyoso**;
 vt. **kèlá**.

hudau n. **sèrgnè**.

hudewa vt. **kèlá**.

huda	<i>n.</i> hwàakò .	hurau	<i>n.</i> áyá .
hudu	<i>num.</i> nássé ; <i>v.</i> náasè .	hurce	<i>v.</i> kèránkà .
huhhuda	<i>v.</i> kérmà .	hurhuta	<i>v.</i> hwirkí .
huhu	<i>n.</i> k'fòkò .	huri	<i>v.</i> hùlù .
huhus	<i>n.</i> c'fóotó .	huro	<i>v.</i> dúkà .
huji-huji	<i>adj.</i> jòkjòkò .	hurtutu	<i>adj.</i> bùdgàskí ; <i>v.</i> kóptskò .
huka	<i>n.</i> fùká .	huruci	<i>v.</i> ìgmá .
huku-huku	<i>adv.</i> hòkhòkò .	hurumi	<i>n.</i> d'kàdè .
hukuku	<i>id.</i> kwígígí .	hurunhurumi	<i>n.</i> d'kúrbò .
hulla	<i>n.</i> d'pòglá .	hurwa	<i>v.</i> bitàm c'hwín .
hululuwa	<i>n.</i> m'kwézagà .	huta	<i>v.</i> hwèrá; òdó; sikásà , <i>see:</i> siká .
huntu	<i>adv adj.</i> múrmúru .	hutturu	<i>n.</i> ù'yàatà¹ .
hunturu	<i>n.</i> ù'túdú ; yòoyó .	hutu	<i>n.</i> d'hwèrá .
hura	<i>n.</i> bóngólóodi ; <i>v.</i> dàhàsá; hwirí .		
hura kogo	<i>n.</i> vèvlòsóo .		

I - i

iba	<i>v.</i> ibà .	intaya	<i>n.</i> dàngàrnà; pòocò; vùrú .
ibilis	<i>n.</i> k'ákù .	inuwa	<i>n.</i> d'hórmò ; m'lèlè .
idan	<i>con.</i> á¹; bè ; <i>conj.</i> álábè; dàabè; wâu .	inwar-gada	<i>n.</i> bègè .
ido	<i>n.</i> d'isá .	inyawara	<i>n.</i> hwàgàrì .
bude ~	<i>adv.</i> hòol .	iri	<i>det.</i> -nè ; <i>n.</i> gó¹; gón; d'hyágabù¹; v'yàrà .
~n zakara	<i>n.</i> zínzinyá .	iri-iri	<i>id.</i> s'gó s'gó , <i>see:</i> gó .
ruk ~	<i>v.</i> rúptù .	isa	<i>v.</i> gúbkù ; <i>vi.</i> cá¹; dāngà¹ .
igiiya	<i>n.</i> v'hwèn .	mai ~	<i>n.</i> ù'yàmbàsà .
igiya	<i>n.</i> ù'gàn ; k'gàn; rúcú; tógò .	ya ~	<i>v.</i> máankà .
i'ina	<i>v.</i> èmèmè .	isar (da)	<i>v.</i> cètè² .
i'irici	<i>n.</i> ù'kàré .	ishe	<i>v.</i> bitú; gádá .
ilhami	<i>n.</i> d'máccá .	ishirin	<i>n.</i> d'kwèzè .
ina	<i>adv.</i> pè² ; <i>pro.</i> ípè; pèhá .	iska	<i>n.</i> k'ákù ; ém¹ .
ko ~	<i>adv.</i> kópè .	busar ~	<i>id.</i> féf .
ingwallo	<i>n.</i> d'hyú .	motsin ~	<i>id.</i> fìr fòffòffò; húu ; hùu; pèpèpè .
inji	<i>n.</i> ínjì; k'máatò; màshîn .	motsin abu cikin ~	<i>id.</i> fif .
inki	<i>n.</i> m'pí .	iske	<i>v.</i> gádá; gátà² .
inna	<i>n.</i> hàn k'ínu , <i>see:</i> hànù ; màamá .	ita	<i>pro.</i> dà¹; ì²; ò; óhò; ù; ún; unwá .
inniya	<i>v.</i> gónkà .		
intaha	<i>id.</i> kú .		

itace *n.* **cé**.
 ɗan ~ *n.* **k'òbòbá**.
 itaciya *n.* **júumòlò**.
 karamin ~ *n.* **bángání; bàrgá**.
 ~n kaya *n.* **hìlǎ**.
 wani irin ~ *n.* **bàkè; bàkè táagnè**,
see: bàkè; bángnè;
v'bázgùtàarè; cé-d-wáalà,
see: cé; k'dàdà; dàkkè;
déré²; òngdóngó¹;
dwéerè; èlbè;
gwèngwèrimà; hàlsá; hú;
hwàhwàhwà; hwánbógó;
hwíryà; hyáababbà; hyà;
hyàamù; hyò²; ìllànkànnà;
kángyùmù; kèmpá hèlkò;
kíckèlè; kòlílí; lánkò;
lóglogò²; rẹ̀zèngènnè;
rwà²; tàmpò; tàndèmòlò;
tànbà; vògákù; vògdàabè;
vùkù¹; zágrá.

itace haihu da yawa *adv.* **ràtata**.

iwa *n.* **ògò**.
 Iwani *n.* **Ómná dàptà**.
 iya *v.* **héksè; láa**.
 iyaka *n.* **gédó; k'hòdé**.
 iyakaci *adj.* **gédán**.
 iyar (da) *v.* **dàngtá**.
 iyawa *n.* **m'là; ù'láu**.
 iyo, yi *v.* **hògò**.
 iza *v.* **kàtà; kàmksá**.
 izga *n.* **v'kwàn; v'kàn; v'kwàn-dòkò**.
 izza *ad.* **ràkàkà**.

J - j

ja *adj.* **gyòzó; zá²;**
adv. **tàin;**
v. **fémte; fùmú; hùkú;**
vt. **húmù**.
 ~n kanki *n.* **c'budú**.
 jaɓa *n.* **cwè²**.
 jagab *v.* **nóbósò**.
 jagaba *n.* **kwèsám vàn hwìcì**.
 jagale *n.* **kán pàatè**.
 jagora *vt.* **nàká**.
 jagoranci *adv.* **hwìcì**.
 jagula *v.* **fàmki-fàmki**.
 jagwaggwaba *v.* **kyómpso**.
 jagwalgwala *v.* **fàmki-fàmki**.
 Jahannama *n.* **còpú gyòzó**, *see: ù'còpó*.
 jahurma *n.* **bàtkè**.
 jaja *adj.* **gyòzgyòzò**.
 jajawa *n.* **m'nàká**.
 jajibiri *n.* **càbgù**.
 jajirma *v.* **gètáskà**.
 jaki *n.* **jánká**.
 ~n daji *n.* **jánkáv d'kàdè**.
 namijin ~ *n.* **bíngí**.

jakkata *v.* **pòoká**.
 jalainiya *id.* **wánkálwánkál**.
 jalli *n.* **d'kyùrú**.
 jami'a *n.* **kwéléjì**.
 jan bauje *n.* **wèe wé**.
 jan jiki *id.* **kàdèdè**.
 jangainiya *id.* **gèekè-gèekè**.
 jani inja *id.* **bàatibàatí**.
 janjanci *n.* **d'nàasè**.
 janjare *n.* **gàagàró**.
 jankarfe *n.* **kòm k gyòzkné**, *see: k'kòmò*.
 jannai *n.* **v'gòdò**.
 jante *n.* **c'hèmè**.
 janye *v.* **fémte; gəlám; hánà; ìlátkà; zèe**.
 ~ magana *v.* **hyà²**.
 janyo *v.* **hùkà**.
 jarau *n.* **s'bàkávto**.
 jarbu *n.* **sám k s'còtà**.
 jariri *adj.* **k'tàdi;**
n. **d'gyòzò; wàagyòzò**.

jarogama

jarogama *id.* **géékè-géékè**.
jarraba *v.* **gáa hàngò**.
jaruntaka *n.* **àrmâ²**.
jawa *adj.* **zá²**.
jawabi *vn.* **s'làlkò**.
jawo *vt.* **dèlé**.
jayayya, yi *v.* **sàkánkà**.
je *v.* **hàvã**.
jefa *id.* **kámpál**;
v. **bònà; pànà**.
jefas *id.* **dâal**.
jejeto *excl.* **kònló**;
n. **d'kónlsò**;
v. **kónlškò**.
jeji *n.* **k'gèná**;
v. **sòkà**.
jeka *vi.* **tóo¹**.
jeka dawo *adv.* **rìgrèrigrè**.
jeka ka gane *adv.* **tásámsà**.
je-ka-huda *n.* **d'lònésè**.
jela *v.* **hyàalá**.
jema *n.* **pèplé**.
jemage **kúntòm-rímú**;
n. **gìvgíví; kúntòmò; kwàati**.
jemo *adj.* **sóngsongó**.
jeni *n.* **ù'zàgmò**.
jera *v.* **séepè; sèrpsé**.
jere *adv.* **tàdàdà**;
id. **tàtata**.
jeri *n.* **v'kyòorò; v'lòkò**.
ji *n.* **m'hòngá**;
v. **hòngá**.
jibda *v.* **kimá**.
jibdar kasa *n.* **pàktà²**.
jibde *v.* **dóokò**.
jibga **zwàklí**;
id. **dóngdóngó**.
jibge *v.* **kùtkù**.
jibgi *n.* **d'kùsù²**.
jibi *n.* **zànàm né**.
jiba *n.* **d'gìgà²; hànù; d'órgò**;
k'rèrè.
jibinta *v.* **hàdkà**.

jinda

jice *v.* **swírí**.
jida *v.* **cittá**;
vt. **zògà**.
jiddin *adv.* **kóyè dàvã**, *see:* **kóyè**.
jiga *n.* **jègá**.
jigata *n.* **yáu d'kòbà**.
jigawa *n.* **ù'màmmà; ù'tàasà**.
jigib *adv.* **zìgdìp**.
jigida *n.* **k'yógdó k'zìgdá**.
jigo *n.* **d'kàn; v'pèzá**.
jijiga *adv.* **jìjìjì**.
jijiya *n.* **v'lòn²**.
jijjige *n.* **kánk àn sàpà**.
jikakke *id.* **kwètèp**.
jikawa *v.* **nóbósò**.
jiki *n.* **d'bìrgù; ù'wèdé**.
jikin abu *ad.* **bùzbùzù**.
jikin mutum *n.* **d'kàgà²**.
jikoki *n.* **màcrì**.
jika *id.* **kwàp; kwèp; kwitip**;
v. **nèbé**.
jika-jika *n.* **sàmbì sàmbì**.
jike *id.* **cwèmèe**.
jima *adv.* **ámàmànè**;
v. **lònò²**.
jima da yawa *v.* **màlá**.
jima'i, yi *v.* **mèrá**.
jimawa *n.* **d'hwímí**.
ɗan ~ n. **d'váasíp**.
jimawa (da) *adv.* **v'hòrò**.
jimɗurɗur *adv.* **tàktàk**.
jimina *n.* **zìmíná**.
jimiri *v.* **kòkálkò**.
jimka *n.* **d'kómá**.
jimola *n.* **hwàarì**.
jimrewa *adj.* **còkáv nàyòmko**, *see:*
còkó.
jimuwa *n.* **d'èmesè; d'hwéssè**.
jin
~ kunya v. **àdàsá**.
jin daɗi *n.* **d'kèmé**.
jinda *v.* **kimá**.

jingim *adv.* **vìgim**.
 jingina *v.* **còdà**; **gé¹**; **téntè¹**;
vt. **tàdàsà**.
 jini *n.* **m'hìbà**.
 bakin ~ *n.* **ù'gyózò** ; *v'* **rón**.
 jini-jini *ad.* **rèdédè**.
 jinini *n.* **s'cèkèmí**.
 jiniya *n.* **d'armá**.
 jinjini *n.* **s'pákí**.
 jinka *n.* **à'bèmè**; **dèbè**.
 jinkiri *v.* **évsè**; **nòvaskà**; *m'* **zìnkí**.
 jinkim *adv.* **tàktàk**.
 jira *n.* **s'làmà**;
v. **kòòdkó**; **règdá** ; **règdá** .
 jirai *n.* **m'lón**.
 jirde *n.* **d'mùtìsì**.
 jirga *v.* **vírksà**.
 jirgai *adv.* **sétép**.
 jirgi *n.* **k'zìrgí**.
 jirif *id.* **kyák**.
 jirkice *v.* **hèlkè**; **hèlksé**; **kèdè**; **zèrkè**.
 jirkita *v.* **hèlkè**; **hèlksé**.

jirwaye *adv.* **bàdgbàdgò**.
 jita-jita *adj.* **hòngàhóngà**.
 jitama *v.* **zwìkàlsà**.
 jitta *v.* **zwìkàlsà**.
 jiwa diwa *n.* **m'kàlànkanà**.
 jiwa-jiwa *v.* **rìgànà**.
 jiya *n.* **dèdè**.
 joje *n.* **lòbúpùsùnì**.
 jololo *id.* **téngténgó**.
 jufa *n.* **d'dàn**.
 juda *n.* **lómzìbdà**.
 juji *n.* **k'bìkì**.
 juju *id.* **kyòskyòsò**.
 juna *n.* **v'kèmé**.
 juya *v.* **hwàktá¹**; **vú**; **wàktá**; **wàlà**;
vi. **bàlmá**; **pànká¹**;
vt. **námánsà**; **pánksá** .
 juyayya *n.* **d'bòngnè**.
 juye *v.* **pàpàsá**; **vìlksá**; **zèské**.
 juye-juye *n.* **m'sèèkànté**.

K - k

ka ci gaba da tafiya *v.* **nòksó**.
 ka san, ka san *excl.* **tàakàtáaká**.
 ka yan ga basu dau ruba *adv.* **yàzàzà**.
 kaba *n.* **k'kákà**; **k'òrò**.
 kabari *n.* **ù'sàgò**; **d'sàkà**.
 kabewa *n.* **d'òbò**.
 tsiron ~ *n.* **kètè²**.
 kabido *n.* **k'rùbá**.
 kabila *n.* **ì'gùtí**; **d'rémé** .
 kaba *v.* **zúzgù**.
 kabe *v.* **kónámkà**.
 kabi *n.* **kàbván**.
 kacakaca *adv.* **càkcàkà²**.
 kacakaura *adj.* **yàkàkà**;
n. **bákká¹**; **ù'kyáabá**.
 kacancana *v.* **kèkdé**.
 kacau-kacau *n.* **cègé**; **hwècè**; **ì'zàngá**.

kacawaiwai *v.* **sòpánnà**.
 kacibis *v.* **kyúnksì**.
 kacibis *id.* **pám**.
 kaciya *n.* **d'kyángnì**; **d'lànkà** ; **d'rìndì**;
v. **gédá** .
 kan ~ *n.* **híd àn dòká**.
 kacokan *adv.* **ták**.
 kada *v.* **kádà**; **kòbtó**.
 kadabarbari *adj.* **kàgádkà** .
 kadada *n.* **d'bòngnè**.
 kadaka jawo barna *n.* **d'rèvtké**.
 kadan *adj.* **céttú**; **kákkà**.
 kadaura *n.* **gèn**.
 kaddara *adv.* **ì'zìbkà**.
 kade *n.* **zèmè**.
 kado *n.* **càwíimà**;
v. **kòbtá**.

kada

- kada **bùumàm yón;**
adv. **vàk;**
v. **bàagá; kápárskè; páarà;**
rúbgù.
- kadai *ad.* **gálgálá;**
adv. **énéné;**
id. **gógóló; górgóró;**
wàtwàtá²;
pro. **án-án, see: án¹.**
- kadaita *adj.* **wàtwàtá¹;**
adv. **bánkál; bénggrém; dànglí;**
wíndá;
id. **dógdógó;**
n. **c'dikù; s'hùmgcù;**
d'wíndká;
v. **káapà².**
- kadan *adj.* **hwì¹; kwéttú;**
adv. **cáam;**
conj. **dàabè;**
det. **ì'hónà;**
pro. **mán.**
na ~ *adj.* **pilàmpilmù.**
- kadangare *n.* **gòngò .**
- kadanya *n.* **rigá¹.**
- kade *n.* **d'rigá¹.**
- kadkwarya *n.* **d'dúutú.**
- kaf *adv.* **kwé¹.**
- kafa *adv.* **dónkól;**
id. **gàvgàvà;**
n. **d'kè;**
v. **kàa² .**
- kafa a tsaye *id.* **gávgává.**
- kafa ido ko haskakawa *ad.* **pàvavà.**
- kafada *n.* **còncò; ù'kàpó ; kyòncò.**
- kafe *adv.* **kàams cèrè;**
an. **s'cèrè;**
id. **hyâu; mágmágá.**
- kafi *n.* **d'sànbò;**
v. **sáná.**
- kafin *conj.* **dáamâ.**
- kafiya *n.* **c'hòngàmzán .**
- kafta *v.* **hyàpá ; káblá;**
vt. **kèménkè.**
- kaftu *n.* **c'kàblù.**
- kahu *n.* **k'káafó .**
- kai! *excl.* **kâu.**

kalau

- kai *id.* **kàk³;**
n. **d'hí;**
v. **gíiti; sèvé;**
vt. **sávà.**
~ da kawowa *n.* **ù'swánswányé;**
vn. **c'kàrbà.**
~ wani abu gida *vi.* **gità².**
- kai duke *n.* **m'kidì.**
- kai (2s) *pro.* **vò.**
- kaifi *adj.* **révrévé;**
n. **m'yá.**
- kaikaice *ad.* **hélknée.**
- kai-kai-kai *id.* **kákáká.**
- kainuwa *n.* **káabòodó.**
- kaiwa *n.* **d'kòblò.**
- kaji *n.* **táná³;**
pro. **dán.**
- kaka nika yi! *excl.* **hwéd cèké.**
- kakabi *v.* **màmmáakì.**
- kakaf *id.* **lébét.**
- kakaki *n.* **kàkàkí.**
- kakari *v.* **bàgá.**
- kakas *id.* **kwàgràp.**
- kakat *id.* **pyál.**
- kakkaba *v.* **zúzgù.**
- kakkabra *adj.* **kábrí.**
- kakkabe *v.* **kùknú; pèzá; pézgà.**
- kakkaifa *adj.* **révrévé.**
- kakkamta *v.* **dàansá.**
- kakkarya *n.* **kyàakná;**
v. **gètá.**
- kakume *id.* **còkdò.**
- kal *adj.* **páad.**
- kala *n.* **kálà;**
v. **púngù.**
- kalaf *v.* **hòpókò.**
- kala-kala *ad.* **kárkára¹.**
- kalallame *v.* **dòogsó .**
- kalami *n.* **d'gómá .**
- kalangu *n.* **d'gúlà.**
- kalankuwa *n.* **d'àrmá.**
- kalata *v.* **rògádsà.**
- kalau *id.* **górgóró; káu¹ ; kázáp.**

kalci

- kalci *n.* **m'laìgà**.
kale-kale *adv.* **hwàmbàm**;
id. **hwàp**.
kalgo *n.* **bòmà¹**.
kalkafi *n.* **d'kápsá**.
kalkala *v.* **pémkè**.
kalkalu *id.* **kálcálá¹**.
kallabi *n.* **d'kállàpí**; **d'yánká**.
kallafa *vt.* **tònò**.
kallo *ad.* **bà²**; **dòntròm**.
kalma *n.* **d'gómá** ; **d'gúdgù** ;
s'kàncsà.
ce ta nuna mammaki *excl.* **kàktíkàkò**.
~r rooko *excl.* **pyà**.
kalmada *v.* **mùtù**.
kalmaɗai-kalmaɗai *id.* **wángrí wángrí**.
kalmasa *id.* **kívíví**;
v. **bàglá**.
kalo *n.* **kwè²**.
kaluluwa *n.* **k'tàbrì**.
wurin jiki inda ~ ta ke *n.* **gágú**.
kaluma *v.* **lènè²**.
~ harshe *n.* **lèlèm**.
kalwa *n.* **cèzgnè**; **làndà**;
v. **séngkà**.
kam *id.* **kàù kàù**, *see:* **káu¹**.
kama *id.* **gìvlàm**;
n. **m'hyó**; **m'hyùkú**; **d'kàgcò**;
zèkrè²;
v. **àmá²**; **bòpò** ; **rùtì** ;
vt. **sìpà²**.
~ sosai *id.* **káp** .
kamun kifi *n.* **wéénà**.
kama mu raba *n.* **hìlǎ kòlílí**, *see:* **hìlǎ**.
kamar *ad.* **hòɗán**.
yi ~ *n.* **c'gàbèsè**; **m'là** ;
v. **gàbèsé**.
kamata *adv.* **gèbésékè**.
ya ~ *i'* **gèbské**.
kambu *n.* **v'dágá** ; **v'gùdù**.
kamfani *n.* **kámpàní**.
kamin *conj.* **kàndà**.
kamislika *n.* **ríkàv gèlà**.
kamtsa *v.* **vót**.
kana *conj.* **káanà**.

karbu

- kanannada *n.* **sòtyàagcò**.
kanannado *n.* **kòntí**.
kanari *n.* **kàlmá**.
kandabara *id.* **dìpròm**.
kandama *n.* **cùbú**.
kandami *n.* **k'bàn**.
kandangare *n.* **kòkù hyàmà**.
kandare *n.* **gógó¹**; **váawà**.
kandiri *n.* **v'rèrè**.
kangara *v.* **yàkàlkà**.
kankan *id.* **káp** ; **kwíng** .
kankare *v.* **kòò**; **órmà**; **pódmà**;
vt. **àkàlsá**.
kanki *n.* **sìpá¹**.
kanƙa *id.* **láin**.
kantara *v.* **kòndkò**.
kantu *n.* **d'kàglá**.
kanumfuri *n.* **zèmè**.
kanwa *n.* **kánwá**; **m'làdé**.
ƙasa mai ~ *n.* **ù'hyágbù²**.
kanya *n.* **kòblò**.
kar *adv.* **cádas**.
kara *adj.* **hwí²**;
n. **k'wèn**;
v. **tèmèsé** , *see:* **tèmè**.
~n busa *n.* **k'bagbagò**; **v'cìndò**;
k'ràdó.
~n hanci *n.* **kòràd wén**.
~n karma *n.* **dàklà**; **c'kòbròn tóró**.
~n wasan yawa *n.* **k'bagbagù**;
v'fékù.
kara aniya guzami *v.* **kàa d'hí**.
kara bu dawa *v.* **hàràbsì**.
karababa *n.* **kònkà**.
karaga *n.* **k'kwágmà** .
karairayau *n.* **k'nàgrù**.
karamba *n.* **k'yògòmbí**.
karambani *n.* **kàràmbàane**; **d'kàtà²**.
karankatsa *id.* **kwènènè**.
karanta *v.* **kárántá**.
karara *n.* **kùlù³**.
karare *n.* **m'yángá**.
karbu *n.* **kyòpò**.

karfa

karfa v. **kàbà** .
karfaɓɓeniya n. **m'sèèkànté**.
karfa-karfa n. **m'sèèkànté**.
karbayya n. **m'sèèkànté**.
karbe n. **m'sèèkànté**.
karbi v. **hènè**.
karce v. **kóosè**.
mai ~ wa adv. **sèndsèndò** .
kardafa v. **màgàlsá; swègàlsá**.
kare n. **ómò¹** .
sunan ~ n. **jógò**.
tafiyar ~ adv. **jókjókó¹**.
karfa n. **c'kàtà** , see: **d'kàtà²**.
karfasa n. **dáazòmò**.
karfata n. **ì'òu**.
karfu n. **v'gùdù**.
kargo n. **pákpákò**.
kari n. **sákó** .
~n magana n. **d'gómá** .
karibiki id. **yàmàmà**.
karikiki id. **yàkàkà**.
karin kumallo n. **d'bàksí**.
abin ~ v. **bàksí**.
karya kumallo v. **bàksí**.
kariya n. **bámá; d'gètésè**, see: **gètá**.
karkace ad. **hélknée**.
karkade v. **kùknú**.
karkakai id. **gwèdgwèdè** .
karkara n. **c'belà; hèrgè; kóndò**.
karkare da v. **kwèrá**.
kar-kar-kar n. **s'zapà**.
karkashi n. **rèrè**.
karkata v. **hwànká; kóntkò; númkù; vilksá**.
karkiya n. **d'bùgrù**.
karma n. **wàklà²**.
karmatsa v. **kyòmpskò**.
karmatse n. **gàràmsá;**
v. **kèsà**.
karnene id. **lèk díyá**.
karo adj. **kwángrànm** ;
n. **d'dùvísì;**
v. **kùlísì**.

kasko

ci ~ v. **dùvísì**.
yi ~ v. **cùkísì**.
karouki tsarnu n. **cev n gagne**, see: **cé**.
karta v. **hàgàná; kò²; kòo; kyòktó;**
sòkà.
kartajiya n. **v'róngà; v'yóngà**.
karuma adj. **hòngàhóngà**.
karyawa v. **gètá**.
karye id. **dós** ;
v. **gètá; rò mò; ròsò**.
kas adj. **páad**.
kas dafi n. **gèccò**.
kasa adj. **kálká;**
n. **d'hwè; m'làmbà; ùsù²;**
d'wìdì;
v. **kàlánkà**.
kasa (maciji) n. **bómó¹**.
kasa zuwa sama adv. **rócócó** .
kasada n. **cékú;**
v. **kóptkè** .
kasagani, mai adv. **gángáná**.
kasai n. **d'bàlké**.
kasala n. **m'pò;**
v. **rèzè**.
kasala, mai adv. **rágdá**.
kasam-kasam id. **hwàgaggà**.
kas-bauna n. **táagè**.
kash excl. **kás**.
kashe v. **hwá¹; rímsì** .
zaman ~-wando adv. **bàp;**
id. **lòpèè**.
kashi n. **ì'hwèdè** ; **c'wín**.
~n kaza n. **c'gyòmnbò**.
~n makera n. **m'rúcú**.
~n wata n. **k'gàpé**.
~n yawo n. **hilágòngò**, see: **hilá**.
yi ~ v. **sàlgá**.
kashi kashi adj. **ù'dèkdékè**.
kashingida v. **téntè¹**.
kashirban id. **pàp**.
kasirit adj. **swéén;**
id. **wét**.
kaska n. **òpà**.

kasko *n.* *k'hàná; ì'sèndè; sèndí zòmké.*
 babban ~ *n.* *k'pándá.*
 kasundula *adj.* *tàntràm.*
 kasuwa *n.* *ù'hwàktà; kàaswá; d'rògàncó.*
 kasuwanci *n.* *c'kásúwánci.*
 katabur *id.* *zòt.*
 katabalbal *v.* *térsè.*
 katakankan *id.* *kèk.*
 kata-kata *adv.* *tádtádá; v. sàksàkà.*
 katala *n.* *géccò; zwábà.*
 katambiri *n.* *m'kàtambìrì.*
 katang *n.* *k'làasà.*
 katangala *n.* *kwìbí; m'kwìbí.*
 katanniya *id.* *kècèkècè.*
 katantanwa *n.* *bùu kóràndómó; gèn.*
 katara *n.* *ì'kùtù.*
 katari *n.* *d'gìtì.*
 katawa *n.* *d'kàttáwà.*
 kate-kate *v.* *gàgánkà.*
 kati *n.* *k'kâtè.*
 katanga *n.* *d'gyóobò.*
 katse *v.* *wéekse; yòdò; vt. àkàlsá.*
 kusan ~wa *ad.* *rèngréngó.*
 katutu *n.* *kwèsám tántánbàdà.*
 kau *adv.* *túp; v. vísà.*
 kauce *v.* *hègé; hèsse; hwàtà; minà; zèè; vi. pàgá.*
 kauciya *adv.* *c'bílbìlù; v. s'kwèbàlsè.*
 kauci *n.* *v'wàgà.*
 kauda *adv.* *wàzàl.*
 kaudî *n.* *d'gàntá.*
 kauli *v.* *illàmsá.*
 kaurara *v.* *sètàsá.*
 kauri (mai) *adj.* *dàk; id. tàk.*
 kausa *v.* *sàknà.*

kausasa *n.* *gàgàrgàgrò; v. kànkásá.*
 kaushi *id.* *hàgàr-hàgàr.*
 kaushi, mai *n.* *hàgè; v. gáplà².*
 kawace *v.* *kàgàdsá.*
 kawar (da) *v.* *minàsá; vt. hégèsé, see: hégé.*
 kawo *n.* *kòoká; v. nóktò; pàntá; vi. nòktá; vt. dèlé; v2t. sàñ.*
 ~ gida *v.* *gìitá.*
 kawu *n.* *bàabá².*
 kaya *n.* *káyá; k'rí; d'tòosò.*
 ~n aiki *n.* *rí nà'yòmko, see: k'rí.*
 ~n miya *n.* *v'cìníkí; hàbgcú; kyókrónò; tòhó.*
 ~n yaji *n.* *d'gèndsà.*
 kayar *v.* *hétè; zùtásà.*
 kaza *n.* *kácì.*
 ~r dutse *n.* *òbk wéttàrwé; òbk-wéttàrwé.*
 ~r ruwa *n.* *zìrì àvà.*
 kazaf *n.* *v'kà.*
 ke! *excl.* *kâu.*
 ke *pro.* *cìn¹; v. lá¹.*
 kebe *v.* *káapá¹.*
 kebe magana *n.* *ù'kécé.*
 kece *v.* *sàtá.*
 keji *n.* *k'kéjì.*
 keke *n.* *dòkv s'kòmò, see: dòkò¹.*
 kekkewa *id.* *kítkítì.*
 kekuwa *n.* *k'dákká.*
 kere-kere *n.* *nètnétò.*
 kerkeci *n.* *bánkàlá.*
 keta *v.* *pèlè.*
 kewa *n.* *c'dìkù; v. kárúyàaká.*
 kewayaya *v.* *kètékè.*
 kewaye *n.* *d'gyàarà.*
 kibiya *n.* *dèelà.*
 ~r kitso *n.* *v'dèelà.*

kiɓta

kiɓta *id.* **gwàp**.
kicibis *adv.* **píprí** ;
id. **kyósó**.
kiciciya *n.* **òdàncé**.
kidaya *n.* **d'ògmò**.
kiɗa *id.* **jòu** ;
n. **d'hìnà** ;
v. **bàagá**.
kifa *v.* **pèkò** .
kife *adv.* **kwàmbàm** ;
v. **kúbgù**.
kiffiya *n.* **kàar bámbá** ; **sìpsípá**.
kifi *n.* **géné¹**.
baƙin ~ *n.* **láabè** ; **rébgà**.
dubaran kamun ~ *n.* **k'bòngnò** ;
zògó.
haƙo kamun ~ *n.* **ì'hyòrkò**.
kamun ~ *n.* **wéena**.
kwalhen kamun ~ *n.* **m'ìbà**.
raƙan kamun ~ *n.* **k'sàpknà**.
wani irin ~ *n.* **cwècmà** ; **gènbènté** ;
gèngòngò ; **gùbù** ; **kékbé** ;
lóobè ; **taaró** ; **yòró**.
kilo *n.* **v'kilómétà**.
kilomita *n.* **v'kilómétà**.
kimba *n.* **v'címčíma**.
kimba magajiya *n.* **gyòonàgyó**.
kimbar maharba *n.* **kùzgnù**.
kimsa *v.* **kyàagá**.
kini bibi *n.* **c'hòngàmzán** .
kintsa *v.* **àmga** .
kira *v.* **dàmsá** ;
vi. **pògó**.
~n kurkutu *n.* **bòpàm d'ba**.
kiraga *n.* **sáki**.
kirana *n.* **k'gyàarà**.
kirari *n.* **dwàkà-dwákà** ; **d'gèdmò** ;
d'hwélsè ; **lélmò**.
kirɓa *v.* **dwíklá**.
kirɓe *n.* **tòos c'nàamàngèdè**.
kirɓi *v.* **lòpò**.
Kirista *n.* **ká s'gàbà**, *see:* **s'gàbà**.
addin ~ *n.* **s'gàbà** .
kirki *n.* **d'kâu**.
kirmitsa *v.* **kyòmpskò**.

kome

kirni *n.* **géccò**.
Kirsimati *n.* **Krîsmèti**.
kirtani *n.* **d'hòdé**.
kishi *n.* **d'hyùbù**.
kishiya *n.* **hyùbù**.
kitse *n.* **m'sèmá**.
kitso *n.* **s'gà**.
kiwo *n.* **c'gòcé** ; **c'tàagù** ;
v. **kwídirì**.
kiwuya *adv.* **yòbyóbó**.
kiyashi *n.* **zòndè**.
kiyaye *vt.* **gàbà** .
kama *vt.* **kámá¹**.
ko *con.* **álá¹** ; **kó¹**.
ko kyauta wani iri *n.* **d'zwé**.
kobira *n.* **kwánkwá**.
kodewa *ad.* **hyúnkhyúnkù**.
kode *v.* **zázkà** .
kodewa *v.* **zázkà** .
kofato *n.* **d'kòotàmko** ; **d'kòriti**.
kogi .
mafarin ~ *n.* **híd àn gèn**.
kogon dutse *n.* **k'só**.
koka *n.* **c'kwírí²**.
kokawa *an.* **c'mùlgù** ;
n. **k'àlbà** ; **bànglá** ; **v'bùzù** ;
k'dòkò ; **v'èma** ; **v'hyà** ; **v'kàtà** ;
màdí ; **k'pàntà** ; **k'sógcò** ;
v. **àlà** .
dabaran ~ *v.* **àrà**.
gwanin ~ *n.* **séegè**.
shirya tsayuwa na ~ *v.* **gácbá**.
tsayuwa na ~ *n.* **d'gàcbò**.
yi ~ *id.* **kàprè-kàprè** ;
v. **sèè** ;
vt. **sè**.
kokwanta *v.* **làna**.
koma **dóogà** ;
v. **giiká** ; **pùtù** ;
vi. **váakà**.
komada *ad.* **dùvdùvù** ;
v. **dùvgkù**.
komadadde *id.* **dós** .
kome .
ba ~ *adj.* **pyángás** .

komin dara *n.* **k'zòngá²**.
komo *vi.* **dòogá**.
kono *n.* **gwèmbè**.
kora *v.* **àgà; vānksà**;
vt. **vògà**.
~r sunsaye *id.* **ús**.
kore *adj.* **yòoró; yòoró-c'vá**.
koriyo *n.* **d'ápcò**.
koroso *adv.* **kérémkérem**.
koto *v.* **dwéklé**.
kowa *pro.* **kówè**.
kowa na da *v.* **rógkà**.
kowa na tayi *v.* **kírāmsà**.
kowa ya samu *v.* **rògāsà**.
kowace rana *adv.* **kóyè hwédà**, *see:*
kóyè.
kowane abu *pro.* **kóyè**.
kowane gefe *adv.* **pàspàsò**.
koya *v.* **làasà; làasi**.
ku *pro.* **nwá**.
kuba *n.* **d'kwéedè**.
kubewa *n.* **kwànbá**.
kubuce wa *v.* **sòpà**.
kude *n.* **hyàknò**.
kudi *n.* **ègnè**.
kudu *adv.* **ànámá c'lóbò**;
n. **ù'kámbárí**.
kududu *ad.* **bùkbùkù²**.
kudan tsando *n.* **sàrmà**.
kudan zuma wani iri *n.* **gàb s'zàtnà**;
pámá²; ùbgnù.
kude *id.* **párá**.
kudi *n.* **kíndì**.
kuduf *ad.* **kódóp; kúdúp**.
ku'e *n.* **wàrwàrà**.
kufada *n.* **zìn**.
kufai *n.* **c'ìrì**.
kuge *n.* **ù'kòmò**; **komu-c'ganga**,
see: ù'kòmò; kòmú-c'gòmò,
see: ù'kòmò.
kugiya *n.* **v'gòlò**.
kuje *v.* **d'pòdésè**.

kujeme *n.* **zè mè**.
kujera *n.* **d'cé; d'dòtà**.
kujewa *n.* **d'lònesè**.
kuka *n.* **vòotòní**;
v. **kánskè**;
vi. **ònò²**.
kuka *n.* **kùbù; m'kwìgí**.
bari ~ *v.* **résá**.
~n bunsuru *n.* **s'bèbgò**.
~n mujiya *id.* **búklúud; húu**.
~n sa *id.* **mù²**.
yi ~ *vi.* **kàngá²**.
kukkuba *n.* **hómá**.
kukkuki *n.* **kò¹**.
kula *v.* **dèkté; gánú c'cón; wásè**.
rashin ~ *v.* **bóngá**.
kulba *n.* **bàrgámhò; màlgámhò**.
kule *n.* **músú**.
~n daji *n.* **hyàa dóokà**.
kulki *n.* **d'kyùrú**.
kullum, na *adj.* **vècé**;
adv. **bòró**.
kullume *n.* **làbà²**.
kuma *adv.* **támá¹**.
kumatu *n.* **ù'gàtà**.
kumbali *n.* **k'kóróró; d'zógó**.
kumbuce *v.* **pàkáká**.
kumbuđuwa *n.* **m'gèggé**.
kumbura *id.* **kógógó**;
v. **hwà**.
kumburi *adj.* **bóngkà; sédédé**;
adv. **hùndùm; tíndíl**;
id. **cémàa; síndim**;
n. **m'hwá; d'kwírì; d'pòrò**.
kumburo *v.* **pòtà**.
kumfa *n.* **ù'pèktá**.
tashin ~ *id.* **pùkàa**.
kumma-kumma *n.* **d'kùsù²**.
kumsa *v.* **pù²**.
kumshi *n.* **d'pùtú**.
kumurci *n.* **rùn**.
kunama *n.* **cwècé**.
karamin ~ *n.* **wàlkà-d'hwén**.
~n gero *n.* **cwèc vānnàatà**.
~r ruwa *n.* **ómvan dwà**.

kunci

kunci *n.* ù'gàtà.
kundo gaba *n.* d'dòprò .
kunkunniya *n.* m'gògàmbèlà.
kunkuru *n.* kàarò.
kunna *v.* dàhàsa.
kunna wuta *v.* ékkà.
kunne *n.* ù'cón.
'yan ~ *n.* rímàccón.
kuntu *n.* k'kùntú.
kuntu-billahi *v.* kwèsbó.
kuntukuru *n.* káalá.
kunu *n.* m'zùbú.
kunya *n.* có¹; ém¹; v'kyó;
v. àdàsa.
kura *n.* dwìrì.
kurada *n.* d'gèttà.
kuraje kanana a jikin mutum *n.*
sàsàmbíndì.
kurba *v.* hùpù.
kurciya *n.* gòràbdàlánda; gòrbà;
gòràb púsú.
~r gamji *n.* bàrgbàrgú.
~r jeji *n.* kwèè.
kurda *v.* sògàdsá.
kurda *v.* twèplá.
kureci *n.* ù'kyòksò.
kurege *n.* bègà²; kwèzè.
kurewa *n.* ù'hábrè.
kurfi *n.* ì'bàró.
kurkuku *n.* kûrkúkù.
kurkunu *n.* tòngnò.
gemun ~ *n.* ràrùv tòngnò.
kurkura *v.* zúgtù .
kurkushe *n.* ù'mágyózò.
kurkutu *n.* d'kádga; kúkdú¹; d'kwíryá.
kurma *n.* kyùrmù.
zama ~ *v.* kyùrùmkù.
kurmi *n.* d'gàgà , *see:* gàgà; k'zùgú.
kurmusa *v.* ásmà.
kurtun kida irin na gargajiya *n.* v'gwé¹.
kuru *v.* kóbtké.
kururuwa *n.* kán¹; v'lèlgò.

kwabo

kurwa *n.* d'hórmò .
kurya *n.* rón.
kusa *v.* kùkdú²; pèkàdsá.
~ da *adv.* péckè;
n. d'víiví.
~ tsayawa *v.* wáagstà.
~n *ad.* kósá.
tsaran ~ *n.* dàká².
kusanci *n.* d'víiví.
kushewa *n.* ù'bàrmà; dòmò².
~r agana *n.* v'kògà.
kusheyi *v.* sàgà.
kuskure *n.* là³ .
kusoshi gari *n.* c'sàkà.
kusu *n.* kwìntád zògrè; làgù; sòvó.
bakaken ~ *n.* làg-rímúní, *see:* làgù.
~n kyauro *n.* epà.
wani irin ~ *n.* bòkó; diklàgù; háyà;
kàlfá; kè d'gwé; kwèrmà;
làgmélè, *see:* làgù.
kusunniya *n.* vèntèvèntè.
kuta *v.* bìlà³; gà².
kutolo *n.* d'hyúu.
kutsa *v.* pétkè; pùrùsú.
kutsitsi *id.* kwíicí.
kutsitu *n.* k'nágmù.
kutta *v.* sópskà.
kutubyalbyal *n.* búkk d'lúud.
kutubur-kutubur *id.* màglí.
kutungubus *v.* kyúnksì.
kutungubus *id.* kyósó.
kuturu *n.* kyúnkùtù.
kututture *id.* màglí;
n. d'kùngù.
kututu *n.* k'mègmègè ; k'nágmù;
k'veró.
kuwa *adv.* bàrù; ùbú.
kuwa bayan yaki *n.* kángòodò.
kuwata *v.* kánkà.
kuwwa *excl.* wíi.
kuwwata fada da karfi *v.* pèpké.
kuya-kuya *adj.* cwèètèrí.
kwabira *n.* kwánkwá.
kwabo *n.* áahù.

kwaba

kwaba *id.* hòbhòbò;
v. bòló; càbgá; gwáabà; kàagá
; sàmánsà; wègálkè.

kwabiya *adv.* c'kónkónkò.

kwace *v.* rùmú.

kwace da karfi *id.* fàk.

kwadai *n.* pùktù².

kwadayi *n.* k'dísì.

kwado *id.* pàgàl.

kwado wani iri *n.* màkd àn cìdkó.

kwadai *n.* k'dísì;
v. kwèdé¹.

kwadayi *n.* pùktù².

kwado *n.* kò²; sàaré.

~n itace *n.* kòncé.

wani irin ~ *n.* d'hágdí; hwàbgà;
kúlú kòmò.

kwado wani iri *n.* màdé.

kwaikwaya *n.* c'hyàaksà.

kwakkwafa *v.* hyàakská; kíkà;
vt. kúlú².

kwakkwance wani iri *id.* lóod.

kwakwa *n.* hyán; kwàkà.

kwakwazo *adj.* ù'gèdgdèdè;
n. d'gwèn².

kwala *v.* hòpànná.

kwalaba *n.* d'kwálbá.

kwale *n.* kwèlè.

kwaleji *n.* kwélejì.

kwalhe *v.* réssè.

kwali *n.* k'kwàtè.

kwalli *n.* mágwídí.

kwana, yi *vi.* lāvà.

kwance *n.* d'kyòró;
v. bùtá; bùtáskà; sètésè.

kwanci *v.* hwègá; hwígí.

~ya *adj.* hòzòò;
adv. gàcbàl;
id. tús;
n. d'làcù.

kwandahe *v.* kwédte.

kwando *n.* d'gyòbó.

kwandè *v.* píndà.

kwankwani *n.* hùg-dórfò, *see:* hùgù.

kwashewa da wankewa

kwankwanto *adj.* càam d'wà.

kwankwaso *n.* k'dútú; k'kúngsè;
kwáká.

kwano *n.* ì'kwáanò; k'kwánò.

kwanta *v.* hòbósò; ìlátkà; kwírámkà;
lètá.

~r da zafi *v.* cíd mà.

kwantad da hankali *n.* c'lèemsè.

kwantala *v.* kyòtò.

kwantale *v.* yòtò.

kwantsa *n.* bèké¹.

kwanya *n.* d'kùlé; kúlú¹; pùlé; ì'rèbé.

kwarakwa *n.* c'kórfá.

kwaram *adv.* vúc.

kwarara *v.* zùskà.

kwarce *n.* kwèrcé.

kwarfata *v.* kwèbé.

kwarfon kai *n.* k'kwágmà.

kwari *n.* v'dàlà; zìn.

kwarin dawa *n.* vālàdbé.

kwarin wake *n.* pí.

kwarkwasa *n.* mèsè.

kwarmato *n.* d'gwèn².

kwarmi *n.* d'kúrbò.

kwaroro *n.* ì'càgnà.

kwarra *adj.* yòròm.

kwartanci *n.* d'bímà².

kwarto *n.* ómò¹.

kwaruru *n.* gwàan-bírbírnì².

kwarwa *n.* hùg-dórfò, *see:* hùgù.

kwasa *id.* kwèlò;
v. òlkó.

kwasan karan mahaukaciya *adv.*
vávàvà.

kwasfa *n.* d'kémprà; k'kókárwá;
k'kòkó.

kwashe *v.* àpà.

kwashe shi da yawa *id.* síp.

kwashen ruwan da ke gudu *n.* c'hùgà-
hùgá, *see:* hùgà.

kwashewa da wankewa *v.* kòkcò ; kòkcò

kwasowar ruwa

kwasowar ruwa *v.* hùgà.
kwatangwalo *n.* à'bàì; d'hyú; wádká.
kwatanta *v.* nàpàsá, *see:* nàpà.
kwauro *n.* ènà.
kwaza *v.* gèlgké.
kwazazzabo *n.* k'gèvà; k'kívrámà; zìn.
kwazura *v.* kwèèlé.
kwewar harbi *n.* ù'hábrè.
kwido *n.* gégó; d'lànkà .
kwiwa *n.* kùzgnù.
kwiya kwiya *adj.* kwérkwéré.
kwiya *ad.* càmí.
kwiya *n.* d'gúbgu.
Kwaaran el ta em c'sen hod gwergerne
nu copo. *n.* kwàgri².
kyaftan ido *id.* gwàp.
kyaftan ido *adv.* tàl.
kyaftawa *v.* géptè, *see:* gép.
kyaftin *n.* káptìn.
kyakkyabi *id.* lákláká¹.
kyakkyawa *n.* c'kèmpá ; rëndí.

kako

kyamara *n.* d'kémérà.
kyankyan *adv.* cíp-cíp
kyan-kyan-kyan *id.* káram-káram.
kyankyaso **kyòks rimuni;**
n. kyòksò.
kyanwa *n.* músú.
kyar (da) *ad.* sàdk-sàdkù.
kyarana *n.* làlì.
kyararrabo *id.* lèdòò .
kyarkyara *an.* s'kèekdo.
kyarkyarkyar *v.* kékédkékéd.
kyasfi *n.* ù'kyòksò.
kyasta *v.* dàhàsá.
kyau *n.* d'kémé ; réndò; c'wàntá.
kyau (da) *ad phrase.* à d'kèmnènnè,
see: d'kèmnènnè.
~ dayawa *adj.* kèmad'pàskà.
kyau, mai maras *n.* ù'hàbdò.
kyauro *n.* v'gwàn.
kyauta *n.* m'hòsò.

K - k

ƙababa *id.* kàkbàa.
ƙabababa *id.* kàgàgà.
ƙabila *n.* d'réme .
ƙadabari *ad.* gàngrèe.
ƙadai *adv.* ínín.
ƙadandoniya *n.* rùmbù.
ƙaddaji *n.* d'gèná.
ƙaddara *n.* k'kéké.
ƙafa *n.* d'bégcò; d'kàsè; ù'ná.
bin ~ *n.* m'kékó¹.
idon ~ *n.* isád'nùná.
motsin takawar ~ *n.* d'ípcù.
ƙafar fakara *n.* mó¹.
ƙafe *v.* hwàa²; kàgàdsá.
ƙaga *n.* dàpáncé;
v. bàlà.
ƙagal *adv.* cót;
id. hàbàt.

ƙage *v.* kàglá.
ƙaguwa *n.* àvà².
namijin ~ *n.* cèk àvà.
ramin ~ *n.* kángá¹.
wata irin ~ *n.* kángá àvà¹.
ƙaho *n.* ù'kàarè.
ƙaifafa *v.* kòkó¹ .
ƙaikayi *id.* hâu ;
n. m'kwéetè.
~ kuwa *n.* híwèèrè; kwá wèèrè.
ƙaimi *n.* v'gàné.
ƙajeniya *n.* rìgàlcù.
ƙakaba *v.* pástè .
ƙakarako *id.* kòkkòrírìkò.
ƙakkarfa *adj adv.* cíp².
ƙakkaura *adj.* k'niiká;
id. mòk.
ƙako *n.* zómnác'kúnkú.

Kal

kal *adj.* **càs²**.
 kala *n.* **d'gómá** .
 kalailaice *id.* **kèu**.
 kalau *adv.* **túp**.
 kalawa *n.* **c'zòrmò isà**.
 kale *v.* **kàglâ**.
 kalkashi *n.* **pàsò**.
 kallafa *v.* **kéekè**.
 kallemu *n.* **k'kángó; v'swèn**.
 kame *v.* **dwèpàrsnè; hógskè; kàméské**.
 kamfa *n.* **c'swègé**.
 kamshi *n.* **d'bìsá**.
 kamus *n.* **k'bàtkàsà** .
 kan da *ad.* **hòdán**.
 kanana-kanana *adj.* **wézwéze**.
 kananta *n.* **kàlké**.
 kane *n.* **s'gàbò; d'gàbgná; d'gàbgní; hànù**.
 kangu *v.* **ròbnà**.
 kanjau kanjau *id.* **kàgàgà**.
 kanjiki *n.* **m'déndè**.
 kankame *v.* **làkànsà**.
 kankamo *n.* **m'kákó**.
 kankance *id.* **kàlkàlà**.
 kan Kane *ad.* **cámmí; adj. wà-; id. kwírkwírí**.
 kan kara *n.* **d'rínkù; tàarván hwèlà; tàndè**.
 kanshi *n.* **kòsó**.
 kanwa *n.* **ì'tàbí**.
 kara *id.* **bòk; bòkrò bòkrò; pángám; n. s'ón, see: ònò²; v. sèná; vn. s'làlkò** .
 ~r fasawa *id.* **hwíu**.
 kara-kara *n.* **c'vòsà**.
 karami *adj.* **í'rèké; n. kándimà**.
 karangiya *n.* **kwèetèrùsmú**.
 karara *id.* **hwàkmàl; kyádás**.

Kasa-kasa

karari *ad.* **kárcará¹; adj. kàrkàrà²**.
 kararrawa *n.* **d'pàmà**.
 karasa *v.* **bèsékè**.
 karata *v.* **bòpò** .
 karau *n.* **kòmí c'kómá, see: à'kómá**.
 karaya *n.* **kòkò²**.
 karaye *n.* **cècè¹; còcbà; v'còckò; kòkkò**.
 karde *n.* **v'hyànsù**.
 kare *v.* **òná; swàd; táakà**.
 ~ ba kai *v.* **wérámkè**.
 karfafa *v.* **òbgàvsò**.
 karfe *n.* **k'kòmò; ì'kòmò** .
 farin ~ *n.* **kòm k'púskní, see: k'kòmò**.
 jan ~ *n.* **zón**.
 karfe (babban) *n.* **ù'kòmò** .
 karfi *adj.* **k'dèbè; adj adv. cìp²; adv. àngàù; n. m'wèsè**.
 (dandana) mai ~ *id.* **dwát**.
 yi ~ *v.* **céndà**.
 karfin mallakar *v.* **héksè** .
 kari *n.* **ì'bìni; v'còckò; kòsó; v. lògòsò; sòvàsá; swídí**.
 kara tsawon sa *v.* **zìsàsà**.
 karimbau *n.* **c'kúrùmbúsù**.
 karkas *n.* **ùcòpúcòpò**.
 karkashi *mìn* **c'hí, see: c'hí**.
 karkashin *prep.* **pàràsnè**.
 karni *n.* **ù'hòsò; ù'kèpè**.
 karo *n.* **m'lón**.
 karshe *n.* **d'bèsé; d'kwèrá; d'kwénè; d'tàagcò**.
 karu *v.* **mácmà; sùdú**.
 karya *n.* **kóló¹**.
 kasa *n.* **ù'còpò; c'hwín; ù'tàasà; k'ùmù**.
 ~ mai kanwa *n.* **ù'hyágbù²**.
 ~ mai nisa *n.* **ù'kògò**.

kasa-kasa **tèdèp**;
adj. **riðkù**;
adv. **kùkùkù**;
id. **pèpèpè** .

kasashe .
 ~n waje **còpú nà'isá**, *see: à'isá*.

kasashi *n.* **yántánpánnì** .

kashi *n.* **v'kèné**; **k'tèlè**.
 ~n baya *n.* **tèlkád cìnà**.
 ~n k'wauri *n.* **tèlkán ènà**.
 ~n wuya **k'kámpàlá**;
n. **dánkàlà**.

kashin wuya *n.* **c'kòbròn tóró**.

kashin wuye *n.* **dàklà**.

kaskasci *an.* **c'kwírí¹**.

kaskasta *an.* **c'kwírí¹**.

katse *id.* **pàdàt**.

katti *n.* **bébà**.

kaura *n.* **gàagàró**; **gwàngé**.

kaurara *v.* **kàgàdsá**.

kauri *n.* **m'púpsù**.

kawa *n.* **kwèsè²**.

kawwama *v.* **wànká**.

kaya *n.* **k'hilà**; **hìlákátá**, *see: hìlá*.

kayatar *v.* **zàngtá**.

kayyadadden *adj.* **gèbéstè**.

kayyade *v.* **kàamsà**.

kazami *v.* **hyàllàa**.

kazanta *n.* **k'bècè**; **k'kimà**; **c'kóptó**;
c'lìmlà.

~ (da) *v.* **càksá**; **póksò**.

wuri mai ~ *id.* **cès**.

kazaza *adv.* **gòngrèe**.

kazwa *n.* **k'kwèn**; **sáatámbàtà**.

kece *an.* **c'kèèkò**.

kege *n.* **d' búucámhò**; **v'rèdé**.

kekasa *v.* **háaba**; **hòokò**.

kekasheshe *n.* **k'mègmègè** .

kekemuke *n.* **kómá sùtù**, *see: à'kómá*.

kerá *v.* **zòo** .

kerere *ad.* **zènkrem**.

keta *n.* **c'gámá**.

ketara *v.* **bèké²**; **pàsà**; **pástè** .

ketare *n.* **bilámpàsò**; **pàsò**;
v. **jàdká**; **pàsànná**.

keya *n.* **ì'lèbé**; **d'òtó**; **vógò**.

ki *n.* **hàlsá** ; **hàlsánà**;
v. **hálà**; **hàrsá**; **kwébárskè**.

~n ji, rashin biyayya *n.*
m'hòngàmzán.

kiba *ad.* **tàmtàmà** ;
adj. **bìp²**; **síiri**;
adv. **vàgtàm**;
id. **hàrhàrà**.

mai ~ *id.* **màcàm**.

yi ~ *v.* **nòoká**.

kibkibtawa *v.* **gèpgépé**, *see: gèp*.

kibta *id.* **fàl**; **gèp**;
v. **gèptè**, *see: gèp*.

kidaya *v.* **ògmá**.

kila *id.* **màzé**.

kira .
 ðakin ~ *n.* **ù'kyòpò**.

kirare *n.* **v'kòlgò**.

kere *id.* **hyús**; **kát**; **kút**; **kyòt**.

kirga *v.* **ògmá**.

kirga zuwa goma *v.* **òpsè** .

kirgi *n.* **k'wèdé**.

kiri *n.* **v'gàatnè**.

kiriniya *n phrase.* **àlám c'kàtà**.

kirji *n.* **d'gèn**; **gèndèbè**; **ù'sòká**.

kirya *n.* **kèrè**.

kishirwa *adj.* **ì'sóotè**.

kiyayya *n.* **c'hàlà**.

kobara *v.* **kúdkù**

kobobo *v.* **kúdkù**

koda *n.* **v'màkó**

kofa *n.* **bìrávnàisá**; **d'hùtù**;
d'hùutù².

~r fada *n.* **k'dáadà**.

~r galla *n.* **v'lòngò** .

~r rami na boye *n.* **dó²**.

kokiya *n.* **kúðò**.

kokobiro *n.* **kánká**.

kokon kai *n.* **k'kwágmà** .

kokon-kai *n.* **k'kògò²**.

kokuwa

kokuwa *n.* **dòngcò; dwépcè; v'hwénké.**
 kokuwan gwiwa *n.* **kòktò d'rwín.**
 kòkwán-kai *n.* **kògk d'hí, see: k'kògò².**
 kololuwa *n.* **dòngcò; dwépcè; v'hwénké.**
 kone *v.* **dwà; tòkà.**
 ~ kai *v.* **tòkésè.**
 kono *n.* **tòkàrkònno.**
 koroso *adv.* **kérémkérem.**
 kosa *n.* **dàná; ù'kòdkà ; v. búrkskú; ròknà; ùlú.**
 rashin ~wa *adj.* **pyòtò.**
 kosai *n.* **d'ácídamâi; d'kwásá.**
 koshi *n.* **d'cìgí; v. cìkkà; màansá.**
 ~n lafiya *adj.* **bòzbòzò.**
 kososo *ad.* **gèkké.**
 kota *n.* **òtá².**
 kubuce *v.* **sópskà.**
 kuci *v.* **òkò.**
 kuda *n.* **gyúmù; júmù.**
 ~n tsando *n.* **ràn.**
 ~n zuma *n.* **sèenè.**
 kuduji *n.* **m'bàncò.**
 kudundune *adj.* **switàrkniì.**
 kudus *id.* **pàrá.**
 kugiya *n.* **v'kwèmbè.**
 kugu *n.* **k'dútú**
 kul daka *n.* **d'mèsè.**
 kulafaci *v.* **kwéetkè.**
 kuli-kuli *n.* **ì'gwéntlé.**
 kulla *n.* **d'dòknò; d'kàrú ; v. dòkná.**
 kulle *n.* **d'bàglò.**
 kumba *n.* **gèn; ì'gèn; v'kùkbù.**
 kume *v.* **kùlisí.**
 kuminiya *n.* **c'kèklé .**
 kuna *id.* **kávává; v. rádbà.**
 ~ wuri *v.* **pèppè.**
 kunci kumatu *n.* **m'tàsi.**
 kunda *n.* **d'lón¹.**

kwankwasa

kundu *n.* **d'náakù; k'yaagò.**
 kundume *n.* **d'kòndò; v. kwáasà; ódámkà.**
 kundundune *adj.* **dák .**
 kunduwa *n.* **d'bòckcò; dòkò³.**
 kungiya *cm.* **ì'-; id. kyòròrò ; v. sòsòsò.**
 kunguru *n.* **k'dútú.**
 kunsà *n.* **d'pùnkù; v. kàbà .**
 kunshi *n.* **d'àtá; d'gàgà , see: gàgá; d'hàmtà; d'pùnkù.**
 kunzugu *v.* **hàpká.**
 kura *n.* **d'bùdgu.**
 ~ ido *v.* **lèdé .**
 cike da ~ *v.* **bùktù.**
 kurewa *v.* **ù'hábsè.**
 kurji *n.* **cìckî; k'dùdú.**
 kurmushe *v.* **dùrúskù.**
 kurshe *n.* **k'ròzgò**
 kuru *v.* **kóptkè .**
 kuruciya *n.* **d'pá; c'wàa.**
 kurungu *n.* **kòkò².**
 kusa *n.* **v'kúsà; v'mòklò.**
 ~ mai tiredi *n.* **v'dèelà.**
 kusha kushi *n.* **ù'mágyòzò.**
 kuso *v.* **pèté.**
 kwace *v.* **zàkà .**
 kwafa *v.* **swègàlsá.**
 kwaffi *n.* **kóofí.**
 kwai *n.* **d'gyàn.**
 kwakura *n.* **s'zòlksè.**
 kwakwala *v.* **kóltkò.**
 kwakule *v.* **hàgmà; òlkó ; wèkdé .**
 kwa-kwa *n.* **d'vergá .**
 kwalatai *n.* **yàanán nàagò.**
 kwalkyali *id.* **yàkyàkà.**
 kwama *n.* **m'rúné.**
 kwame *n.* **k'kùbù.**
 kwankwanbishi *n.* **kúrkútù; kwèrkwéré.**
 kwankwasa *id.* **kùk; v. kùltù.**

kwara *n.* kògò; v'kògò.
 kwarce *n.* c'púngù.
 kwarface *v.* kòbò²; kólkò; kwáagà; sèdá.
 kwarfata *n.* m'sèdá;
v. réssè.
 kwari *ad.* hónhónó .
 kwarkwasa *n.* méegè.
 kwarkwata *n.* kórkótò.
 kwaro *n.* bòbà; bòncò; bùlàbúlá²;
 cèngà; cèelàmhò; còkó ; cwèc
 vǎnnàatà; dàngàm-cé; dáadù;
 dúndùrusù; gantà; gèrègèrè;
 gètùkòklò; gyògró ;
 hyóogàmhyó; jòò; kàklà;
 kàménè; kàní hwén; kántás
 gwírì; kùgrú; kyóntó; máràrú;
 mùkú; tàká²; tántángwírì;
 zèmná.
 ~ karami *n.* bùlmù.
 ~ mai kama da galla *n.* bèdé².
 ~ irin su kyankyaso *n.* jyòbó.
 motsin ~ *adv.* vévévé;
id. fàar.
 ~n dawa *n.* úbgádbé.
 ~n gado *n.* kángàrè.
 kwarya *n.* d'baatí; hònò; hòní d'lòmò,
see: hònò; d'hópsná; ì'sín;
 ì'yaagcò.
 kwashal *id.* pyás.

kwayaye *n.* gyàn.
 kwazaba *v.* mòokó .
 kwi *id.* kwèún.
 kwiya *n.* d'gèná.
 kyalkyali *id.* gèsgèsè.
 kyalli *id.* hèl; hyàl; kyál; mèel.
 yi ~ *adj.* hwàl.
 kyama *n.* d'bògò; ù'jùnjún; s'zè;
v. kèmgte.
 kyambi *n.* k'kwèn.
 kyamo *adj.* jángjángó;
adv. pèkàdpèkdò.
 kyamuri *adj.* jángjángó.
 kyanda *n.* s'gáagò.
 kyankyasa *id.* mèel.
 kyankyashe *v.* púrtskà.
 kyara *n.* kèkkè.
 kyasta *v.* kòlá; kólkà.
 kyastu *n.* kòmvan hwelá, *see:*
 v'kòmò.
 kyasuwa *n.* k'ròngò.
 kyestu *n.* v'kòmò.
 kyeya *n.* ì'rèbé.
 kyuya *n.* yòbó.

L - I

labari *n.* rìgà , *see:* rìgà².
 ba da ~ *v.* gètkká.
 jin ~ *n.* m'gàncò .
 labu *n.* c'dáu.
 lababa *adv.* hèrèrè;
n. m'kwé ;
v. hòtò.
 labalaba *adj.* nòbnòbò.
 laɓe *vi.* pàgá.
 laɓe-laɓe *id.* wánkálwánkál .
 laɓo-laɓo *id.* yágyágá.
 labuna *adj.* c'dàpkù.
 ladabi *n.* v'gègè²; k'gwìn .
 rashin ~ *n.* èlǎvsò.

ladin kogi *n.* dínkírì.
 lafa *v.* hòbòsò; ì'hyókò.
 lafi *id.* ràbàm.
 lafiya *adv.* kèzép;
id. lèbè² ;
n. m'hòknò; m'hòoknò;
v. píisù.
 babu ~ sosai *adj.* zùmzùmù.
 mai ~ *n.* ù'yòró.
 lagadam *adv.* rònkòm².
 lage-lage *id.* lòglògò;
n. dòrkó .
 lahaja *n.* d'réme .
 lahani *v.* hwèesé.
 Lahira *n.* còpú pùsú, *see:* ù'còpó.

laifi	v. kòtò .	lanƙale	v. yòkná .
laima	n. ù'sùmù .	lanƙwasa	ad. gàndàl ; adj. gwèzèem ; v. dèkèsé ; gàlà ; kòntsó ; kùgú .
laka	n. c'ròpó .	lanƙwasasshe	id. kwèdèt .
lako-lako	adv. sògsògò .	lanƙwashe	v. kòndkò .
laƙa	v. sàksé ; séksè .	lanya	n. bèkné .
laƙabi	n. d'gèdmò .	lanyace	v. gàgànkà .
laƙe	n. v'lákká ; v. dáp ; lávì .	lasa	id. mèlèem ; n. s'lèlèmsè ; v. léngè .
laƙume	id. lák ; v. yòomsò .	latti	n. d'bàklábnà .
laƙwas	id. bòdò ; fèlà .	lauje	n. k'làuzí .
lalace	v. zúgkù .	lauma	v. géplà .
lalajo	n. k'zóngá ¹ .	launi	n. kálà . wani irin ~ id. gìmgìmi .
lalama	v. c'dà .	laushi	id. lùdlùdù .
lalas	n. c'gò .	lauya	v. álà ² .
lalata	vt. ná ¹ .	laya	d'dápá ; n. k'dápá .
lallaba	adv. c'dàapù ; n. ù'dápkú ; v. dáptè ; c'dà ; dàapà ; dàpká ; dédgà ; kwèemsé ; làtká ; pàaká ; ròtká .	layi	n. v'kyòorò ; v'lòngò .
lallafce	adv. c'dàapù ; v. dámà .	layun tumaki	n. c'làmlàmà ; m'ràgdá .
lallage	v. ròtká .	lebatu	n. yòngád nùcón .
lallama	v. tàbgá .	lebe	n. c'mànimàni . motsin ~ id. cwàdàt .
lallame	v. làamsá .	leka	v. hyòngó ; vèvó .
lallasa	n. c'lèemsé ; zèmgte ; v. rèsásà ; vt. pàlà .	Lelna	np. k'Lélà . hausan ~ n. c'Lélà . ƙasar ~ n. Á'Lélà .
lallashe	v. dòogsó .	ligis	id. bòdò .
lallashi	v. ù'dáagó ; yáagsà .	lika	excl. kàmà ² .
lallautu	n. m'bàdá .	lilis	id. lèbè ² .
lalle	n. lállè .	lilo	id. dìgdìgì ² ; pátàl ; v. dàngdàngù . abin ~ n. k'hò .
lalleku	n. dèbè .	lindo	n. gòngd gòpè ; màlgámhò .
lalo	n. hòpá ¹ .	linzami	n. hàrká ; k'kòbó .
lambo	adv. c'kòo .	lis	adv. sók .
lami, mai	adj. càbàt ² .	littafi	n. k'tákàllá .
lamsa	n. bódbódó ² ; hòpà ² .	lizamta	v. gwèzé .
lando	n. màlgámhò .	loda	n. k'lòlòlò ; ròtòtò .
langabe	id. còkdò ; gòzòm ; kìdòo .	logwaf	v. kòdòo .
langalanga	n. k'làngàlàngà .		
lange	n. c'zàrà .		
lange-lange	ad. rògrògò .		

lokaci *adv.* á'gwàansà;
n. v'dà .

a ~ daya *adv.* píprí .

banna ~ *n.* à'ròpròpò .

ɗan ~ *n.* d'hwímíbí .

ɗan guntum ~ *n.* d'váa .

kurewar ~ *v.* nóvkà .

~n ɗari *n.* ù'túdu .

~n gaba *adv.* càm zàna .

~n hunturu *n.* dàktàmtón .

~n shekara *n.* v'dà .

na dogon ~ *adv.* fùt .

loma *n.* d'hwí;
v. géplà .

lori
karamin ~ *n.* d'pándá .

lotsa *v.* ɗàa² .

lubiya *ad.* ògògògò .

luɓu-luɓu *ad.* ògògògò; ògògògò;
adj. hòzhòzò;
adv. òmòòmò;
id. ò³; lèblèbè; mù¹ .

ludde *n.* wàrwàrà; d'wàrwàrà .

lugga *n.* k'pàkàmpàkmù .

lukuku *id.* lèlèlè .

lullubi *v.* kwàasá .

lulluɓa *v.* hàmtá .

lulluɓe *v.* bìtisi; lálma; swèpá .

lum *v.* ù'lóu .

lumbu *adj.* mògòm .

lumshe *adv.* pùutàa .

lumus *id.* òm .

lungu *n.* k'bàkà ; k'pàgò;
k'pàkàmpàkmù .

lura *adj.* kintàm nù'cón;
v. gánú c'cón; gògògò² .
~ (da) *v.* kwègá .

lura da miya wani iri *v.* gèesé .

lura (itace) *n.* gúrò .

luraddadi *v.* s'kòonó .

lututu *id.* lèdlèdè .

M - m

ma *con.* má .

ma ci mutum *n.* tàatáanà .

ma shigi *n.* v'ròngò .

ma'aji *n.* tákrá .

ma'amala *v.* yáabà .

mabiyi *n.* yòn³ .

mace *n.* nètà .

~ gwauruwa *n.* bòmsé .

maceci *n.* ká d'gwáamà, *see:* gwáamì .

maciji *n.* bómó¹; òblá .

~n ruwa *n.* àzó .

salan ~ *n.* k'sóplá .

wani irin ~ *n.* áyáwágàdè;
v'gwàanà¹; hwáac'kò;
inánwágàdè; kàaké;
d'kòmò; kwàndókò;
kwèmbnè; másàngórò;
òbál-gògà, *see:* òblá; òbál-
bòmò, *see:* òblá; sàawécè .

macin mata *n.* òbál-ùsù, *see:* òblá .

madaba *n.* ù'kàn .

madaɓi *n.* ù'dámó .

madaidaici *ad.* hónhónó .

madalla *excl.* kyá; swé .

madara *n.* yón² .

madawaci *n.* k'kèngé .

madobiya *n.* lèmbò .

madubi *n.* d'hòràmcó; k'mádúbí;
k'mátáakáci .

madaci *n.* kòmò .

madauri *n.* v'gágcò .

~n goshi *n.* v'àpà .

madíga *n.* rìk d'híi .

madigin toka *n.* d'hyáabù² .

madodowa *id.* láglágá .

mafadar ruwa *n.* k'cúdúdu .

mafaifaici *n.* k'pèkè .

mafaka *n.* k'èté .

mafari *n.* d'tàkà¹ .

~n kogi *n.* híd àn gèn .

mafita

- mafita *n.* d'pàsà.
 mafitsara *c'* bàtā.
 mafyadi *n.* cé d'bí, *see:* cé; v'èdgcò.
 magama *n.* bàd'kàrgà, *see:* d'bà;
 ù'kàbà.
 magami *n.* d' d'òprò.
 magana *v.* ìgmá;
vn. s'làlkò .
 ~ ba ma'ana *excl.* hòbángúrù.
 ~ ba tsayi *v.* dàbgá.
 ~ maye *n.* à'dùsmù.
 ~ rashin hankali *n.* dúsmá .
 ~ r maras hakori *adv.* fòtrò-fòtrò.
 magani *n.* bàncò; càráké; m'gèggé ;
 hwúunàamnà; kòmnu'còpó;
 lòmbo nú'còpò; màhiníki;
 púkpúknàamnà; rízgà.
 ~n maharbi *n.* bìrgá.
 magantsari *n.* d'kòntò².
 mageduwa *n.* gyògró .
 magen daji *n.* bòn; tànglà.
 magen tantal *n.* sòbò.
 magidanci *n.* c' b'ù; bùuc'téecné.
 magini *n.* máagè.
 magowa *id.* gàcgàcà; láglágá.
 magudana wani iri *n.* gyóocò.
 mahada *n.* m'sàtknà.
 mahada *n.* v' b'ápcò.
 mahaiifa *n.* yòn³.
 mahalbi *n.* táagè.
 maharbi *n.* tàgè.
 maganin ~ *n.* bìrgá.
 mahaukaci *id.* còscòsò;
n. làagò.
 mahaura *n.* m' tàdtádà.
 mahihita *n.* k'pèkè.
 mahiyin makeri *n.* ì'còbcò.
 mahuji *n.* v'còbcò; v'kélcò.
 mahuri *n.* kóocò.
 mai *n.* m'nèvé.
 ~ gida *n.* ká nù'bù.
 ~ girma *adj.* dámrá;
n. gátamgátmó.
 mai arafici *v.* kwèedè.

majina

- (mai) arziki *adj.* àyànyàná.
 mai da hankali *v.* kàakítú; kìmísí.
 mai da majina *vn.* fòdfòdò.
 mai dacewa *adv.* zígdiip .
 mai dadewa *n.* á'ùtù
 mai danko-danko *adj.* dàpridàpri;
adv. dàpdàpà.
 (mai) dukiya *adj.* àyànyàná.
 mai dushewa *ad.* dāntrām.
 mai dan dama *id.* lóglógó¹.
 mai dimaucewa *n.* m'kàlankànnà.
 mai jin yunwa kwarai *n.* tórhógò.
 mai kama da rogwan jeji *n.* gwèdè.
 (mai) kudi *adj.* àyànyàná.
 mai kurum *id.* bódo.
 mai kyau *n.* d'kèmcné.
 mai kosawa *adv.* hyòdhyòdò.
 mai shiru *id.* bódo.
 mai ya malale akasa *id.* nòin.
 mai yar kiba *adj.* hòzhòzò.
 maida *n.* síkú.
 maido *v.* místà .
 maidoda *v.* méstà.
 maiki *n.* sàkrà.
 mailami *adj.* còbòt.
 maimai *v.* místà .
 mai-mai *n.* ù'místà.
 maimakon *v.* swègé.
 maita *n.* sàbgù.
 yi ~ *vi.* làlgà .
 maitsima *ad.* ràkàkà .
 maiwa *n.* v'yàmprà.
 mai'yar kiba wani iri *adj.* bùgtùm.
 majajjawa *n.* vándò.
 majami'a *n.* k'còoc.
 majau *n.* ù'kyòksò.
 majayi *n.* ù'hàpó.
 maje (dabba) *n.* dògnò.
 maje (itace) *n.* gèn.
 majigi *n.* m'kòkó.
 majina *n.* k'gàhàrà; k'òlò¹.

- makadī *n.* d'dàccà; ká c'hìnà; wénè.
makaho *n.* pómà.
makale *v.* dòprè.
makamashi *n.* m'kòlgò.
makanta *n.* m'pómà.
makara *n.* d'bàklábnà .
makaranta *n.* mákárántá.
makarfo *n.* kwàalà.
makari *n.* hàbgú ; sákó ; vùrú;
zwàbà.
makata *n.* k'dàpà.
makero *n.* ù'génè.
makiyayi *n.* ká c'baté.
makodī *n.* d'kòró; d'kwèkkwèdú.
makoki *n.* ù'gónó; m'gwànà; s'kóbó;
rwàakù; wá.
makuba *n.* c'sàsè.
makudadde *adj.* sòmsòmò.
makwabci *n.* kán kómá.
makwancin zomo *n.* ìsgèèvè.
makwarwa *n.* òbkò; òbk-wèttàrwé.
makyarkyata *adj.* zàgzàgà;
adv. gàdgàdà;
id. bègbègè; gàzgàzà ;
kàpkàpà; tegtègè.
makagauciya *n.* k'ápcò.
makaki *n.* m'làlgà; m'làli.
makako *n.* k'gòntò.
makale *v.* hòon; kàglá.
makankari *v.* wèkdé .
makaram *adv.* gòngrèe.
makata *n.* k'dàpà.
make *id.* lákée;
n. v'lákká;
v. dwèpàrsnè; kàkmíi; làbàsá;
lávì; zinkdí.
makeke *n.* v'lákká.
makera .
uwar ~ *n.* híd àn témó; tàarú'nàzò;
témcò.
makeri *n.* d'hyón² ; zóogè.
kam makera *n.* dáacò.
~ya *n.* dáacò.
- makero *n.* ù'kyòksò.
makesu *n.* mèkmèk-hwèlá.
makil *id.* tètèbè²; tép.
makogwaro *n.* v'gòdò ; d'gòntò;
hàrù¹.
makoshi *n.* gógrò.
makulli *n.* d'kwéedè.
makwabta *n.* èssé.
makwakkwafi *n.* kánká.
makwarwa *v.* gútù ; tórámkò.
makwasa *v.* mùtúskù.
malafa *n.* d'kiki; k'màlhá.
mala'ika *n.* ák pùsùnì.
malam *n.* málàmà.
malam-budè-littafi *n.* péktàmpé.
malami *n.* máalà.
malau-malau *adv.* swàiswài.
maleduwa *n.* c'lòonó.
malkwasa *v.* mùtù.
malmala *n.* d'kwàagà; tàkcò.
malmalinni *v.* nàrgsá .
malmo *n.* wiimi.
mama *n.* d'dón; màamá .
mamakin abu *n.* sénó.
mamaye *v.* hùgúdkù.
mammaki *excl.* ká.
mammara *v.* gónmà.
mamulko *n.* báblá.
man shanu *n.* m'hyáaká.
mana *excl.* hábá¹.
mangaza *v.* kyòokó.
mangoso *n.* k'tóoká.
mani-mani *n.* dàká-rùmù.
maniyyi *n.* bàsámpùsámní.
manjagara *n.* v'zàagcò.
mankas *adv.* rés;
id. kák².
mankas *adv.* cébé.
manna *excl.* kàmà²;
v. dàpà¹.
manne *vn.* màglé.

manta

manta *v.* **bòtà²**.
 mantuwa *n.* **c'bólóbótò**, *see:* **bòtà²**.
 manuki *n.* **ì'sòotá**.
 manukin kalwa *n.* **ì'sòotá**.
 manya *n.* **ríkswàakà**.
 manya-manya *adv.* **bàngrà̀m**;
pro. **ámáká pùdùdù**.
 mara *n.* **ì'kwè̀elcò**;
v. **gònánà**; **ràkà**.
 mara gwíbi *ad.* **fè̀fè̀lè**.
 mara kauri *ad.* **fè̀fè̀lè**.
 mara kwazo wani iri *n.* **dákká d'batà**.
 mara ladabi *v.* **è̀lávskò**.
 mara laushi *ad.* **jàgàp**.
 mara motsi *id.* **bódó**.
 mara nauyi *id.* **hwè̀etèl**.
 marabe *n.* **v'kòlgò**.
 maragadì *n.* **ì'hyùkcù**.
 maraice *n.* **à'rímá**; **ù'yàatà²**.
 maraice kwarai *n.* **à'rìmtúp**
 maraici *n.* **m'kwìbí**.
 maran tuwo *n.* **d'kwàagà**.
 marar annuri *id.* **hwè̀kmèl**.
 marar karfi *n.* **gyòbó**.
 mararaki *n.* **ì'hyùkcù**; **ì'jò**; **ì'sòotá**.
 mararraba *n.* **c'hàtànkanà**.
 maratayi *n.* **v'pèzá**; **v'ràbó**; **v'ràpó**;
sàbó; **d'sàkó**.
 yi ~ *v.* **sábà**.
 maraya *n.* **kwìbí**.
 maredi *n.* **d'ná**.
 maregi *n.* **ì'hyùkcù**.
 mari *n.* **d'gònánkanà**; **kìmbìtì**.
 mariki .
 rashin ~ *n.* **d'kèzná**.
 mariri *n.* **gò²**.
 marke *n.* **hyùrù¹**.
 marmadi wani iri *adv.* **ràprápá**.
 marmadà *v.* **lèdé** .
 marmadì *n.* **làpká**.
 marmara *n.* **wín péetè**.
 marmari *n.* **ù'kàrè**; **k'kwèdé** .

mataran ruwa

marmaro *n.* **ù'péló**
 marmarwa *adj.* **zàpzàpà²** .
 marmasa *v.* **yágámkà**.
 marmashe *v.* **kwátámkà**.
 marmata *n.* **pèsmò** .
 marmatsa *v.* **sògàdsá**.
 maro *v.* **bàkàsá** .
 maroki *n.* **kán kónà**.
 marokin ruwa *n.* **cíncàr**.
 marowaci *n.* **yóndé**.
 marshe *v.* **gàgù** .
 marufin gora *n.* **d'zòpcò**.
 maruru *n.* **d'kwátkà** .
 marwa *v.* **gàgánkà**.
 mas *id.* **hás**.
 masa *n.* **d'kàkà**; **d'másà**.
 masa dai *v.* **kùdkcù**.
 masabi *n.* **v'kèstú**.
 masaki *n.* **cáagè**.
 masalaha *n.* **d'màmngò**.
 masara *n.* **k'hì hì cádgánà**.
 masassaki *n.* **sébgè**.
 masassare wani iri *n.* **bùlàbùlál¹**.
 mashasshara *n.* **c'hè̀mè**.
 masheka *n.* **ù'bàlá**.
 mashi *n.* **sàpó**.
 masinja *n.* **k'còmtè**.
 maso da *vt.* **hòdgtá**.
 masoki *n.* **k'éndè**.
 masomi *n.* **d'tàkà¹**.
 masu *n.* **ì'pitàlkà**.
 masu makoki *n.* **án wá**, *see:* **wá**.
 mata *pro.* **wá** ;
v. **gwèsé**.
 matakala *n.* **s'képó**; **v'lévcò**.
 mataki *n.* **s'képó**.
 mataki daya na tsani *n.* **v'bèdgcó** .
 matalauci *n.* **kòbnòcò**.
 matan mutum kabarin sa *n.* **gáagù**.
 matar kogi *n.* **dínkirí**.
 mataran ruwa *n.* **v'bèdàa**.

matasala *n.* *c'* **bótbótò**, *see:* **bòtà**².
 matashi *n.* **wà kèmpà**, *see:* **wà**³.
 matashiya *n.* **ròbgò**.
 matauni *n.* *k'* **gàgà**.
 matizgi *n.* *m'* **tàdtádà**.
 matoya *n.* *k'* **cùkú**.
 matsa *v.* **mòdò**.
 matsa da karfi *id.* **hòdhòdò**.
 matsa dai *v.* **pùktú**¹.
 matsakaici *n.* **àtèkátèkè**; *m'* **hònná**.
 matsarmama *n.* *v'* **cèná**.
 matsassen mafita *n.* *ì'* **kè**.
 matsattsaku *n.* **dàpà**⁴; **mádàmbóro**.
 matsattse *adv.* **mòdkskè**.
 matsefata *n.* *v'* **àbà**; *v'* **àmccékè**.
 matsefi *n.* *k'* **sàmbcú**.
 matsewa *adv.* **zíp**.
 matsewa wani iri *adj.* **kítíp**.
 matsi *id.* **bòp**.
 matsi wani iri *id.* **cwé**¹; **kyúrbút**².
 matso-matso *adv.* **pédé pédé**.
 matsoni *v.* **dòrònnó**.
 matsovaci *n.* **gèlgóngó**.
 matsu *v.* **mòdksé**.
 maya *n.* **pí**;
v. **gòsò**; **swègé**.
 aikin *~ n.* **m'gósó**.
 maya masa *v.* **gwèsé**.
 mayad da *v.* **váaktà**.
 mayafi *n.* *k'* **yàapà**.
 mayar *v.* **dòogtá**; **místà**; **púttì**.
 mayar da *v.* **gòokò**.
 mayas *v.* **dòogtá**.
 mayayi *n.* *v'* **zàagcò**.
 mayayya *n.* **kàbèkábèné**; *m'* **sèèkànté**.
 maye *n.* **mòlò**.
 mayewa *n.* *c'* **swègé**.
 maza *adv.* **mází**.
 yi *~ n.* **áté até**.
 mazakuta *n.* *d'* **sòvnò**.
 maza-mata *n.* **pèsmò**.

maza-maza *id.* **kákkákkí**.
 mazari *n.* *d'* **gìtì**.
 mazinaci *n.* **ómò**¹.
 mazo *n.* **déré**¹; **dòndóokà**; **zògrè**;
zòor gyózó.
 mazuga *n.* *ù'* **tàmà**.
 me *pro.* **yè**.
~? *excl.* **háan**.
 medi *n.* *v'* **gwènbè**.
 mene? *excl.* **háanyú**, *see:* **háan**.
 menene *excl.* **iyè**.
 mesa *n.* **òbál-pée**, *see:* **òblá**.
 metso *adj.* **cwèmèmè**.
 midir *id.* **záp**.
 mig *pro (question).* **yén**.
 miji *pro.* **wá**.
~ na n. **wári**.
~ nta n. **wáru**.
 mijin kadanya *n.* **zèmè**.
 mijirya *n.* **nècé**.
 mikewa *adv.* **rócócó**.
 miki *n.* *ù'* **làná**; *d'* **làglá**; **sàkrà**;
k' **tóoká**.
 miika *v.* **hàkàmsí**; **nàkàmsí**.
 miike *adv.* **pèèù**;
adv id. **kòin**;
v. **dàktá**.
 minshari *n.* **lónó**¹;
v. **s'lónó**.
 minti *n.* *v'* **míntì**.
 mirgine *v.* **bírgà**.
 mirgin-mirgin *id.* **gàlgàlè**.
 miri-miri *adj.* **kwékwéré**.
 misali *an.* *c'* **kwèsá**.
 mita *n.* *s'* **cèndò**.
 miya *n.* **hwúunàamnà**; *s'* **tò**.
~n kadi v. **bó**¹.
~r ganye n. **jábjábi**.
 moda *n.* *ì'* **kòkló**.
 molo *n.* *k'* **móoló**.
 mota *n.* *k'* **máatò**.
 babbar *~ n.* *k'* **mótà**.

motsa v. **nàmàsá**; **rùkù**; **vìgàmsí**;
zóbssà.

~ baki wani iri *adv.* **mògòl mògòl**.

motsi *id.* **bòkrò bòkrò**; **pitàl**.

alamar ~n rai *excl.* **ē**.

jin ~ *id.* **kògògò**.

~n daka *id.* **dùk**.

~n dīgan ruwan sama *id.*

kàkrà-kàkrà.

wani irin ~ *adj.* **còbòt**;

adv. **fyàl fyàlà**; **pèktèl**;

id. **bàbbàbbà**; **bèp**; **cècècè**;

cwávává; **dègdègè dīlòò** ;

fii; **kábát**; **kàkàkà**;

kòdkòdò; **kògòt**; **kòhòn**;

kòk; **kùgdùp**; **kùrùp**; **pàgát**;

pát ; **sòksòkó**; **wàgwàgà**;

zàgdzàgd;

v. **míngsì**; **swàin**.

motza v. **yàktá**.

movro n. **òbk-d'gwé**, *see:* **òbkò**.

mu *pro.* **cìn¹**; **cò²**; **cwán**; **nà²**.

mu tafi v. **yá¹**.

mucciya n. **hyùrù²**.

muci *adv.* **bùutàà**.

muduwa n. **kòmí c'kómá**, *see:* **à'kómá**.

mugun abu n. **kùngávyònvá**.

mugunta n. **v'dúmú** ;

v. **dùmú**.

mugunya n. **m'leclá**;

v. **léclà**.

mugunyar rana n. **hwèd yòndá**.

mujiya n. **hwàarì**.

mukamuki n. **ù'yámá**.

mukwiniya n. **c'kèklé** .

mulmula v. **bírgà** .

mulmule n. **d'bònkállò**.

mumuna n. **bòtà¹**.

munduwa n. **ì'kòmò** .

~n itace n. **cèkàn dòkò**.

muni *adj.* **yògdò**;

np. **dòm k à rímkà**.

muntsuna v. **kyótmò**; **pótámkà**.

murde-murde *id.* **gèngè-gèngè**.

murfi n. **k'làilà**.

murfin amya n. **v'sàktà**.

murfu n. **d'hòbcò**; **d'pécó**; **c'sàmà**.

~n da aka gina n. **d'sìpkcú**.

murhi n. **à'màtà**.

muri muri *adj.* **kwékwéré**.

murjani n. **c'mòrmòrò**.

murje v. **rùgúmkù**.

murkusa v. **ásmà**.

murmuje *vi.* **hyàaká**.

urmushi v. **mógtà**.

murna *an.* **c'zántká**;

n. **s'zákí**.

murnace-murnace *an.* **c'zántká**.

murshe n. **d'gèndsà** .

murtsunguwa n. **làlì**.

murya n. **v'gòdò** .

~ mai karfi n. **s'kwèenè**; **rèrgò**.

murza (ido) v. **kèksé**.

musanniya *id.* **sòkàd-sòkàd**.

musaya v. **sèsè** ; **sésó**.

mus-mus v. **gòm gòmò**.

musu v. **hyà²**; **làrà**.

yi ~n v. **m'hyóokò**.

musuniya *id.* **wàlwàlà**.

mutane n. **nètná**.

~n kwarai n. **c'sá**.

mutsu-mutsu n. **ù'sèksékè**.

mutuniya n. **ù'kècèkècè**.

mutsunniya *id.* **kècèkècè**.

mutu v. **úkù**; **wá**.

mutum n. **àrmá¹**; **nòcò**.

mutum wanda aka fi kula wa n. **d'bò**.

mutum wanda ya wuce 100 yrs n.

c'yòonò.

mutunci (ci) v. **càkàskà** .

mutuwa n. **à'wá**.

muzuru n. **bòn**.

N - n

- n *conj.* **n-**.
- n (m) *conj.* **-n¹**.
- n (pl) *conj.* **-n¹**.
- na *pro.* **àm**.
- na mijin kwarwa *n.* **dórfò**.
- na sha'anin mata *v.* **hòmò**.
- na'am *excl.* **á; yò**.
- nace *v.* **rwáasà**.
- nacewa *adj.* **còkáv nàyòmko**, *see:* **còkò**.
- nada *vt.* **àlkské**.
- nade *v.* **pùtù**.
- nai *n.* **v'neí**.
- najasa *n.* **c'wín**.
- naka *pro.* **ròvò**.
- nakassashe *n.* **d'rèbó**.
- nakuda *n.* **c'lèvgò**.
- nalokaci *adj.* **zíbtí**.
- nama *n.* **námá**.
 ~n daji *n.* **ù'gwée**.
 ~n kaza *n.* **cúkná; k'rìbì**.
 ~n rago *n.* **nám kyóomò**.
- naman jeji *n.* **bákká²**.
- namiji *n.* **àrmá¹; kwèsmé**.
 ~ gwauro *n.* **bòmésé**.
 ~n kaguwa *n.* **èckè**.
- namiya *n.* **púkpúknàamná**.
- namu *pro.* **á'cò²**.
- nan *adj.* **dwévé**;
adv. **táhà**.
- nan da nan *adv.* **v'dà v'dán**, *see:* **v'dà**;
id. **hàgàt; kákrá-kákrá**.
- nan da nan farmaki *id.* **gáp**.
- nan take *adv.* **gágsè**.
- nanata *v.* **hyàgská**.
- narkad da *v.* **nùzàsá; yàgàsá**.
- narke *vi.* **bálgúnù**.
- nasa *pro.* **c'rù**;
v. **évkà**.
 nashi kwai *v.* **d'dúkú**.
- nasara (kuwwar ~) *excl.* **hàbàbà**;
id. **hàmàmà**.
- nasari *v.* **s'lònó**.
- nashi *v.* **lòkò**.
- nashi-nashi *adv.* **kònkòno**.
- nas-nas *id.* **bònbonò**.
- naso *id.* **òs-òsò** ; **òs-òsò** ; **wàswàsà**.
 mai yin ~ *v.* **òsò**.
 wuri mai naso *n.* **sèm àvà**.
 yi ~ *vi.* **ònò²**.
- nasu *pro.* **á'nà**.
- nasuwa *v.* **kèkàsá**.
 rashin ~ wuri dai ya *adv.* **rèvkà-rèvkà**.
- nata *pro.* **c'rù**.
- nauyi *n.* **m'ní**;
v. **òtà¹**.
 mai ~ *ad.* **màndàmàn**.
 ~n lafazi girmamawar *v.* **hìkàmsà**.
 rashin ~ *id.* **fée**.
- nawa *n.* **k'lèpè**.
- nawa (mai) *id.* **tàk**.
- ne *v.* **lá¹**.
- nema *v.* **hàbà**; **hòbà²**; **sàbá**;
vt. **tònò**.
- ngo *v.* **hènè**.
- ni *pro.* **àm**; **mè**; **mí**; **rì**.
- ni da kai *pro.* **cìn¹**.
- ni zan *pro.* **mà³**.
- nika *v.* **nàmá¹**.
 ~ na uku *n.* **ù'hàdà**.
 ~n farko *n.* **ù'bàklá**, *see:* **bàkà**.
- nike *v.* **hògmá**.
- niki *id.* **mágmágá**.
- nikiki nikiki *id.* **mágmágá**.
- nisa *n.* **m'nàká**;
v. **nákkà**.
- nisa *excl.* **hèen**;
n. **d'hímú**;
v. **hìmká**; **úntù**.
- nitse *id.* **fàràp**.

niyya

niyya	v. gàràmskí .
noke	v. sútù .
noma	adv. tàrbá ; n. bòsà ² ; ù'gòvó . ~ ka kebe v. kècé . ~ wurin gado n. c'kwàagù . foro wuri ~ vn. m'kùlù ⁴ . ma nomi n. gòvgè . ~n ganya n. c'riità . ~n tsara na yammata n. v'gwé ³ . wurin ~n da yake bukata na biyu n. ù'mùutà .
nome	n. hyòkó ; v. gòvó .
nono	n. d'dón .
nufa	v. kwèkté .
nuka	v. pòò .
numfashi	n. s'hòbò ; v. hòbô .

rago

nuna	v. bùrkskú ; kwèsákà ; v phrase. ì kwèsákà ; vt. wègá .
nuna	v. wàgdá . ~ alaman jan abu kasa n. k'húkú . ~ alfarma n. c'kàndì . ~ bambanci an. c'kwèsá . ~ godiya n. c'púuknú . ~ gwanin ta n. hépó . ~ hali v. làràsá . ~ haushi v. sónúndèbè . ~ isa n. c'gwàgàmtà ; n an. c'màndrà . ~ mammaki excl. ká . ya ~ alaman karewa adv. ràngkà .
nunu	n. wàrwàrà .
nutsa	adv. dép .
nutse	v. yà ² .

O - o

o	excl. àmbarìi .	o'o	excl. é'é .
o o ni	excl. hàin ; míj wédwèdée .		

P - p

pita	id. pòtòtò .
------	---------------------

R - r

-r	conj. n- .	radada	id. pákrá-pákrá .
-r (f)	conj. -n¹ .	radadi	n. m'sàngà .
raba	n. m'kàakànsí ; v. bákrà ; kàakànsì ; káasá ; wànká ; wànké .	raderadi	v. zòmò .
raba tsaka	v. wànká .	rafani	n. ràngáv-nù'cón .
raberabe	an. c'kèkèkò .	rafi	n. gén ; kòorò ; k'kòrò . kan ~ n. híd àn gén .
rabo	n. ù'yòbó ; d'zwé .	raga	v. kwísí .
raba	n. mó ; c'mó . ~r dutse n. m'ribì .	ragaita	v. gàagù .
rababa	adv. pòkrò pòkrò .	ragan tsohuwa	n. àtróngà .
rabagwano	v. zúgkù .	ragargaza	v. còsò .
rada	v. hàpànká ; zòmò ; vt. vòsà .	ragaya	n. d'sàkó .
		rage	v. hàbà ² ; hèbé ; tàkbá .
		rago	n. kyóòmò .

rago (balu)

rago (balu) *n.* rùgmú.
ragowa *n.* m'sákó.
rahoniya *n.* d'bìrgà .
rahusa *ad.* k'lèvé.
rai *n.* d'póccò;
v. pòtò.
bacin ~ *adj.* nàam c'dèbè;
n. d'vergá .
sa ~ *n.* sákkù cón.
rai dore *n.* sàngà sàngà.
raina *n.* m'gínú;
v. gíná; ílkà.
raino *n.* d'kàmnà.
rairaye *v.* jà².
rairayi *n.* màrà.
rajiya *n.* lègè.
rak *ad.* gálgálá;
n. c'tà.
raka *v.* swí.
rakadi *adv.* ùbú.
rakaf *adv.* kwé¹.
raki *n.* k'gèlà.
rakoda *n.* tèp.
ra'kumi *n.* ràkúmí.
rakuwa *n.* gwèrgwéré.
rama *n.* v'bàzgnà.
ramame *adv.* pèktèl.
ramamme *id.* kwèmbèem; kwèntèem.
ramaniya *n.* weerdaku.
ramanniya *n.* kwá wèrèrè.
rambada *v.* còtánkà.
rambade *n.* c'pútú.
ramboshi *n.* kimbìtì.
rame *adj.* jàgtàl;
id. mèzèzè;
v. bùnù.
ramfai *id.* sám.
rami *n.* bìlòngnò; d'wà.
~n kibo *n.* Wàakibò.
yi ~ *v.* wèkdé .
ramuwa *n.* sòtòsò.
rana *n.* gùbàm d'hwén; d'hwén;
ì'hwén.

raushi, mai

faduwar ~ *adv.* hyòomàdhwén;
v. ríbgà.
randa *n.* k'cidi.
randam *n.* v'kyòorò.
randi *id.* sám.
ranga-ranga *adv.* ránkà ránkà.
rangwada *v.* bìitsí.
rani *n.* yàngávnìhwén.
rantabebe *adj.* sàngàm.
rantse *v.* cònká.
rantsuwa *n.* cònkò; hòbángízí;
hòbányànè.
rantsuwa da magiro *n.* zémkà
m'gilá.
ranwa *n.* s'gètà.
ranya *v.* gélk án kwèevè.
raraka *n.* ì'sòotá.
raratu *v.* c'gàagò.
raraye *v.* lèlé.
rariya *n.* i'jò.
rarraba ido *id.* gòrgòrò.
rarrafe *an.* c'kùcbù.
yi ~ *vi.* làlgà .
raruma kwace *adv.* firktip.
ras *id.* kàu²; kyòs .
rasa *v.* ròbá.
rasa ta yi ce *v.* tètè
rasa tacewa *v.* tètè
rashi *n.* d'ròbámà.
raso da *v.* háttà.
rassa *n.* bákánà.
rata *n.* d'rèbó .
rataya *adv.* rêmàa; ròotòò;
v. pàa .
~ sama da nisa *v.* hópsè.
rataya kasa-kasa *adv.* pàppàa.
rataye *id.* dìlòò .
ratse *v.* hàtá; hèté.
ratsi *n.* dùngú ; v'kèrèrò.
raunon acca *n.* c'wáalà.
rausaya *v.* bìitsí.
raushi, mai *adj.* lànkànkù.

rawa *adv.* tàgtàgà;
id. dàgdàgà;
n. hèvó.
~n jiki *adv.* nígnígí.
yi ~ *v.* hèvá.
rawaiya *n.* sèmbàrìtò.
rawani *n.* fúuì.
rawar (da) *adv.* dòngdòngò²;
v. kyósmò .
rawaya *n.* c'gòlçgóló, *see:* gòló;
pàrpágù.
rawaye *n.* c'dópó , *see:* dòpá¹; c'pútú;
v. dòpá¹.
raya .
a raye *v.* lásòkò.
raye *n.* m'hwèngcê.
razga *v.* tókskè.
razge *v.* làkàmsù.
rebu *n.* nwaak d'baɗa.
rediyò *n.* rédí'ò.
rede *v.* kwà³ .
refata *v.* kwáagà.
rega *v.* lèlé.
regargadi *v.* s'kòndòkòndò.
rema *n.* gèrà.
rero *n.* v'lòmò.
reshe *n.* k'ce; gámçò; v'zàtá.
reto *adv.* ràatàa;
id. dìgdìgì²;
v. dàngdàngù; gápàa.
yi ~ *v.* vintá.
yin ~ *id.* tòngtòngò.
ribdi *v.* bìdgsí; sòolá.
ribibi *id.* rìdìdì.
ridi *n.* hyòkó; hyòk zéegàmzèenè.
~ da shinkafa *n.* hyòkàn-bínyá.
rifa *n.* d'pìskù.
riga *n.* ì'kùsú¹.
~n mama *n.* kùsì c'dón.
tsofon ~ *n.* rágà.
rigakafi *n.* gàdgò .
rige *v.* bàakú.
rigima *adj.* ù'gèdgédè.
rilingine *n.* d'gàlhángnà.

rilinginta *id.* tázàl.
rigyangyato *v.* bàakú.
rija *adv.* kyùu².
rijiya *n.* d'dwà; d'gòogá.
rikici *vt.* pàlà .
rikita *v.* gágánkà.
rika *v.* kògárkò.
rika na biyu *n.* ù'gècmà.
rike *v.* bòpò ;
vt. sùpà².
~ kam *v.* sòmksá.
rike baki wani iri *adv.* hèkhèkè.
rike kankan *v.* kámtà.
rim *adv.* vùd; zúm.
rima *n.* bùkúrkù; m'ribì.
rimi *n.* d'kémprà; kòmgnò.
sabbín furen itacen ~ *n.* nàkò.
rimis-rimis *adv.* kàgàù kàgàù.
rina *n.* pòlà.
ringingine *adv.* tèez.
rintsa ido *v.* kwíntskà.
ritsa *v.* kètékè.
roba *n.* k'gwésèvà.
rodi-rodì *adj.* sìdksìdkù .
rogo *n.* d'róngò.
rojiya *n.* d'hànsù.
roka *v.* rìgà² .
roka *v.* kóná.
romo *n.* m'zàbá.
rowa *n.* d'yòn.
rubuta *v.* gèné².
rubutun garaje *v.* géndè.
ruBa *n.* ú'mú ;
v. épkà; pòò ; zàzkà .
rube *n.* k'zùgtá;
v. wàgdá ; zúgkù.
~ mai ruwan wari *n.* m'kóò.
rudan zuma *n.* swèemà.
rudwa *adv.* ròbòbò.
ruɗa *n.* ù'gòndò; c'pátpátò;
vt. pàlà .
~n shinkafa *n.* d'hòzá.

rufe *id.* **kánkàncì**;
n. **c'gùdtù**.
ruđu *v.* **c'pàlkà**.
rufa *v.* **sípkà**.
rufa wani iri *n.* **d'gwèdá**.
rufe *v.* **bitì**; **gwèdá**; **ròbànkà**; **sìrì**;
úbgù.
~ kanka *v.* **gwèdèsé**.
~ kofa *adj.* **kwì**.
rufeni *n.* **d'bè**.
rufewa *n.* **d'bè**; **bèd c'neta**, *see:* **d'bè**;
v. **tègé**.
rufi *n.* **à'bèmmè**; **dèbè**.
rugurguje *id.* **kwèu**;
v. **hògmá**; **rùgúmkù**; **yágámkà**.
ruhu mait Sarki *n.* **Hóràmd zèegskèi**.
rujiya *n.* **d'hànsù**.
rumbace *v.* **sìpàrskì**, *see:* **sìpà**².
rumbu *n.* **d'bè**; **ì'bìrgà**.
~n mata *n.* **k'kimksà**.
rumfa *n.* **k'rònhá**.
rumus *id.* **káu**¹.
rungume *v.* **àmà**²; **dàmàrsì**; **hàmtá** ;
hòktá.

runguza *vt.* **cùkù**.
runkwi *id.* **hyók**
runkwi-runkwi *id.* **káatá káatá**.
ruri *adv.* **rùdùdù**²;
id. **kyáin**.
rututu *adv.* **ribìbì**.
ruwa *n.* **m'hò**; **m'ho m'ho**, *see:*
m'hò; **kálà**; **ù'wàamà** .
karan watsa ~ *id.* **hwàp**².
motsin dígan ~n sama *id.*
kàkrà-kàkrà.
motsin ~n da ke gusu a kwari *id.*
bòbòbò.
~n da bai *n.* **m'rèsá**.
~n dauda *n.* **m'kóndí**.
~n fure *n.* **m'dóotòró**.
~n sama *n.* **mènkè**.
~n sama da safe *n.* **c'pòoknò**.
~n zafi *n.* **hòmán hwèlà** , *see:* **m'hò**.
~n zuma *n.* **c'sèn**.
~ruwa *ad.* **ròm-pòm** ;
id. **kééré**; **ròbróbó**;
v. **ógó**¹.
ruwa-ruwa *adj.* **càdcàdà**.
ruzu *ad.* **móco**.

S - s

sa *adj.* **zázgì**;
v. **hòpó**; **tàpá**¹ ; **tòpó**²;
vt. **dèlé** .
~ ciki *v.* **sògò**;
vt. **dèlé** .
~ lauma a miya *v.* **zàbà**.
~ ranar farauta *v.* **bànùgwé**.
~ shi barci *v.* **làvàsá**.
sa a mala *v.* **kùzàsà**, *see:* **kùzú**.
sa kai wani iri *adj.* **kìntàm nù'cón**.
sa sauwa *n.* **c'sàmà**.
sa su giya *v.* **épkà**.
sa'a *adv.* **ì'zìbkà**;
excl. **pírò**;
n. **ák pùsú**.
sa'a (maras) *n.* **v'lón**¹.

saba *n.* **d'vètámà**, *see:* **vètá**;
d'vètké, *see:* **vètá**;
v. **vètá**; **vètàsà**, *see:* **vètá**.
sabara *n.* **bùsámtón**².
sabbin furen rimi *n.* **nàkò**.
sabe *v.* **kwírámkà**.
sabo *adj.* **pòoyà**; **k'tàdì**.
sabon shiga golmo *n.* **ùvàúvú**.
saba *v.* **pàtrà** .
sabe *n.* **c'nàamángèdè**.
sabo *n.* **c'tòosò**.
sace jiki *id.* **lòc**.
saci *v.* **hivá**.
sadu *v.* **gità**¹; **ítká**; **ítkù**

safe

safe *n.* **m'zàna**.
 da sauran safiya *n.* **zànam-hòmgné**,
see: m'zàna.
 safiya ta yi *v.* **zánkà**.
 sagagi *n.* **k'lòbnè**.
 sagara *n.* **ròbó**.
 sagau *n.* **v'gùdù**.
 sage *id.* **kàksàl**;
v. **céndà**; **ù'kágdú**.
 sago *n.* **òblá**; **yàagcò**.
 sahaha *n.* **m'gâu**.
 sahihi *n.* **m'gâu**.
 sahu *n.* **v'kyòrò**.
 sai *part.* **sái**.
 saifa marabiya *n.* **k'dèhé**.
 saisaita *v.* **húrbù**.
 saiwa *n.* **v'gàarù**; **rízgà**.
 saka *vt.* **bàtó**.
 saka *v.* **bàdá**; **sòtòsò**.
 ~ cikin ruwa *vt.* **yàamsá**.
 sakaci *v.* **pàkdá**.
 sakaina *n.* **d'kòktò**.
 sakamako *v.* **sòtòsò**.
 sakata *n.* **d'róngáncé**; **v'sàkàtá**;
v. **sògmá**.
 sakayawa *v.* **tègé**.
 sake *n.* **d'làasá**;
v. **bàtèsé**; **bàtúsù**; **lásù**; **rèrà**;
vi. **vòdà**.
 ~ shawara *v.* **bílà**¹.
 ~ tashi *v.* **pàlkà**.
 ~ yi maimaita *v.* **sìssà**.
 sakewa *v.* **bàtèsé**.
 saki *v.* **bàtà**; **dìmà**².
 ~ jiki *adv.* **bàtà d'dán**;
v. **bàtúsù**.
 sakiya *n.* **s'dò**; **s'dò**.
 sakkwata *v.* **dwéklé**.
 sako sako *ad.* **rògrògò**.
 sako-sako *ad.* **d'yàasá**;
adj. **rwègrwègé**;
adv. **jàgjàgà**;
id. **bàgbàgà**; **yágyágá**;
v. **hyàllàa**; **rágtà**.

sangarmeme

sako-sako, mai *adv.* **rágdá**.
 safa *v.* **cà**²; **càasé**.
 safar zuma *n.* **c'jágrá**.
 saki *n.* **dòorò**; **k'sógcò**.
 safo *n.* **k'bàkà**; **còmà**; **k'págpágo**.
 salab *adj.* **càbàt**²; **còbòt**;
id. **gèmgèmé**.
 salaf *adj.* **nòdòt**.
 sale *v.* **séndè**; **sòpàsà**; **swàrktàp**;
swàtáp.
 salan maciji *n.* **k'sóplá**.
 salsalar *n.* **d'máccá**.
 sama *n.* **á'cònà**.
 a ~ *adv.* **tás**.
 can can ~ *id.* **wérwéré**.
 ~n ruwa *v.* **yàmpàa**.
 tashi ~ *v.* **bùgù**.
 samba re *adv.* **sèndsèndò**.
 same *id.* **hònghònò**.
 same (+ pro) *v.* **kùmá**;
vi. **kùmù**, *see: kùmá.
 same shi *v.* **kítkù**.
 sami (+ noun) *v.* **kùmá**;
vi. **kùmù**, *see: kùmá.
 ~ wuri *v.* **gámbkà**.
 sammako
 yi ~ *v.* **àtèsé**; **gàdèsé**.
 sammu *n.* **d'gàgè**; **kwèrcé**; **renó**.
 samu *v.* **kùmá**;
vi. **kùmù**, *see: kùmá.
 san nan *adv.* **sàa-nàn**.
 sana'a *n.* **à'yòmko**.
 sanda *n.* **k'ce**; **v'cé**; **v'sàngàmòoré**.
 ~ kartkatace *n.* **d'kòntò**¹.
 ~n girma na manoma *n.*
v'mágwírzi.
 ~n girman *n.* **cévaansòmò**, *see: cé.
 ~r fatan bauna *n.* **v'gàatnè**.
 sanda-sanda *adv.* **kwìgrìkwìgrì**.
 sanda *v.* **dèbá**.
 yi ~ *id.* **kwèkwèkwè**, *see: m'kwé;
n. **m'kwé**.
 sanduki *n.* **k'kwàtè**.
 sangarmeme *adv.* **rònkóm**¹.*****

sani *n.* s'nàpà;
vt. nàpà.
 ~ yare Dakarkari *n.* c'lélòjì.
 saniya *n.* nàamá.
 sanká *n.* kàkád c'swèn.
 sankace *n.* ù'zàgmò.
 sankame *adj.* kàgádkà;
v. célkà; ù'kàgdú; sélkà.
 sanke *v.* hàpká; káanà¹.
 sanko *n.* dàlmà; sàmbàsàmbù.
 sannu *excl.* kònló;
greeting. pòoc'kàlà;
v. pòosò.
 ~ dai *adv.* báadé.
 ~ kadai *greeting.* pòosbàadé.
 bi ~ *v.* gàbàsá.
 sannu sannu *adv.* sèèù tàgàp; tòin;
 tòn.
 ~ ba harshen wuta *adv.* mùkmùkù.
 sansana *an.* c'kòsmò;
v. kòsmá.
 sansomin *v.* céetkà.
 santawa *v.* pàpársà.
 santi *an.* c'gásrá.
 sanwa .
 ðakin ~ *n.* kùrk s'tò.
 sanyawa *v.* zùskásá.
 sanyi *n.* ù'túdú.
 ~-sanyi *n.* ù'tùptùpù.
 sara *adv.* s'kèmé;
v. sèpè;
vn. kàná².
 sarai *adv.* káp; kwé¹.
 sarakuta *n.* c'ménè.
 sarkuwa *n.* k'hàyo.
 saram *v.* vírvírí.
 sarari *n.* s'kárgí.
 ~n wama *n.* ù'kòkkó.
 sara-sara *id.* róbróbó.
 sarau-sarau *id.* róbróbó.
 sarauta *n.* k'bará; c'gòmò.
 sare *v.* sèpénkè.
 sargafa *v.* sàbtá.
 sarin jeri *adj.* cécép.

sariya *n.* ù'rigàmsà.
 sarke *n.* d'sìpì.
 sarki *n.* gòmò.
 ~n baka *n.* gòmùv táagnè, *see:* gòmò
 ~n noa *n.* mádàpcí.
 ~n noma *n.* dánwéré.
 ~n zaure *n.* gó d'kàbà.
 sarka *n.* rèzgnè;
v. gándàlkà.
 sarkafa *v.* kòltó; sàbtá.
 sarkafe *vt.* àlkské.
 sarke *v.* àmànkà; sàkànkà.
 sarrafa *v.* kàamsà.
 sarsar *id.* kyòròrò.
 sartse *n.* v'pètè.
 sasakai *id.* kàkálá.
 sashe *n.* ì'hwèdè.
 sassabe *an.* c'dwàakò;
v. zàgà².
 sassafe *adv.* nàmzànnàmzàná.
 sassaka *v.* pàgàsá; sèbè.
 sassake *id.* swàràp;
v. àkàskà.
 sassara *v.* hyàpá; jògtsó.
 yi ~ *v.* kèmgé.
 sassarya *n.* c'kèmgò.
 sassauce *v.* lèbssé.
 sassauta *v.* sòlàsá; yàgssá.
 sasum *v.* cwébé.
 sasume *n.* m'hwá.
 sata *v.* hìvá.
 sau .
 ~ biyu *adv.* a'illa, *see:* illà.
 ~ da yawa *adv.* àyàwádé.
 sauka *v.* cílkà; cizá; sèrèp; zògàskà.
 sauka *adv.* pùrùs.
 sauni *n.* sèmé.
 saura *n.* hyágmù; d'kèngé; k'úsú;
v. kùsú.
 bari ~ *v.* káltì.
 saurara *adv.* sáné;
n. k'kwèdé; s'làmà;
v. gáná; gánú c'cón; hòngá.
 rashin ~ wa *adv.* m'kwánknà.

sauryai

sauryai *n.* kèmpá; wà kèmpà, *see:* wà³; yàadàató.
 sauri *adv.* gàaz gàaz;
id. fèu ; hò²;
n. kwèèvé.
 mai *adv.* fâu.
 ~n girma na shuka *id.* làmplàmpù.
 ~n tafiya *id.* fyàu.
 yi ~ *n.* áté áté;
v. màzgsé.
 sauri (da) *adj.* hwâu ;
adv. fùt .
 sauri (mai) *id.* líp.
 sauro *n.* lântù.
 sawu *n.* jwékè.
 bin ~ *an.* m'kékó².
 sayaiya *n.* c'hwàalà.
 sayawa .
 wurin ~ *n.* bàc'hwàalà, *see:* d'ba.
 saye *vt.* wà².
 ~ da sayarwa *v.* cérfá.
 sayar (da) *v.* bàbbá.
 sayuwar marar duwaiyu *id.* sèdòo.
 sha *adv.* málse¹;
v. sò;
vt. sòo.
 ~n mama *v.* áśá.
 ~n mama da ciki *n.* zòzó.
 ~n wuya *n.* yáu d'kòbà.
 sha kauci *n.* cwèccwè.
 sha'awa *v.* zàngtá.
 shabuwa *n.* m'kwézigà.
 shafa *adv.* pòkpòkò;
id. wáp² ;
v. gwàansá; sùktú; sùkú¹;
 sùkù²; tàamá; tàktá ;
vt. vòsà ; vòsà .
 ~ baki *v.* rímsì .
 ~ mai kan ciwo *v.* lònkó.
 ~ wa kashin kaji *v.* àlà .
 shaftare *v.* sàpà¹.
 shagala da **an c'ru**, *see:* c'ru;
id. kìdkìdì .
 shagalalle *ad.* vyàvlàam;
adj. sàa.
 shagali *n.* v'dà ; hwèerámhwèè.
 shaho *n.* galmà; pà .

sheka

wani irin ~ *n.* pà ; pàa-púsú, *see:*
 pà; pàa hwelá, *see:* pà.
 shaida mulkin abu *n.* c'hyàmrí; làagáv
 gòmò.
 shakaf *id.* pép.
 shakala *n.* pákpákò; k'zóngá¹.
 shakashaka *id.* kádáp kádáp.
 shakka *adv.* tàdèédá;
n. hébó;
v. lànà.
 shakka (babu) *id.* kéng .
 shaƙa *v.* fùmú.
 shaƙe *v.* swéndsè;
vt. kàatá.
 shaƙuwa *id.* hákáp;
n. k'hákhákù; k'hákú.
 sham *id.* cávcává.
 shama wani kai *n.* v'zázázá.
 shamuwa *n.* kègè².
 shan-miya *v.* d'kwèblò.
 sha-nono *n.* ùsù².
 shanshani *n.* bègè; cwècàv ómnò;
 vègè².
 shanya *n.* c'gàngò;
v. gàngà.
 shara *v.* jágrà.
 sharandabo *n.* d'dúutú.
 sharbila *n.* d'dúutú.
 share *n.* sámbì sámbì ;
v. pínkà; zà³; záagà;
vt. wáagà.
 shawagin tsuntsu wani iri *id.* fyàa.
 shawara *n.* gyóntì.
 shazumami *n.* sòocsèn.
 shedari *n.* k'gwìn .
 shefe *n.* c'sòotá;
v. vávká.
 sheji *n.* c'hòngàmzán .
 sheka *n.* d'tàndì.
 shekara *n.* wè; wèè.
 shekaranjiya *adv.* hwéd dèhánd nè.
 sheka *v.* àlgá; càdà; gèlé; gèlgé.
 ~ da gudu *v.* tètété.

sheki

- sheki *id.* hàrhàrà.
 ~ walkiya *id.* yàlyàlà.
- shela *n.* d' bàsà.
- shema *vn.* kàrà².
- sheme *vn.* kàrà².
- sheshe *n.* kwèsè¹.
- shewa *id.* hàhàháayèè;
vi. kèklé.
- shi *pro.* dà¹; dān ; ì²; ín; kán; ò;
 óhò; ù; ún; ùnwá; vān;
v. gwèsé.
 ~ kadai *pro.* v' dān.
- shi ke nan *excl.* sí ké nán.
- shida *num.* cìhìn.
- shidā *v.* cilkà; zògáskà.
- shiga **wáp¹**;
id. kyárbát;
v. hyó¹; pèté; swàp;
vi. ùvā; ùvù.
 ~n sanyi ko zafi a jiki *n.* sùlsùlù.
- shiga uku *v.* révkà.
- shige wa mutum *v.* yáǎbà.
- shigi da fita *n.* c' hòngámzán .
- shillo *id.* pátàl .
- shimfida *v.* héesá; nàrgsá .
 shimfi-dadde *adv.* fyàf.
- shinge *n.* d' bàndà; hyón¹.
- shinkafa *n.* d' àcídàmāi; bényá.
 ~ da wake *n.* bínyànyàlà.
 dafuwan ~ *n.* bózrò.
 ridi da ~ *n.* hyòkán-bínyá.
- shirga karya *v.* gèccām c' kòlò.
- shiri *v.* kòpnò²; sàknà ; tàdbá.
 ba ~ *ad phrase.* à sàpsàpà.
 babu ~ *v.* gàrámsà.
- shiri (yi) *v.* zègá.
- shirim *ad.* firim.
- shiru *ad.* pàlùu;
n. c' kwirí²;
v. rèsésè.
 ~-shiru *adv.* bódbódó¹.
- shiru-shiru *id.* hwèrèrè;
v. sùmùmù.
- shirwa *n.* kálà.

soke

- shirya *v.* àmgá ; bàtksá ; dàansá;
 kàcbá; kùkàbsá; wàlgá; zègá.
 ~ rabawa *v.* kyàaká.
 ~ tsayuwa na kokawa *v.* gácbá.
 hadari ya shiriyo sosai *n.*
 v' rëndà-rëndà.
 ~iyen wuri *n.* dómò¹.
- shirye *adv.* hyòdhyòdò;
an. à' cègá.
- shisshigi *adv.* kòbrò.
- shiu *id.* wét.
- shiwaka *n.* hùrùn d' gàagò.
- shiya *adv.* táanló.
- shiyya *n.* ì' pòdè.
- shuđi *adj.* yòorò.
- shugabanci *adv.* hwìcì .
- shuka *n.* d' gó¹; ù' siisi;
v. gwà².
- shukaliya *v.* gàagù .
- shura *v.* sàdámse.
- shure *v.* mènákà.
- shure-shure mutuwa *v.* wàagsì.
- shuri *v.* bàtà .
- siffa *adv.* rómrómó ;
n. m' hyùkú; d' kàgcò; zèkrè².
- sintiri *n.* m' kwé .
- sirika *n.* c' ménè; mógrè.
- siriki *n.* mógrè.
- siriri *id.* kángám .
- sirit *adj.* pírit.
- siriya *n.* bàsnémà; dàpà².
- sisin kwabo *n.* v' dàri.
- siyaye *n.* k' mègmègè .
- so *excl.* gág c' dèbè;
v. céntká¹;
vt. tònò.
- sobarodo *n.* k' bàrktà.
- soja *n.* sóosè.
- soka *adv.* swéev;
id. kyòs ; pàràs;
v. còkò; sógóp; úvsi;
vt. kèlá.
- sokana *vn.* sògmò.
- soke *v.* dóokò.

soko *n.* ú'mú .
 sokosoko *adv.* pègpègè.
 sokai-sokai *adv.* hyàamú-hyàamú.
 sokoko *adv.* swàlám; təntràm.
 soma *v.* gòlámkò; òkò; tàkèsè;
vt. fáarà; hwésà; tàká¹.
 ~ tun da wuri *v.* kàtèsé.
 somai somai *adv.* hyàamú-hyàamú.
 somin tabi *v.* bàagá.
 soratadda *v.* gélámsá.
 sosa *v.* kwèelsé.
 sosai *adv.* káp; sòsái;
id. hàrù².
 shoshiya *n.* k'cèngà.
 soso *n.* d'sòsò; sùusú.
 soya *v.* òtò; páprà.
 sssabe *vn.* m'kùlù⁴ .
 su *pro.* à⁶; án¹; càn ; ìm; nán; sà;
 sán.
 ~ kadai *pro.* sánsán.
 su tashi *v.* épkà.
 subul *adv.* swàp;
id. pàt.
 suda *n.* sògdá.
 sudi *adj.* pìndpìndù.
 sude *v.* píndà.
 suka *v.* sèrèp.
 sukuku *adv.* kòzòzò; sùntée.
 sukurniya *id.* gwèdgbwèdè .
 sulale *v.* rèrèsé.
 sulaye *id.* hwèè.
 sulhu *v.* màmgá.
 sulhunta *v.* màmgá.
 sulmiya *id.* pít.

sulmuya *id.* hwèè.
 sululu *adv.* pòlòlò.
 sulum *id.* cùmbút.
 suma *ad.* gàdàmgbàdmù ;
n. s'hí; c'vílú;
v. vilá.
 sumba *n.* cóbtò.
 sumbwita *n.* c'sètà .
 sumul *adj.* pèrpèrè;
id. kázkázá.
 ~-sumul *adj.* mírmírí; pòrpòrò.
 sumul, mai *adj.* vàdvadè.
 sumulmula, na *adj.* m'nèkè.
 sun bambanta *ad.* bábámá.
 suna *n.* d'dìngá; kámri; màlmálé.
 suna da yawa *adj.* à 'kèpálkè.
 sundule *id.* pít.
 sundumeme *adj.* təntràm.
 sundundun *adj.* bírim;
id. bikím.
 sungumi *n.* sùngúmí.
 sunkuya *v.* kágá¹.
 suntum *adj.* mògòm; yògòm.
 suri *n.* d'gìgà²; d'órgò.
 surkami *v.* léclà.
 surutu *n.* d'gúdgù ; à 'hòrmò; ù 'jòòù;
 ù 'láláká¹; ì 'òzé;
v. mòokó .
 susanci, yi *v.* kyósmò .
 sutu-sutu *id.* pím.
 suu *id.* hàuu.
 suwa *pro.* tá¹; tən.

T - t

ta *pro.* ì²; wá ;
v. kítkù;
vt. lègsé.
 ta da *v.* bèngsá.
 ta haka nan *adv.* táanló.
 ta'aziya *n.* d'kónlò.

taba *adv.* pákpáká;
n. ù 'gàn ; táabà.
 taba jiki *adj.* ùtù
 ta-banjama *n.* c'èmlò.
 tabarma *n.* bakazowa.

tabbata

tabbata *v.* **cèegsá; vèdsá.**
 ~ce *id.* **kéng** .
 tabki *n.* **k'bàn**.
 tabo *n.* **v'kùdú**.
 taba *vt.* **dòvò**.
 tabarya *n.* **kúncù**.
 tabo *n.* **c'ròpò**.
 tada *v.* **dòosó**.
 tadi *id.* **lwain**.
 tadiya *v.* **àrà**.
 tafasa *adv.* **sàlsàlà;**
v. **báltà; pú¹**.
 tafasa har ya zube *v.* **gé¹**.
 tafashiya *n.* **lègálè**.
 tafi *n.* **dàksò;**
vi. **nòkà; tóo¹**.
 ~ da nisa *vi.* **rwáagà**.
 ~ gida *vi.* **gyá**.
 ~ gidan wani domin fada *v.* **mòlà**.
 ~je kawo *v.* **gàb òmò**, *see:* **gàbà**.
 tafe domin *v.* **làvà²**.
 tafiya *ad.* **dàprè-dàprè; màndàmàn;**
adv. **rigrèrigrè;**
n. **bàalá; m'bàalà;**
v. **hàgçà** .
 ~ baya *v.* **térgà**.
 ~ da motsi *adv.* **rógdórógdó**.
 ~ irin na kura *id.* **làdò làdò**.
 ~ murde-murde *id.* **gèngè-gèngè**.
 ~ shiru-shiru *id.* **hwèrèrè;**
v. **sùmùmù**.
 ~r kare *adv.* **jókjókó¹**.
 wata irin ~ *adv.* **míglá-míglá; páatá**
páatá; wigrì wigrì; yàkrè
yàkrè; yàksà yàksà;
id. **dákác-dákácé;**
mèmemè;
v. **dákárcò; swáaliswáali;**
zòrksé.
 yi ~ *v.* **déklè²** .
 tafiyar da *vi.* **nóktè**.
 tafki *n.* **k'dwà; ù'kùbú**.
 taf-taf-taf *id.* **dàprà dàprà**.
 taga *n.* **d'windo**.
 tagayyara *n.* **d'kòbá** , *see:* **kòbà¹**.
 tagulla *n.* **kòm k gyózkne**, *see:*
k'kòmò; zón.

tama

taguwa *n.* **ì'kùsú¹; tágù; ì'tágù**.
 tagwaye *n.* **wàarúsù**.
 taho *v.* **lâu; tón**.
 taimako *n.* **gàdgò ;**
v. **gàdgá**.
 taitai *n.* **k'péipéi**.
 taka *v.* **lèvé**.
 ~ sansan *v.* **jákrà**.
 ~ zo tori *adv.* **kàgàggà**.
 ~wa kamar tsanda *adv.* **zék zék**.
 wata irin ~wa *id.* **dèk**.
 takaba *n.* **bùtàm c'bòmà; kòbà²;**
v. **bòmà²**.
 takalma *n.* **ù'kàatá**.
 takanas *adv.* **dàin**.
 takanda *n.* **tákàndá**.
 takara *n.* **s'làrà;**
v. **sàpà²**.
 takarda *n.* **k'vá** .
 taki (babban) *id.* **lâun; lèun**.
 takkyate *n.* **k'zóngá¹**.
 takobi *n.* **k'vàná** .
 takunkumi *n.* **k'làbà**.
 takura *adv.* **kwègbòò;**
v. **àlbá**.
 takwara *n.* **d'kámánté**.
 takwas *num.* **yáarù**.
 takai *v.* **ràsá**.
 takanda *n.* **kwírkwíryá**.
 takarkare *v.* **tègdé** .
 tala *v.* **lònónkò; pàaté¹**.
 talabiya *n.* **m'lwàdè; d'lwàdsè**.
 talatin *num.* **d'kwèzàn óopá**.
 talauci *n.* **c'kòbnòcò**.
 talge *n.* **ù'gòndò**.
 talibambam *n.* **kùgádgúpù; mádi**
mádi.
 tallafa *v.* **dáksè**.
 tallafi *adj.* **d'kòbà;**
n. **c'bàté**.
 talli *id.* **hàrhàrà**.
 tam *id.* **kwíng** .
 tama *n.* **ù'kàgà²**.

tamanin *num.* kwèc-náasè.
 tamat *n.* c'tàabó.
 tamata *n.* v'swá.
 tamba *n.* mágùgù.
 tambaya *v.* ìpká; ìpkú.
 tambayo *n.* ìpkú.
 tambo *n.* d'dwéesè.
 tamilo *adj.* jángjángó;
adv. pèkàdpèkdò.
 tamoji *v.* wèdmèl².
 yi ~ *v.* kwétámkè.
 tamowa *n.* d'pótó.
 tamu *n.* tàzgná.
 tamukke *id.* hwèmbèm.
 tamule *id.* lèdòò .
 tana *n.* twèkrè.
 tana da *v.* cì.
 tanadi *adj.* m'kègá.
 na ~ *ad phrase.* à sàpsàpà.
 tandara *n.* ùsù².
 tande *n.* ù'láná;
v. d'pàktà.
 tandà *n.* s'dwàtàmse.
 tangadi *adv.* wàatàwàatà; yángà
 yángà .
 yi ~ *ad.* tènèdèm.
 tangal *adv.* zébé.
 tangaram *adv.* kwándás;
id. kyádás.
 tangori *n.* d'gìtì.
 tanka *n.* v'kàkcò.
 wata irin ~ *n.* ì'gàdè; ì'gàté.
 tankade *v.* sìktá; zèkté.
 tanke *adv.* hòdò; kíng;
v. zíngà.
 tankwa *n.* cèetá.
 tankeshe *id.* mòdódò.
 tankwara *v.* ábá; dáská ; kòdòsò; kùgú.
 tankware *v.* nàdá.
 tankwasa *ad.* gàndàl;
v. dèkèsé.

tantabara *n.* tántábàrà.
 tantani *n.* k'làilàì.
 tantauna *v.* yàkàmsé.
 tapshi, mai *adj.* lààtlààtu.
 tara *v.* kàrgsá; mèrá ; mèransà,
see: mèrá;
vt. vá.
 tara (da) *v.* mèrá .
 tara (9) *num.* dóorè.
 taram *v.* kàtá.
 taramma *v.* kítíkì.
 tarar (da) *v.* bitú.
 tarara díga *v.* wáákà.
 taras *v.* gítá¹.
 tarauniya *n.* óbò; ògò-púsú, *see:* ògò².
 tarawa *n.* zwégé
 tarba *v.* bédá; bègá¹ ; d'gwà².
 tarbace juce *n.* táló.
 tare *adv.* píprí ;
v. gédgà.
 tare (ci) *v.* bègá¹ .
 targade *n.* d'yábksè.
 tari *n.* d'kùsù²; d'mòtò; òlò¹;
v. rózgà.
 ~n doya *n.* d'kwìirù .
 tarihi *n.* tàríhì.
 tarkace *n.* káyá.
 tarko *n.* d'hákò; v'làwàlává.
 tarmazaizai *adv.* fàgn.
 tarnaki *n.* k'dàngò.
 taro *n.* d'bùgù; d'kàrgà; d'mèrá;
 d'rògàncó.
 tartsatsi *ad.* pàzàzzà;
n. bàtkàbátká.
 taru *n.* k'dùvú.
 tarwada *n.* làbà².
 tarye *v.* bègá¹ .
 tas *adj.* zángràm.

tashi *adv.* **jàktàl**;
id. **háp¹**; **kùuìn**; **lwàin**;
n. **m'gàngà**;
v. **èlávka**; **élvà**; **rénkà**; **tó¹**;
yàpávkà; **zàgà²**;
vi. **ùnú¹**.
 ~ da fushi *v.* **pàpká**.
 ~ da wuri *v.* **àtèsé**.
 ~ sama *v.* **bùgù**; **zèngà**.
 fadī ~ *adv.* **héerè héerè**.
 ~n fata ayatsa a kumba *n.* **v'hònsè**.
 ~n tsuntsu *adv.* **fyàffyàa**;
id. **fàa**.

tasiri
 yi wa ~ *vt.* **vòsà**.

tatil *ad.* **ròmpóm**;
adv. **rómromó**;
id. **kíwng**; **pás¹**;
n. **d'cigí**.

tatsuniya *n.* **kòlò²**; **mísàmí**.

tattakawa *id.* **kyàurà kyàurà**;
n. **s'kimksi**.
 ~ cikintabo *v.* **bòcèbòcè**.

tattaruwa *id.* **kwìncì kwìncì**.

tattauna *n.* **rìgà**, *see:* **rìgà²**;
vi. **làlkâ**.

taubashi *n.* **d'lòmó**.

tauna *id.* **cákám-cákám**; **cwák-cwák**;
vt. **táa**.

taune *v.* **tàamá**.

taura *n.* **gògà**.

taurare *v.* **gàlà**.

tauraro *n.* **kébà**.
 taurari *n.* **Cíhìni**.

taure *n.* **bìikí**; **dùgùzâu**.
 ~n sarauta *n.* **gwèláv-c'gòmò**.

tausa *v.* **dàa²**; **kyà**; **kyù**; **lèpè²**; **lò**; **nà**.

tausayi *n.* **m'zèi**;
vn. **m'zai**.

taushe *v.* **bàglá**; **dédgà**.

taushi *adv.* **dùmdùmù**.
 mai ~ *adj.* **bòdbòdò**; **còròs**;
adv. **tàntànkù**.

tautau *n.* **k'ákù**.

tauyaye *adv.* **pìtlí pìtlí**.

tawatsa *n.* **zàgzágè**.

taya *n.* **k'taya**;
v. **àkàskà**; **cúnkù**; **lònónkò**;
pàgàsá; **sòlàmsà**.

taya ni goyo *n.* **cèv-gòngò**; **kùutkù**.
 ~ ni raino *n.* **cèv-gòngò**; **kùutkù**.

taya ni shiga *n.* **v'bèdgcó**.

tayi *n.* **d'rwaasi**;
v. **cùnù**; **màgà**.

tazge *v.* **héekè**.

tazniya *v.* **dàmà²**.

teki *n.* **k'bàngó**; **dàgnò**.

teku *n.* **m'sá**.

tilas *adv.* **àngàù**; **dúutú²**; **wèdwèdè**

tilasta *v.* **dóolè**.

tilasta *n.* **káksà**.

tim *id.* **pím**; **pìp**.

tim tim *id.* **kyúk kyúk**.

tinjim *adv.* **tèktèkè²**;
id. **ròom**.

tir *excl.* **tád**.

tiriji *v.* **àrà**.

tisa *v.* **ì'lòvé**; **pòolá**.

tishi *v.* **pòolá**.

tittirna *adj.* **báttármà²**.

tizga *v.* **sóodà**.

tofa *n.* **v'còpà**;
v. **cìpsá**.

toge *adv.* **tàdètàdè**.

toho *ad.* **fìrim**;
n. **v'súmú**;
v. **d'písú**.

~ sabo *ad.* **tòdtòdò**.

toka *n.* **m'rìnà**; **m'tón**.

tokare *v.* **bègá¹**; **sàpà²**.

toka-toka *ad.* **hyúnkhyúnkù**;
adj. **jùkjùkù**.

toliya *n.* **dòrkó**; **u'gàmbà**.

tona *v.* **bètké**; **vèktá**.
 ~wa asiri *v.* **pèekò**.

tono *v.* **bètké**.

toshe *v.* **lèné¹**; **zòpó zwèpé**.

toshi *n.* **c'púuknú**.

totsiya *v.* **gágská**.

totuwa

totuwa *n.* **dèbè**; *k'***vèró**.
 tou *excl.* **hè**; **hèe**.
 toyi *an.* *c'***dwaàkò**.
 tozali *n.* **mágwídí**.
 tozo *n.* *d'***kòné**.
 tsab *adv.* **hyòngré**;
id. **myá**.
 tsabtace *adj.* **pézpéze**;
adv. **kwézkwézé**;
n. *d'***hàré**.
 tsada *n.* **mòrmòrò**.
 mai ~ *ad phrase.* **òlk táu**, *see:* **òlò²**.
 tsafi *n.* **cèpkò**.
 tsaga *n.* **hómá**; *v'***pàná²**;
v. **bàkáná**; **bàkárkà**; **pèlè**;
sàtá;
vi. **pànká²**.
 tsage *v.* **bàkrà**.
 tsagiya *n.* *v'***kwàn-dókò**; **sámknihwén**.
 tsai da *v.* **cìlksá**.
 tsaida *v.* **évsè**.
 tsaike *n.* *d'***kàgà²**.
 tsaka *n.* **máléndmò**; **málèndùsù**.
 tsaka *n.* *d'***tèkè**.
 dan ~ *n.* **dòkv k'ya**, *see:* **dókò¹**.
 ~r kai *n.* **k'pámpámá**.
 tsakanin *n.* **míi**
 tsaki *n.* **bàkà**; **càkà²**; **còbtò**;
v. **còbtà**.
 tsakiya *id.* **gàzgàzà** ;
n. *à'***tèkè** .
 tsala-tsala *id.* **cávcává**.
 tsaleliya *adv.* **hwáng hwángó**.
 tsalle *id.* **mát**;
n. *d'***òbcò**;
v. **bèké²**; **màkà**.
 ~n kwadó *v.* **tándàa**.
 tsame *v.* **àvgá**.
 tsami *n.* *ù'***wàamà** ; *ì'***zàgé**.
 tsamiya *n.* **làalé**; *d'***làalé**.
 tsammani *adv.* **tàdéedá**.
 tsanani, mai *adj.* **gáng**;
n. **kàhúré**.
 tsanda *adv.* **zèkrè¹** .

tsawata

yin ~ *v.* **péerè**.
 tsane *v.* **hùlù** .
 tsanki *n.* **sámk s'còtà**;
v. **gútkà**.
 tsantsan *v.* **zíngskì**.
 tsanwa *adj.* **yòoró-c'vá**.
 tsanwaka *n.* **àgâu**.
 tsanwa-tsanwa *ad.* *ù'***hàbdú hàbdò**.
 tsap *adv.* **gáav**;
id. **kám**; **kèev**.
 tsar *id.* **kèev**.
 tsara *n.* **bòské**; **cáará**; **gàkké**;
gùdàgùdá; **gùdnù**; **hwèngàd**
gàadèrà; **nàamná**; **rókmónò**;
*c'***tèkè**; **yàa dóknò**;
v. **àmga** .
 ~ a golmo *n.* **hyámkálá**.
 ~ a wurin golmo *n.* *d'***hò**.
 ~ na gado na yammata *n.* **dùkkí**.
 ~n golmo *n.* **hwèngàd gòmò**.
 ~n juna *n.* *v'***kèmé**.
 tsaraba *n.* *d'***gwà¹**.
 tsarance **hávkan wàntá**;
n. *c'***rèsè**.
 yi ~ *vt.* **pàlà** .
 tsararawa *n.* **bòn**.
 tsari *n.* **hyunhyun**;
v. **còcàbsá**.
 tsarma *v.* **yágska**.
 tsartuwa *n.* **téicànkwèdé**.
 tsatsa *n.* **sáasà**.
 tsatsaye *ad.* **gànéne**.
 tsatso *n.* **cwèc vǎnnàatà**.
 tsattsafi *n.* **còpú pélkà**, *see:* *ù'***còpó**.
 tsattsaga *v.* **dòkò²** ; **kyùktú**.
 tsattsewa *adv.* **fâu**.
 tsaurare *n.* *d'***kítú rákráknà**;
v. **kyútúrkù**.
 tsaurava *adv.* **hòdò**.
 tsaurin ido *n.* *m'***góngónò**; *m'***tàsì**.
 tsautsayi *n.* **nàamàd hwén**.
 tsawa *n.* *v'***rádó**.
 amon ~ *n.* *v'***ténó**.
 tsawata *v.* **kàagá** ; **kànkásá**.

tsawatawa

- tsawatawa *v.* **hàagsá**.
~r shaho *excl.* **hâ¹**.
- tsawo *id.* **zwàlám**;
n. **à'yù**; **m'zìsá**.
~ sama *adj.* **tálálá**;
adv. **swàplàam**;
id. **tólóló**.
~ tsap *adv.* **cwáav**.
kara ~n sa *v.* **zìsásà**.
nun ~ *id.* **gwáp**.
- tsawo (da) *v.* **ì'zìssì**.
- tsaya *adj.* **hèndèm**;
v. **èskà**;
vi. **èsá**.
~ daga nan *v.* **címá**.
~ daidai *v.* **tògdá**.
~ nesa don tsoro *v.* **cwagkà**.
- tsaye *ad.* **gyòngrèe**; **hàd**; **hèdgnòo**;
hèpòo; **kyàkòo**; **rádádá¹**;
adj. **gècmál**; **jàndàl**;
adv. **dàs**; **gwèin**; **kódgnòo**;
rórè;
id. **dwèez**; **gálámpáa**; **gèev**;
gwàk; **gyót**; **làdòo**;
n. **d'èsò**; **m'gàngà**;
v. **kàgdá**.
~ tal *adv.* **zèed**.
tashi ~ *v.* **rwáasà**.
tsayuwa ba komai saye ga jiki *id.*
zàad.
tsayuwa da kaya *id.* **dìgmèe**.
tsayuwa nan take *adv.* **gât²**.
tsayuwa ramamme *id.* **kyàksàl**.
- tsayi *n.* **m'zìsá**.
- tsayuwa wani iri *id.* **lèdòo**.
- tsefa *n.* **k'dèhé**.
- tsegumi *n.* **s'lúklúkù**;
v. **s'rukrukú**.
- tseifa *n.* **d'kàn**.
- tserar *n.* **ká d'gwáamà**, *see:* **gwáamì**;
v. **gwáa**; **gwáamì**.
- tsere mai gona *n.* **làgpúsú**, *see:* **làgù**.
tsere maigona *n.* **yàawíndá**.
- tsiba *id.* **dóngdóngó**.
- tsibi *n.* **d'kwíirù**;
v. **rózgà**.
- tsibiri *n.* **à'tèkè**.
- tsiga *v.* **kèdà**.

tsiri sama dirkokoniya

- tsigi *n.* **cògcògò**; **úncùvù**.
- tsila *n.* **kàa³**.
- tsillumá *id.* **kyúrbút²**.
- tsilum *id.* **tàndàm**.
- tsimi *n.* **k'épcò**;
v. **kègá**; **tèlké**.
- tsinduma *v.* **kòbó**.
- tsini *ad.* **gyónónó**;
n. **lómó**;
v. **révtkà**.
- tsinka *v.* **káa¹**.
- tsinke *id.* **mùdùt**;
vi. **kàsá**.
~ nan da nan *id.* **kák**.
~ wa farat daya *id.* **kát**.
- tsinkeke *n.* **c'kèmpá**.
- tsinkewa *v.* **rèngkè**.
- tsinta *v.* **dégálkè**; **kápsà**; **kèkà**.
- tsintar *n.* **dìmílmílù**.
- tsintsirit *v.* **táakkwé**.
- tsintsiya *n.* **vèsó**; **d'zàgò**.
~r fadama *n.* **hyòdò**.
wata irin ~ *n.* **s'yóodò**.
- tsintuwa *an.* **c'kúmú**.
- tsira *adv.* **jàdàdà**;
n. **v'súmú**;
v. **pòtá**;
vt. **kùlú²**.
- tsire *n.* **v'cìré**; **c'pòtkà-pòtkà**, *see:*
pòtá;
v. **úvsi**.
- tsire-tsire *n.* **hàlsá**.
wasu irin ~ *adv.* **jèjjèjjè**;
n. **dòdgò**; **dùuhù**; **gàgmóló**;
gàhámà; **d'góngónò²**;
hòmbò; **v'hwènyàlà**;
kàlwà; **mágémpá**; **pèktè**;
tèbtèbè¹; **v'yál náamà**;
zànáwá.
- tsirga *adj.* **dóvdóvó**;
adv. **càlcàlà**;
v. **cídmà**.
- tsirgagiya *n.* **v'róngà**; **v'yóngà**.
- tsirge *adj.* **dóvdóvó**.
- tsiri *adj.* **dóvdóvó**.
- tsiri sama dirkokoniya *n.* **d'fèccé**.

tsiriri

tsiriri *id.* **cévcévé**;
n. **s'tée**.

tsirma-tsirma *adv.* **rikàa**.

tsiro *n.* **ú'mú** .
~ ma yado *n.* **k'lòonó**; **òlkàcì**; **ònó**¹.
~ mai kaya *n.* **gàgmánkà**.
~n haki *n.* **húulàgù**.
~n kabewa *n.* **kètè**².

tsiruku *id.* **mòdódò**.

tsirya *n.* **kólkólò**².

tsitaka *n.* **d'gétta**.

tsi-tsi *id.* **cwíi cwíi**.

tsiwa *n.* **còbtò**; **m'jàdà**; **s'rèmrémè**.

tsiyaya *v.* **pàtà**².

tsofo *n.* **kóngómá**; **mànkà**; **á'ùtù**.

tsofon *adj.* **ùtù**

tsofuwa *n.* **kóngómá**.

tsoka *n.* **v'pòní**.

tsokana *n.* **s'tàkà**;
v. **c'dwèvlè**.

tsoma *v.* **zàbgá**.
~ hannu *v.* **hyàpá** .

tsone *id.* **kyòs** .

tsoratadda *v.* **gèlàmsà**, *see:* **k'gèlà**.

tsoro **gélkà**, *see:* **k'gèlà**;
n. **v'gèlà**; **ràkàsà**².

tsotsa *v.* **hàdgá**; **swàa**.

tsowa irin na bera *id.* **cwèecwèe**.

tsubbu *n.* **m'gilà**².

tsuce *v.* **bèsékè**.

tsudu *adj.* **kálkà**.

tsufa *n.* **c'mànkà**; **c'sètà** .

tsuge *n.* **lémsò**.

tsugu *adj.* **kègrú**.

tsuguna *adv.* **dwìtrii**;
v. **kwègdé**.

tsuguno *adv.* **jàkrèe**;
id. **kwéf** ; **zòob**.

tsuguwa *n.* **v'rómgó**.

tsuki *id.* **ròom**.

tsumagiya *n.* **v'cé**.

tsumbure *v.* **kákkà**.

tsumma *n.* **d'hápká**.

tula

tsungula *v.* **dòrònnó**; **kyótmò**; **pótámkà**.

tsungur *adv.* **hélknée**.

tsuntsu *n.* **nèmà**; **sémbàrè**.
wani irin ~ *n.* **bádgùrá**;
bòlg-c'góló; **cóntó**¹; **déngè**;
dingó; **gèngè**³; **hèekùdòrò**;
hóotùhòrù; **kàayàlà**; **kác-**
hyàamù, *see:* **kàcì**;
kwèetámkwè; **mákyòncó**;
pèntà; **tìitíikù**; **úncùb-**
rímúní; **wéyàwéyà**; **wèrgè**;
zàngái; **zìngó**.

wani irin karamin ~ *n.* **tèe**².
wani irin ~n ruwa *n.* **siriàvà**.

tsutsa *n.* **dàkánmáyumù**; **màjòzò**;
zómò¹.
~n dankali *n.* **gìgnì**.
wata irin ~ *n.* **dàká-rùmù**; **hàdá**²;
zómvan vùkù.

tsuwe *n.* **d'nàagò**.

tubali *n.* **d'kúnkú** .

tubani *n.* **d'gádbá**.

tubulluki *id.* **kwáktál**.

tubura *ad.* **hàd**;
n. **k'bùcú**.

tube *vt.* **hyàlká** .

tud da *v.* **cìpsá**.

tudu *n.* **d'sèmè**.

tufaniya *n.* **k'gwìn** .

tuge *v.* **òmgó**; **vùgù**.

tugunya **bùumàm yón**.

tuhuwa *v.* **zókkò**.

tuje *n.* **hwìngí**; **káckàlà**;
v. **lònò**²; **tòkò**.

tuki *n.* **híd sipì**.

tukuici *n.* **d'kòbò**.

tukunya *n.* **ì'dòrò**.
~n al'ada *n.* **gwab badam en**.
~n miya *n.* **dòrí stò**.
~n taba *n.* **dòrò**.

tukurwa *n.* **v'kènbè**.

tuka *n.* **làkcù**;
v. **làktá**.
~ tuwo *n.* **pèesò**.

tula *id.* **dóngdóngó** ;
v. **rózgá**.

tuli *n.* **dómbá**; *d'*kùsù²; *d'*kwicbì.
 tullì *id.* **dâal**.
 tulluwa *n.* **búkkádlúudù**.
 tulu *n.* *d'*bímá¹; *ì'*bímá¹; *k'*cidi.
 karamin ~ *n.* *ì'*gàdù .
 tuma *n.* **vùkù²**.
 tumaki *n.* **kyóomò**.
 tumatir *n.* *d'*tùmatù.
 tumbi *n.* **àbù**; *d'*bàtà; *k'*bàtà; *k'*bùcù;
 *d'*gèdá.
 bakin ~ *n.* *c'*zàrà .
 tumbudò *adv.* **hwàsàssà**.
 tumbul *adv.* **rék**.
 tumbuke *v.* **òbò** ; **vùgù**.
 tumfafiya *n.* **púkpúkù**.
 tumfus *n.* *s'*gáagò.
 tumfusa *v.* **pòolá** .
 tumuku *n.* **sòmò**.
 tun tuni *ad.* **dèhnê** .
 tuna **i bákkà me**, *see:* **bàkàsá**;
 n. **gwìgbí**;
 v. **bàkàsá** ; **pérámkà**.
 tunani *n.* **kèkbò**.
 yi tunani *v.* **kèkbá**.
 tuni *v.* **pàntá** .
 tunjere *n.* **kwàanà²**.
 tunkiya *n.* **kyóomò**.
 tunku *n.* **bìcù**.
 tunkur *adv.* **zìgdìp** .
 tunkus-tunkus *adv.* **sássa¹**.
 tuntù *n.* *d'*càgà; *d'*làngú.
 tuntube *v.* **kàtrà**; **pàgìsí**.
 yi ~ *n.* **là³** .
 tura *v.* **hàdgsá**; **sùlgsú**;
 vt. **cùkù**.
 ~ baki *id.* **gút¹**.

turaddadi *n.* **s'**kèkbò.
 turanya *an.* **c'**mùlgù.
 turara *v.* **hwà** .
 turare *n.* **tùràré**.
 turawa wani iri *v.* **swàgàp**.
 turbudá *v.* **bùdú**.
 turbaya *id.* **k'**búdbúdu.
 turdá *n.* *d'*búsù.
 turgunnuwa *n.* **hòpá¹**.
 turke *n.* *d'*kàn.
 turmi *n.* *d'*dòorò.
 turnuka *v.* **kírámshà** .
 turnukewa *adv.* **ríkíkí**.
 turo *vt.* **cùkù**.
 turowa *adv.* **yúdúdu**.
 tururi *n.* **hùrùndùmnù** .
 tururu *adv.* **sàssàssà**;
 id. **mèsmèssè**.
 tururuwa *n.* **gàngári**.
 ~ da dangin su *n.* **bètk-d'hérgè**.
 turu-turu *adv.* **vát**.
 tusa *v.* **ìlòvé**; **ì'lòvé**.
 motsin ~ *v.* **swàt**.
 tusar jaki *n.* **v'òrmá**.
 tushe *n.* *d'*bèbò.
 tushiya *n.* *d'*kikà.
 tutture *v.* **tásmà**.
 tutu *n.* *d'*làngú.
 tutur *adv.* **bídù**.
 tuwan biri *n.* *d'*lègalè.
 tuwo *n.* *d'*gá; *d'*gèndsà ; *d'*kwátkà .
 ~ da miya a game *n.* **d'hòpésè**.
 tuwo na cikin itace *n.* **dèbè**.
 tuzuru *n.* **dìkù** .

U - u

uba *n.* **bàabá²** ; **cètò**.
 na shiyyan ~ *n.* **d'ìnbù**.
 ubannin golmo *n.* **c'**bàabánà.
 ubandawaki *n.* **ùbándáaké**.

uku *num.* **táacù**.
 ulu *n.* **k'**kènè .
 umurmni *v.* **yá¹**.
 ungo *v.* **gónkà**; **ónkà**.

uwa *n.* ìnù.
 na shiyyan ~ *adj.* ányòn.
 ~r makera *n.* híd àn témó;
 tàarú'nàzò; témcò.

uwar magunguna *n.* bán; gànì.

W - w

wa *n.* d'hwèngè.
 wacce *excl.* íyè.
 wacila *n.* kánk àn sàpà.
 wadda (f) *pro.* kàv; nán²; yà¹.
 wade *vt.* hyàlká .
 waɗancan *det.* nló;
pro. cán; ópúnló; tánànlú;
 tàwànlú.
 waɗanda (pl) *pro.* kàv; nán²; yà¹.
 waɗannan *det.* hnà;
pro. tánà; tásà²; tímì.
 waɗanne *excl.* íyè.
 waɗansu *det.* ì'hónà.
 wage *v.* yátámkà.
 wahala *n.* d'kòbá , *see:* kòbà¹;
v. mèkàsà.
 wai *con.* àz;
conj. âi ;
excl. àzlé; sìn.
 waiga *v.* bèlé.
 waiji *n.* d'bégcò.
 waika *id.* hèl;
v. yábkká.
 waiyo *excl.* hâi.
 waje *adv.* à pàgà, *see:* pàgà;
n. à'isá;
vt. pàgàsá.
 kasashen ~ còpú nà'isá, *see:* à'isá.
 wajen *n.* kóndò; mámmámá.
 waiya *n.* sèmmàn dúnkù.
 wake *n.* v'yálà.
 wake-wake *id.* dàkdàkà; kiskìsì.
 waka *an.* s'gàlmà ;
n. ù'sèpà.
 ~r noma *n.* dúndù; d'húmú;
 wándá.
 ~r sa jariri kwana yúyúyúyúyù.
 rera ~ *v.* sèpà.

yi ~ *v.* sèpà.
 yi ~ tare *v.* kyáabò.
 wakafi *n.* ù'círksá; ù'hóbósó.
 walima *n.* dòom nù'gòvò.
 walkata *v.* wá .
 walki *n.* kwángá.
 walkiya *id.* hwàar.
 walkiya *id.* gèsgèsé;
n. s'òbò; wàl; v'yàbkò.
 ~-walkiya *ad.* hyàrhyàrà.
 wal-wal *id.* làplàpà.
 walwale *vt.* bàtàmśá.
 wanda (m) *pro.* kàv; nán²; yà¹.
 wando *n.* k'sògcò .
 wani *adj.* bèrcè; d'hyàn;
det. wání;
n. gó;
pro. kóupé wà.
 wanka *n.* ù'zòló.
 yi ~ *v.* àsksé; zòlá.
 wankadè *v.* hàdgá.
 wanke *v.* gùzú; lèlé;
vt. sáptà.
 ~ ma *v.* gwizí
 ~ ya fita *v.* kòbsá.
 wannan *det.* hnà;
pro. ópúhà; táwà.
 ~ babban *pro.* tákà.
 wanne *excl.* íyè.
 wantsara *v.* gélk àn kwèèvè.
 ware *v.* kógò ¹.
 ~ kafa *id.* kóf; kwéf ;
v. kwángà.
 a ~ *id.* tés.
 wari *n.* gùdnù; ì'hùlù; ù'pìndù;
 wáp¹.
 wariya *an.* c'kwèsá .
 warki *n.* ù'bàdà; dàkkàarè.

wartakawa wani iri v. **géngé**¹.
 wartsake v. **gázábkà**.
 warware vt. **bàtàmsá**.
 warwaro n. **ì'kòmò**.
 warwasar v. **bárgsà**.
 warwatse id. **lòndlòndó**;
 v. **báarà**; **vèlgsé**; **wálámkà**.
 wasa n. **k'budú**; **fyàakánwáa**;
 v' **gègè**¹.
 wasa n. **c'dèklò**²; **ù'kódkà**;
 v. **déklè**²; **kòkó**¹.
 wasa an. **s'bandò**;
 n. **dòlò**; **ù'gónó**; **d'hètè**;
hwàakán wáa; **hwàakò**;
hwèrè; **d'lèpò**;
 v. **dòogsó**.
 wasashe v. **sàssá**²; **wàlàmsá**.
 washe v. **gázábkà**.
 wasiyya n. **s'nwá**.
 wasoso n. **m'sásé**.
 wasu ko ina v. **hwàská**.
 wasu na da bam pro. **áhénánè**.
 waswasi an. **hébhébo**.
 wata n. **gó**.
 wata (lokaci) n. **péetè**; **péetè**.
 ~n da aka fi yin ruwa n. **hwèlá**
nàyórò.
 watakila adv. **tàdéedá**.
 watakila id. **màzé**.
 watsa v. **àsá**; **dùkú**; **wázgkà**.
 watsalniya id. **wàlwàlà**.
 watsal-watsal adv. **mìndimìndi**;
 v. **bàlbàlà**¹.
 watsar da v. **bárgsà**.
 watse id. **bàrbàrà**;
 v. **bùsú**; **swàa**;
 vi. **wàskká**.
 wauri wani iri id. **wíp**.
 wauta n. **m'kipí**.
 yi ~ v. **kyósmò**.
 wawa ad. **kipí**;
 n. **dúskà**; **dúsmá**; **c'èmlò**.
 wawan kurmi n. **sòocèetá**.
 wawan zama ad. **pákádknàa**.

wawanci ad. **yàakí yàakí**;
 n. **m'kipí**; **à'yàakù**.
 wawilo ad. **fótró**.
 waya n. **v'weya**.
 wayam adj. **tálàm**.
 wayau adj. **vèrànvé**.
 waye adj. **kwárgkà**;
 n. **m'zántáa**;
 v. **kwàgkà**.
 wayewar gari v. **zànskè**.
 wayo n. **s'vèrè**.
 wofi adv. **pàsánkàkálá**.
 wuce id. **hwàt**;
 v. **mòtà**¹; **sèté**.
 ~ shiriu abinka v. **làlàsá**.
 wuf vi. **gùdgù**.
 wuka n. **ì'sèngnè**; **ì'váná**.
 wulle id. **kyòotó kyòotó**.
 wundo n. **d'windò**.
 wura n. **swirktip**.
 wuri adv. **dòtrèè**;
 n. **d'bà**; **ì'kàhè**; **d'kèè**;
 pro. **và**.
 bada ~ v. **hèské**.
 ~n su n. **bànà**.
 wuri (da) adv. **ù'kái**.
 wuri mai inuwa adj. **kwì**.
 wurin da aka bari don masu wasa n.
ù'kàn.
 wuri-wuri adj. **kúrkúru**.
 wuriya matse v. **hòdksé**.
 wushirya n. **d'gàsà**.
 wuta n. **hwèlá**.
 bakin ~ n. **v'sàkcà**.
 hada ~ v. **kwègnà**.
 harshen ~ n. **d'rem dan hwela**, see:
hwèlá.
 hasken ~ n. **d'zàn**.
 hura ~ v. **kwègá**.
 wutar bango n. **mèkmèk-hwèlá**.
 wutar yola n. **mèkmèk-hwèlá**.
 wuto v. **tón**.
 wutsiya n. **twèré**.
 mai ~ n. **kán twèré**.
 wuya n. **d'kòzò**; **tòró**.

wuyan ɗaki *n. d'sipì.*

Y - y

- ya *n. d'hwèngè;*
pro. ì²; wá ; wá ;
v. hákà¹.
- ya du *v. s'yátkà.*
- ya kan *pro. tú.*
- ya kare *v. tá².*
- yaba *v. bòmò².*
- yabirbira *kúntòm-gyózó;*
n. kúntòm-kwèngó.
- yabo *n. c'kàndi;*
v. bòmò².
- yabudá *v. zòkò; zwèké.*
- yaba *n. c'vòsà;*
vt. vòsà .
- yace *v. pilá¹; pínkà.*
- yaci *adj. cétú.*
- yada *v. màzà; mèzè.*
- yadda tsayuwar abu yake *adv. kódríi.*
- yadi *n. v'yaadi.*
- yadá *v. báarà ; dádga; kwà³ ; pìsá ;*
tèré.
- yadiya *n. ràngè.*
- yafa *v. hàmtá ; hyàalá; yáapà;*
zòkò.
- yafadà kogi *adv. cábat¹.*
- yafata *v. kàptá.*
- yafe *vt. yèddè.*
- yaga *v. pèlè.*
- yaiyafi *v. mískà.*
- yaji *n. cèetád hànù.*
- yakasa *adj. kálkà.*
- yake duka *v. kàdksá.*
- yakuwa *n. k'wèerè.*
- yaki *n. d'gàago .*
- yalwatacce *ad. firim;*
v. s'yátkà.
- yama *n. k'gwésèvà.*
- yamma *adv. àpàlá;*
n. gùbàm d'hwén.
- yamsai *adv. vàvvàvà.*
- yamutsa *v. bòlgó¹.*
- yamutsi wani iri *v. kàcè kàcè.*
- yan bana *n. ùvùvù.*
- yana da *v. cì.*
- yanayi *n. v'dà .*
- yanga *n. c'màakà.*
- yanka *n. d'òvésè;*
v. bà⁴; gédá ; hwá¹; kè; kwà³ ;
òvà; sèpè ; yòdò.
~ gewaye *v. gèglè².*
~n makashi *v. ràkràkà.*
- yanke *v. óvésè; pyàa; sèpè .*
~ wuya *v. pàrà .*
a ~ *adj. kárú.*
- yanki *n. d'páalá.*
- yankwahewa *adj. gwèzèem.*
- yankwana *v. lé; lèeké; vava.*
- yanta *v. tàtà.*
- yantacce *n. d'bùtàskâi.*
- yanyana *n. v'àrè.*
- yanyawa *n. bánkàlá.*
- yanzu *adv. àntámà;*
part. dé.
- yanzu-yanzu *v. kóbtké.*
- yar fari *n. hwàtkà.*
- yar iska *adv. mùs.*
- yar tsuntsuwa wani iri *n. sémà.*
- yar waka ta tawai *id. cíncíncín.*
- yaraf *id. fàf ; fàràp.*
- yarda *excl. gág c'dèbè;*
v. sà² ; sèsè ;
vt. làgà .
- yare *n. d'réme .*
- yarinta *n. d'pá.*
- yarinya *n. v'swá; wà³; wà wántá, see:*
wà³; wántá.
- yaro *n. wà³; wà ármà, see: wà³;*
wàrkò.

yaryadī *n.* **cón-ómò**.
yashe *v.* **kàagá**.
yashi *n.* **c'hwín**; **hyàgàrhyàgrò**.
yatsa *n.* **v'gyú**; **v'jú**.
~n kafa *n.* **d'gòbò**.
yau *adv.* **tèntè²**;
n. **c'téi**.
yaudara *v.* **hìtksà**; **lèbé¹**;
vt. **pàlà**.
yaushe *adv.* **dè**;
pro. **nàmà²**.
yaushi *id.* **fèlà**.
mai ~ *id.* **fàf**.
yautai *n.* **pàkú**.
yau-yaune *excl.* **hwéd cèké**; **tèntè í**
tèntè.
yawa *adj.* **rórkà**;
n. **ì'sóvkà**.
yawa (da) *adj.* **à'pàskà**.
yawa (yi) *adv.* **málsè¹**.
yawata *v.* **pàaté¹**.
yawo *v.* **hágçà**.
yayewa *v.* **záagà**.
yayi doyi *v.* **zámkà**.

yayi tsayi *v.* **hópko**
yayyafa *v.* **bùlú**.
yayyafi *id.* **kwèzkwèzè**;
n. **yàntánpánnì**;
v. **kwìzkwìzì**.
yayyo *ad.* **pàdpàdà²**;
v. **wáakà**.
yenke *id.* **mùdùt**.
yi *v.* **èrà²**.
yi fadin rai *an.* **c'màanà**.
yi fure *v.* **pàlá**.
yi magana *v.* **ìgmá**.
yi ta ... *adv.* **gè²**.
yi wa ba'a *v.* **hyáakà**.
yi wa zamba *v.* **hìtksà**.
yiwa farsa *v.* **lèpké**.
yiwa rauni *v.* **èmánkà**.
yoyo *v.* **wáakà**.
yumbu *n.* **ù'lòbò**.
yunkura gab *vi.* **hùdú**.
yunkura *n.* **d'hángá**.
yunwa *n.* **k'mèró**.

'Y

'yan kunne *n.* **rímàccón**.
'ya'ya
ban da ~ *ad.* **fótró**.
'ya'ya shakala *n.* **v'zòngá**.

'ya'yan itace *n.* **d'kàkrá**.

Z - z

za mu *pro.* **nán¹**.
za su *pro.* **tí**.
zabayi *n.* **jàngò**.
zabibi *id.* **hànhànà**.
zabo *n.* **yògò**.
namijin ~ *n.* **kyángá yògò**.
zabura *v.* **zàpkká**.
zaba *v.* **dàgà**; **dòkò²**.
zabaɓɓake *v.* **zúgtù**.

zabaka *an.* **s'bòktò**;
id. **bòkbòkò**.
zabe *vn.* **c'dàgà**.
zabi *v.* **dàbà**.
zafafa *v.* **dàngà**; **dàngsá**.
zafi *id.* **kánáná**;
n. **m'dàngà**; **v'gwàanà³**;
v. **sónkò**.
zaga *n.* **jàjè**;
v. **péndè**; **rigánkà**; **séndè**.

zago

zago *n.* órgò.
zagwanya *v.* zúgkù.
zai *pro.* tú; túu
zaki *n.* zùrù.
zakuda *v.* zérkè.
zaka *v.* làmlàmà; tòlónkò.
zakakuri *v.* rúkdinà.
zaki *n.* d'kèmé; ù'rèmrémè.
zakire *v.* tòlòskò.
zala *v.* nàkànskà.
zalaus *id.* dàngàm.
zalbe *n.* dòmbò.
zalla *pro.* nán-nán, *see:* nán.
zallim mazallakƙ *adv.* tóoskò.
zama *n.* d'sòocò.
~ duke wuri daya *id.* kwèdèè.
~n a ware kafa *id.* kóf; kwéf .
~n banza *id.* ròom.
wani irin ~ *adv.* róré;
id. myàm.
zama da mutum *v.* yáábà.
zamani *n.* zàmánè.
zambar *num.* zàmbàr.
zambata *vt.* pàlà .
zame *v.* lwàtà ; lwàtà .
zan *pro.* tàm.
zan (da) *v.* lávà¹.
zana *n.* k'èté ;
v. géndè; sà² .
zane *n.* v'kèerò; d'kùsú¹; k'kusu¹.
zangarniya *n.* k'dèpè.
zangu *num.* zàngú.
zanko *n.* d'kwècé.
zanke *adj.* cùkkàd.
zanzaro *n.* vónvó.
zarafi *n.* d'bùtàskâi; d'kèe .
zarce *id.* hwàt.
zare *n.* m'lèndé;
v. wáarà.
kada ~ *v.* páarà.
zari *adj.* hàù¹;
n. hàgámà; k'hámò.
~n cin abu *v.* làmlàmà; tórmò.

zuciya

zarto *n.* k'váná .
zashi *pro.* táv.
zasu *pro.* tá¹; tán.
zata *pro.* táv; túu.
ba ~n haduwa *adv.* cóssó.
zato *v.* lànà.
ba ~ *adv.* hénkcè.
zauna *adv.* dànglí ;
vi. sòotá.
~? *v.* àmgá .
~ daidai *id.* kyòm.
zaure *n.* d'kàbà.
~n taro *n.* kàbk d'kàrgà.
zawaye *v.* bàsà.
zawayi *n.* c'bàsè; m'rwà.
zazzabi *adv.* kòm kòmò;
n. màlsè².
~ jan wadƙare *n.* c'hèmè.
zekeke *ad.* zènkrem.
zina *n.* d'ómò¹.
zinkir *v.* sóvkò.
ziparma *n.* hàpsipá.
ziyara *n.* rìgà , *see:* rìgà².
ziza *adv.* hwáng hwángó.
zo *nòkà*;
v. hákà¹; hân;
vi. hâu⁴; làn.
~ anjima karbi à càv gábà, *see:*
gábà.
~ gida *vi.* gyà.
~ nan *v.* hàmpá.
zobe *n.* v'kwàntà.
~n harbi *n.* d'màkà.
zogale *n.* règdò; záglá.
zogi *n.* m'sàngà.
zomo *n.* zòmò².
zuba *v.* kèdè; kónámkà; zùskà.
~r da *v.* àsá.
zubi *v.* c'zútú.
zubshe *v.* kwicí.
zuciya *n.* m'dèbè; v'dúmú .
ajiyar ~ *id.* hàkàp;
vi. sùkà .
ganin ~ *n.* dàpáncé.
nuna son ~ *n.* m'kàaknà.

zufa

- zufa v. **òsò** .
 zuga *id.* **hàù** .
 zugazugi *n.* **k'vùkcù**.
 zuguiguita *n.* **ù'hùlù**.
 zukaƙƙe *n.* **lémsò**.
 zulumi *n.* **pèrmò**.
 zumbulko *id.* **gòol**.
 zumu *n.* **v'kèmé**.
 zungura v. **c'dwèvlè**.
 zura v. **còbà**.
 ~ ido *adv.* **régrégé**;
 v. **lèdé** .
 zurara v. **zétkò**.

zuzzurfa

- zurce v. **ròpò**.
 zurfafa v. **lòosé**.
 zurfi *adj.* **pímkà**;
 n. **ù'kùbù**.
 rashin ~ *adj.* **d'tásá**;
 id. **dút**.
 zurfi (mai) v. **lòokó**.
 zurma *n.* **d'kòbó**; **kónkó tòró**;
 v. **kòbó**.
 zuwa *prep.* **nù**.
 zuwa karkarewa v. **táagsà**.
 zuzzurfa v. **lòokó**.